

Bestuursverslag 2015

Stichting Gereformeerd Voortgezet Onderwijs

Oost-Nederland te Zwolle

www.greijdanus.nl

Hoofdstuk 1. Inleiding

- 1.1 Verslag van de Raad van Toezicht
- 1.2 Verslag van de Raad van Identiteit

Hoofdstuk 2. Identiteit en Imago

- 2.1 Algemeen
- 2.2 Statistieken
 - 2.2.1 Aantal leerlingen
 - 2.2.2 Prognose
 - 2.2.3 Trekkingspercentage
 - 2.2.4 Instroom naar kerkelijke achtergrond
 - 2.2.5 Verdeling hv <-> vmbo

Hoofdstuk 3. Onderwijs en meer

- 3.1 Algemeen
- 3.2 Onderwijsvisie
- 3.3 Kwaliteit
- 3.4 Onderwijstijd
- 3.5 Leermiddelenbeleid
- 3.6 Leerplusarrangement
- 3.7 Maatschappelijke stage
- 3.8 Examenresultaten
- 3.9 Vergelijking SE en CE

Hoofdstuk 4. Schitteren in en met de omgeving

- 4.1 Relatie met de schoolomgeving
- 4.2 GO|ON
- 4.3 Passend Onderwijs/samenwerkingsverbanden
- 4.4 Gereformeerde scholen
- 4.5 Klachten en procedures

Hoofdstuk 5. Onderwijs in ...

- 5.1 Onderwijs in Zwolle
- 5.2 Onderwijs in Hardenberg
- 5.3 Onderwijs in Enschede
- 5.4 Onderwijs in Meppel

Hoofdstuk 6. Professie en Passie

- 6.1 Doelen
- 6.2 Kader door waarden
- 6.3 Functiemix
- 6.4 Gesprekscyclus
- 6.5 Deskundigheidsbevordering
- 6.6 Opleiden in school
- 6.7 Arbeidsomstandigheden
 - 6.7.1 BHV
 - 6.7.2 EHBO
 - 6.7.3 Schoolveiligheid
 - 6.7.4 Verzuimbeleid
 - 6.7.5 Privacy
- 6.8 Statistieken

Hoofdstuk 7. Ondersteuning

- 7.1 MR
- 7.2 ICT
- 7.3 Facilitaire zaken
- 7.4 Communicatie, Marketing en PR
- 7.5 Vrienden van Greijdanus

Hoofdstuk 8. Blik vooruit - de toekomst

Hoofdstuk 9. Financiën

- 9.1 Financiële resultaat
 - 9.1.1 Resultaat 2015
 - 9.1.2 Balans 31-12-2015
 - 9.1.3 Kasstroomoverzicht 2015
- 9.2 Continuïteitsparagraaf

Bijlage 1: Jaarrekening

- Model A: Geconsolideerde balans per 31 december 2015
- Model B: Geconsolideerde staat van baten en lasten 2015
- Model C: Geconsolideerd kasstroom overzicht 2015
 - Grondslagen voor de geconsolideerde jaarrekening
- Model D: Toelichting op het geconsolideerd Eigen Vermogen
- Model G: Geoormerkte doelsubsidies OCW en LNV
- Model I: Toelichting op de geconsolideerde balans
- Model J: Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten
- Enkelvoudig jaarrekening
- Model K: Enkelvoudige balans per 31 december 2015
- Model L: Enkelvoudige staat van baten en lasten 2015
 - Grondslagen voor de enkelvoudige jaarrekening
- Model M: Verbonden partijen
- Model N: Toelichting op de enkelvoudige balans
- Model O: Toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten

Controleverklaring

Gegevens

Het Greijdanus met vestigingen in Hardenberg, Enschede, Meppel en Zwolle gaat uit van de 'Stichting Gereformeerd Voortgezet Onderwijs Oost Nederland te Zwolle'. De stichting regelt de exploitatie van de school.

Centraal adres

Campus 5, 8017 CB Zwolle
Postbus 393, 8000 AJ Zwolle
T 038 - 469 8620
E secretariaat@greijdanus.nl

Adres vestiging Zwolle

Campus 5, 8017 CB Zwolle
Postbus 393, 8000 AJ Zwolle
T 038 - 4 698 698
E [zwolle@greijdanus.nl](mailto: zwolle@greijdanus.nl)

Adres vestiging Hardenberg

Burg. Schuitemstraat 7a, 7772 BS Hardenberg
Postbus 61, 7770 AB Hardenberg
T 038 - 4 698 500
E hardenberg@greijdanus.nl

Adres vestiging Meppel

Schoolstraat 5, 7941 CA Meppel
Postbus 248, 7940 AE Meppel
T 038 - 4 698 550
E meppel@greijdanus.nl

Adres vestiging Enschede

Deppenbroekstraat 4, 7523 PB Enschede
Postbus 282, 7500 AG Enschede
T 038 - 4 698 530
E enschede@greijdanus.nl

Doelstelling

We geloven in de God van de Bijbel. We geloven dat God van ons vraagt Hem groot te maken. En om Hem en de mensen naast ons lief te hebben. We geloven dat we mogen en moeten 'schitteren in Zijn licht'. Dat kunnen we alleen als we ontdekken wie we zijn en mogen worden. Dan zien we onze tekortkomingen en onze afhankelijkheid, met aan de andere kant unieke gaven en talenten die ons door God gegeven zijn.

We zien een wereld die het Licht nodig heeft. We mogen en moeten daarin, geïnspireerd door zijn Geest, werken. Hoe we dit doen? Op school gebruiken we een set van waarden die richting geven: 'christus volgen' 'groeien', 'verschil', 'samen', 'dienstbaar' en 'verantwoordelijk' en 'genieten'. Zo vertalen we het Licht op onze school en kleuren we ons onderwijs. In de spiegeling van het Licht mogen we zien hoe mooi we al zijn. Door reflectie willen we leren hoe we voor en dankzij andere mensen, binnen en buiten de school, steeds meer kunnen stralen.

We bieden uitdagend en bijdetijds onderwijs. Daarom willen we werken met professionals met passie. De school is geworteld in het werkgebied en wil naast een leer- ook een leefgemeenschap zijn. Ons doel is onderwijs te bieden aan een zo groot mogelijke verscheidenheid aan leerlingen.

Beleid

Het strategisch beleid van Greijdanus is vastgelegd in het *Strategisch Beleidsplan* 2011-2016. De doelen zijn weer-gegeven in vijf pijlers: 1. Identiteit en imago, 2. Onderwijs en meer, 3. Schitteren in en met de omgeving, 4. Professie en passie en 5. Organisatie. Deze zelfde indeling vindt u terug in dit bestuursverslag. Per pijler zijn de te behalen en de behaalde uitkomsten vermeld.

Kernactiviteiten

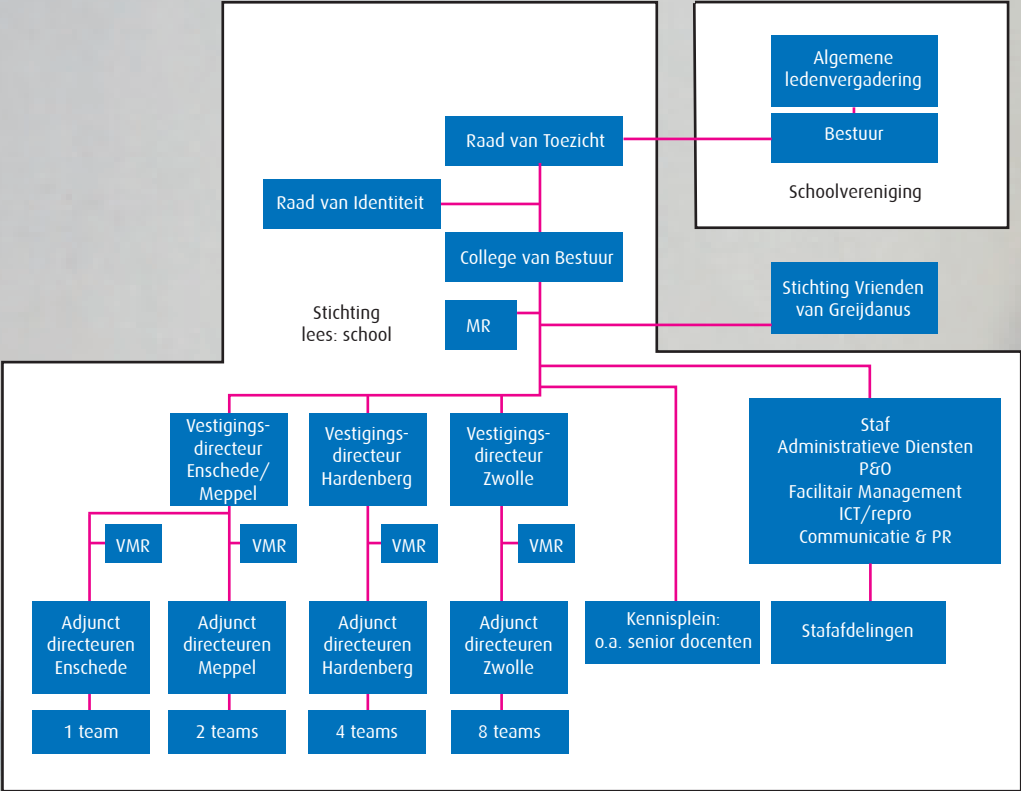
In Enschede gaan dagelijks 150 leerlingen naar school voor vmbo tl-onderwijs of de eerste twee jaar van de havo/vwo. In Hardenberg gaan 885 jongeren naar school op vmbo, havo en vwo niveau. Ditzelfde geldt voor bijna 500 leerlingen in Meppel. De vestiging in Zwolle verzorgt onderwijs aan 2200 jongeren in alle richtingen. Op alle vestigingen wordt lwoo-, loopbaan-, huiswerk- en andere vormen van leerlingbegeleiding geboden. Er is veel aandacht voor talentontwikkeling, op elk niveau. Ook zijn er speciale onderwijsprogramma's voor leerlingen met bijvoorbeeld dyslectie, dyscalculie en hoogbegaafdheid. In totaal werken er 425 (ondersteunende) onderwijsmedewerkers bij het Greijdanus.

Juridische structuur

De stichting kent drie organen:

1. College van Bestuur
2. Raad van Toezicht
3. Raad van Identiteit

Organigram

1. Inleiding

‘Schitteren in Zijn licht’ siert als motto het briefpapier, de schoolgidsen, de brochures en de visitekaartjes van Greijdanus. Greijdanus is een school waarin de God van de Bijbel, voor ons heel zichtbaar in de Heer Jezus Christus, het leven richting, doel en rust geeft. In Zijn licht willen we leven. Zijn licht willen we meer en meer zichtbaar maken. Vanuit een basis waarin we Christus willen volgen, werken we met de waarden groeien, verschil, samen, dienstbaar, verantwoordelijk en genieten. We werken hiermee richting leerlingen, medewerkers, in het onderwijs en als school.

In november 2014 hebben we een wezenlijk besluit genomen, dat met ingang van 1 februari van kracht is geworden. 55 Jaar geleden opgericht vanuit, en sterk verbonden met de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt, heeft de school een bijzondere rol gehad voor heel veel leerlingen, ouders en medewerkers. Met de ontwikkelingen in de kerken - kerken lijken steeds meer op elkaar, en de mensen in die kerken verschillen steeds meer van elkaar - wilde de school zich daarom uiteindelijk niet langer exclusief verbinden aan een aantal kerkgenootschappen. Dit heeft rond de jaarwisseling 2014- 2015 geleid tot een statutenwijziging. Complementair hieraan is een nieuw identiteitsdocument. Hierin worden grondslag, waarden en zichtbaar gedrag met elkaar verbonden.

Zo willen we een goede school zijn. Waar leerlingen worden voorbereid op het leven, daarin een diploma

halen dat past bij hun mogelijkheden en waar leerlingen en medewerkers het beste uit zichzelf naar boven halen. Kwaliteit is daarmee een thema dat we op alle niveaus en in alle thema's vorm geven. Met de andere scholen voor gereformeerd onderwijs in Nederland werken we samen onder een thema: 'Identiteit als sterk merk'. We ontwikkelen ons onderwijs vanuit ons identiteitsdocument als een herkenbare vorm van onderwijs. Met een duidelijke boodschap en met een onderwijspraktijk die gekleurd is door de waarden. Daarin hebben we zeker nog ontwikkelingsmogelijkheden. Recht doen aan de waarde 'verschil' is bijvoorbeeld een hele tour in de bestaande vormen. Met een programma 'PAREL' (Persoonlijk, Adaptief, Relationeel, Eigentijds, Leren) is een beweging ingezet om met behulp van ict deze waarde veel sterker inhoud te geven. Door zelf materiaal te ontwikkelen en arrangeren geven we ook zelf meer vorm en inhoud aan het leren. Dit biedt medewerkers de mogelijkheid zich te bezinnen op hun werk.

Met de ontwikkeling van een vriendenstichting verbinden we ons als school op een nieuwe manier aan allerlei verschillende soorten maatschappelijk kapitaal: kennis, netwerken, tijd, ideeën en geld. De school stelt zich ook present in de nabije en verre omgeving van de school.

Dit zijn prachtige ontwikkelingen die ons ook nog wel een aantal jaren zullen bezig houden. Met een

groeidend leerlingenaantal - tegen de prognoses in - ervaren we de steun van ouders en leerlingen voor onze inspanningen. Zo mogen we leven onder de zegen van onze Here God.

Martin Jan de Jong
College van Bestuur

1.1 Verslag van de Raad van Toezicht

Sinds enkele jaren is de governance vorm gegeven via het Raad van Toezichtmodel. We onderscheiden 3 organen:

- het College van Bestuur (CvB);
- de Raad van Toezicht (RvT);
- de Raad van Identiteit (RvI).

De leden van de RvT vormen tevens het bestuur van de schoolvereniging.

Volgens de Statuten heeft de RvT de volgende taak (artikel 8):

1. De RvT houdt toezicht op het beleid van het CvB en op de gang van zaken binnen de stichting. De RvT kan het CvB gevraagd en ongevraagd adviseren. Bij zijn taakuitoefening richt de RvT zich naar het belang van de stichting en de met haar verbonden onderwijsinstellingen.
2. De RvT ziet toe op de naleving van de wettelijke verplichtingen van het CvB en de navolging van de fungerende governance code voor het voortgezet onderwijs. Tevens houdt de raad toezicht op de rechtmatige verwerving en doelmatige en rechtmatige bestemming en aanwending van de middelen van de stichting en de met haar verbonden onderwijsinstellingen.

In de uitoefening van zijn functie heeft de RvT in 2015 vooral aandacht besteed aan de volgende onderwerpen:

- identiteit en imago: doorontwikkeling van het identiteitsdocument naar gewijzigde statuten, concreet gedrag, eigentijds onderwijs door

gepersonaliseerd leren en een diploma gereformeerd voortgezet onderwijs;

- strategisch beleid;
- financieel beleid;
- personeelsbeleid;
- onderwijsvisie en -kwaliteit;
- ontwikkelingen (financieel, huisvesting, personeel en leerprestaties) van de onderscheiden locaties;
- samenwerking GOION;
- professionalisering RvT-model: de nieuwe code Goed Bestuur van de VO-Raad;
- rollen en verhouding RvT en RvI.

In het kader van evaluatie van het functioneren van de bestuurder zijn klankbordgesprekken gehouden met de directie, stafmedewerkers en de MR en heeft een remuneratiegesprek met de bestuurder plaats gevonden. Het College van Bestuur is al geruime tijd eenhoofdig. De RvT heeft destijds bewust afgezien van de invulling van de vacature voor het 2e lid van het CvB. De huidige situatie functioneert naar tevredenheid en besloten is dat een eenhoofdig CvB het uitgangspunt blijft.

In het kader van het regulier toezicht heeft het financieel meerjarenperspectief de nodige aandacht gehad. In algemene zin kan met dankbaarheid worden vastgesteld dat de school in financiële zin er relatief goed voor staat. Ook het aantal leerlingen blijft – tegen de trend in – stijgen. In 2015 heeft de Raad van Toezicht zes keer vergaderd, waarvan eenmaal samen met de Raad van Identiteit, en eenmaal een ‘heidag’ gehouden. De raad was dit jaar volledig bezet. De samenstelling van de raad is ongewijzigd gebleven.

Samenstelling

Mr. A. Hoogendoorn
voorzitter RvT, lid remuneratiecommissie

Mw. drs. J.A. van Drieënhuizen-Kok
voorzitter remuneratiecommissie

Mw. drs. S.H. Koning-Klapwijk
lid RvT

M. Pool, RA
voorzitter auditcommissie

H.W. Rietberg MBA
lid auditcommissie

1.2 Verslag van de Raad van Identiteit

Het Greijdanus College kent naast de Raad van Toezicht (RvT) ook een door de schoolvereniging benoemde Raad van Identiteit (RvI) die eigen verantwoordelijkheid en positie heeft binnen het huidige bestuursmodel van de school. In het verslagjaar 2015 heeft de RvI driemaal vergaderd, waarvan eenmaal samen met de RvT. Bij al deze vergaderingen was de voorzitter van het College van Bestuur (CvB) aanwezig. Ook heeft de voorzitter van de Raad de bestuursvoorzitter een keer vergezeld bij een bezoek aan het bestuur van VGPO De Oosthoek met het oog op haar participatie in het zgn. GO|ON proces.

Nadat in 2014 met instemming van de Raad een nieuw identiteitsdocument kon worden vastgesteld, in het kader van het proces 'Verdiepen en verbinden', ging de aandacht in 2015 vooral uit naar de doorwerking en uitwerking hiervan in concreet beleid. Onderdeel daarvan is bijvoorbeeld de ontwikkeling van een Plusdocument (ID*CV) voor leerlingen en het in samenwerking met een hbo instelling creëren van mogelijkheden voor medewerkers om een diploma gereformeerd voortgezet onderwijs (DGVO) te verwerven. Hierin zijn inmiddels belangrijke stappen gezet die van alle betrokkenen de nodige inzet vragen. Mede op deze manier wordt zichtbaar gemaakt dat het vormgeven van de eigen christelijke identiteit van Greijdanus als gereformeerde onderwijsinstelling een gezamenlijke verantwoordelijkheid van medewerkers en leerlingen is. In dit verband is de Raad ook blij met de inzet van het bestuur en het managementteam om extra gesprekken te voeren met huidige en nieuwe

medewerkers met het oog op het onderschrijven en in de praktijk uitwerken van het identiteitsdocument. Zelf heeft de RvI ook enkele geanonimiseerde cases besproken om zicht te krijgen op de complexe afwegingen die door bestuur en managementteam moeten worden gemaakt. De Raad is onder de indruk gekomen van de zorgvuldigheid waarmee de identiteit ook in de gesprekken met medewerkers en in het benoemingsbeleid doorwerkt binnen de school en spreekt in dit verband graag zijn waardering uit voor de wijze waarop het College van Bestuur hier leiding aan geeft.

Met meer dan gewone belangstelling heeft de Raad ook kennis genomen van het project van het LVGS om zich in samenwerking met de Kamper leerstoel 'christelijke identiteit in maatschappelijke praktijken' nader te bezinnen op het gereformeerde onderwijs als sterk merk. Dit zal de komende jaren zeker ook de aandacht van de RvI hebben.

Met de verminderde functie van de schoolvereniging en de recente oprichting van een vriendenstichting is er steeds minder sprake van een opdrachtgever en drager van de RvI. Samen met de RvT heeft de RvI vastgesteld dat het wenselijk is om de bewaking van de identiteit van de school in de nabije toekomst bij de RvT onder te brengen. De RvT zou daartoe kunnen worden versterkt met een lid vanuit de RvI. Het komende jaar zal nader moeten worden gesproken over de wijze waarop dit het beste vorm kan krijgen.

De Raad heeft er alle vertrouwen in dat, bij alle veranderingen in de samenleving, het Greijdanus College met zijn duidelijk omschreven en vormgegeven christelijke identiteit, een school mag blijven met een onderscheiden plaats in het onderwijslandschap. Tot zegen van leerlingen en medewerkers.

Samenstelling

Dr. J. Dekker, voorzitter

Ds. A. de Jager

Drs. J. Messelink

2. Identiteit en imago

De uitkomst voor de pijler 'Identiteit en imago' moet zijn: in imago- en tevredenheidsonderzoek wordt Greijdanus herkend en benoemd als school met een duidelijk herkenbare gereformeerde identiteit vanuit het beeld van 'schitteren in Zijn licht' en een uitgesproken onderwijsaanbod, ook voor leerlingen en ouders die ons nu tot dusverre niet hebben gevonden.

2.1 Algemeen

Als school voor Gereformeerd Voortgezet Onderwijs ligt ons bestaansrecht in de gereformeerde identiteit. Dat betekent dat alle mensen op onze school zich willen funderen op, laten inspireren door, richten naar en aanspreken op wat de God van de Bijbel met ons wil, vanuit de verbondsrelatie die Hij met ons is aangegaan. Met die rijkdom willen we leven. Met die rijkdom willen we in onze school kinderen leren leven. Dat doen we onder het motto 'schitteren in Zijn licht'. De formele identiteit van Greijdanus is in 2014 beschreven in een vernieuwd Identiteitsdocument. Met ingang van 1 februari 2015 is dit van kracht geworden.

De school verantwoordt daarin als school nog explicieter vanuit welke overtuiging ze gereformeerde school wil zijn en hoe ze dat zichtbaar wil maken. Een formele verbinding met een klein aantal gereformeerde kerkgenootschappen is losgelaten. Medewerkers zijn benoembaar als ze met anderen in de school de missie zichtbaar willen maken en zich verbinden met het Identiteitsdocument. Alle medewerkers hebben daarom een vernieuwde arbeids-overeenkomst moeten tekenen waarin deze verbinding

is bekrachtigd. Voor een klein aantal mensen is een maatoplossing gecreëerd die past bij de identiteit. Van één medewerker wordt afscheid genomen omdat op dit punt geen overeenstemming werd bereikt. Met nieuwe medewerkers spreken we voorafgaand aan de benoeming heel expliciet door over dit thema en de wijze waarop zij met ons de missie willen realiseren. De praktijk hiervan is tussentijds met alle leidinggevendenden uitgebreid geëvalueerd.

Identiteit als 'sterk merk'

Speerpunt voor het strategisch beleid – en dus ook het communicatiebeleid – van Greijdanus is de focus op het (door)ontwikkelen van identiteit als 'sterk merk'. Afgelopen jaren hebben we hier al veel in geïnvesteerd, o.a. met een identiteitsdocument met rollen, waarden en 'schitteren in Zijn licht' als slogan. In heel veel aspecten in de school komt het belang van identiteit terug, zoals waarderingsgesprekken met personeel, kennismakingsgesprekken met nieuwe ouders, ID*CV, in dagopeningen en vieringen, ... en nog veel meer. Dat is prachtig en daar zijn we blij mee en trots op. Dat is namelijk onze missie als school en onze belofte aan ouders; we willen leerlingen 'laten schitteren in Zijn licht'. In alle klanttevredenheidsonderzoeken komt identiteit terug als belangrijkste reden voor ouders om voor Greijdanus te kiezen. Het is goed te merken in feedback dat van die identiteit ook al veel zichtbaar is in de praktijk. Toch verlangen we naar meer en zien we het als onze opdracht om de identiteitskant van ons onderwijs blijvend te ontwikkelen.

Dat dat nodig is blijkt ook door wat we zien als we om ons heen kijken. Dan zien we een wereld die verandert; ontzuiling, gereformeerde ouders die niet meer

als vanzelfsprekend kiezen voor onze school, noodzaak (voor ouders en overheid) om de gereformeerde identiteit te kunnen duiden en zichtbaar te maken in de schoolpraktijk en ons onderwijs (in pedagogiek en didactiek, in gedrag, in de klas) ... Intern onderzoek – uitgevoerd door de TU Kampen – naar identiteitsbeleving op de werkvloer geeft aan dat onze medewerkers goed op de hoogte zijn van het identiteitsdocument. Het gereformeerde karakter van de school is niet omstreden, maar wel wordt de vraag gesteld hoe het gereformeerde karakter van de school uit de verf zal komen. Ook is er intern besef en behoefte voor de doorwerking van identiteit in pedagogiek en didactiek, omdat de onderwijsvisie niet voldoende verinnerlijkt is. Personeel geeft ook aan behoefte te hebben aan verdieping en toerusting, zodat verankering en doorwerking van identiteit breder kan plaatsvinden.

Om als organisatie het interne proces de verdere ontwikkeling van identiteit, gekoppeld aan de nevendoelen rond PAREL (digitaal en gepersonaliseerd leren) en maatschappelijke inbedding, te faciliteren, stimuleren en te coördineren zijn er verkenningsteams opgericht: werkgroepen die rond thema's aan de slag gaan om te onderzoeken, uit te denken, voorstellen voor beleid en praktijk te doen. Identiteitsthema's daarin zijn: vernieuwen van de onderwijsvisie, maatschappelijke inbedding (wat een heel sterke relatie heeft met Public Relations), het diploma gereformeerd voortgezet onderwijs en vormingscurriculum.

De identiteit komt in een breder kader te staan. In de school werken we op veel manieren aan de versterking van de identiteit.

Onderdelen daarvan zijn dat:

- we werken aan een vormingscurriculum (ID*CV),
- een opleiding voor een 'diploma gereformeerd onderwijs' voor docenten dat met ingang van het schooljaar 2016-2017 verplicht zal worden voor nieuwe docenten,
- een aanvulling op en vernieuwing van de onderwijsvisie,
- een schoolleidersopleiding waarin de verbinding wordt gelegd met de identiteit van onze school en ook
- een nieuwe verbinding met de samenleving. Daarover valt meer te lezen bij de 'vernieuwing van de vereniging'.

Die identiteit leven we ook heel praktisch. Daar maken we werk van in dagopeningen. Samen met GRIP, het identiteitsplatform van het gereformeerd VO, komen er ieder jaar weer nieuwe digitale interactieve dagopeningen beschikbaar. Daar maken we werk van in het gesprek in de klas, in feesten voor leerlingen, in het omzien naar elkaar en naar anderen, in de vakken die we op het rooster hebben, in de gesprekkencyclus met de medewerkers, en ook in de onderlinge omgang moet daarvan iets zichtbaar worden.

Identiteit als 'sterk merk' is niet alleen een Greijdanus-project; we werken hierin ook samen met GO|ON en zijn als school voorloper en actief lid in het LVGS-project 'Identiteit als sterk merk', waarin op landelijk niveau een samenwerking is tussen gereformeerde, christelijke en evangelische po-, vo- en mbo-scholen. Dit wordt gedaan onder regie van een projectgroep, aangestuurd door onder andere prof.dr. Roel Kuiper

van de TU Kampen als inhoudelijk projectleider. Doel is om samen te ontwikkelen (delen en van elkaar leren) en gezamenlijk een meer uniforme profilering uit te dragen, onder de vlag van een koepel met ruimte voor couleur locale, om zo ons christelijk onderwijs als onderwijsrichting/-concept in de markt te zetten en daar (meer) bekendheid voor te creëren.

Beleidsmatige ontwikkelingen

De school heeft beleidsmatig een dekkend pakket aan documenten. Meerjarig is het beleid vastgesteld voor identiteit, de brede strategie, onderwijs, personeel, kwaliteit en communicatie. Het kreeg een vertaling naar vier vestigingsplannen. Daarmee is er een samenhangende aanpak op papier. In het verslagjaar is een start gemaakt om deze documenten te vernieuwen. Dat zal in 2016 een formele afronding moeten krijgen. Met wat wij 'Verkenningsteams' noemen wordt in brede zin de schoolgemeenschap betrokken bij deze vernieuwing. Ondertussen wordt er op allerlei manieren praktisch aan en mee gewerkt. Daar willen we een aantal zaken van noemen:

Identiteit en imago

Met het gereformeerd primair onderwijs – De Zevenster, De Oosthoek en Accretio – werken we in GO|ON (Gereformeerd Onderwijs Oost-Nederland) aan de ontwikkeling van 'herkenbaar gereformeerd onderwijs'. Dat betekent dat we met elkaar op zoek gaan naar punten waarop we als gereformeerd onderwijs zichtbaar onderscheidend zijn. Daarin willen we verder gaan dan de grondslag en de formele identiteit. Inmiddels is dit project onder regie van het Landelijke Verband van Gereformeerde Schoolverenigingen een

landelijke reikwijdte gekregen. Onder leiding van prof. dr. Roel Kuiper van de TU Kampen en drs. Klaas Koelewijn is een driejarig traject gestart om gereformeerd/christelijk onderwijs – ook in het licht van de discussie over artikel 23 – op een nieuwe manier herkenbaar te definiëren. In 2015 is in dit verband onderzoek gedaan naar de beleving van de identiteit van Greijdanus. Daarin zien we terug dat het proces rond het identiteitsdocument veel positieve impact heeft gehad. De vraag om ondersteuning om hier praktisch invulling aan te geven is meer expliciet geworden. Zeker op het terrein van de pedagogische visie en de onderwijsvisie is deze wens geuit. Daar wordt in 2016 veel aandacht aan gegeven.

Vanuit onze identiteit, aanbod en kwaliteit werken we ook aan ons imago. Met een marktgerichte aanpak, billboards, duidelijker en aantrekkelijker profilering van ons aanbod, speciale voorlichtingsteams, veel schoolbezoeken, en in het dagelijkse werk veel aandacht voor tijdige en correcte communicatie met ouders maken we, wat we doen zichtbaar. De wederom significant hogere aanmeldingen dan geprognosticeerd in Zwolle en Hardenberg en belangstelling van nieuwe doelgroepen, zien we als teken van resultaat. Na jaren van zorg over de vestiging in Enschede staan daar nu in aanmeldingen, tevredenheidsonderzoeken, examenresultaten en een positief oordeel van de inspectie veel seinen weer op groen. Tegelijk merken we dat deze vestiging kwetsbaar is en er relatief veel van medewerkers wordt gevraagd.

In Meppel is er een flinke dip in de aanmeldingen voor het havo/vwo. Dit noopt tot actie en dit is urgent. Bij

de paragraaf over de vestiging staat hier meer over. De relatieve terugloop van het percentage aanmeldingen vanuit het gereformeerd po is 3 jaar geleden gestopt, maar de eerder geconstateerde stijging is weer weg. We merken dat de ontwikkeling van de school en in de kerken een bredere aantrekkingskracht van de school tot stand brengt.

In gesprekken met ouders merken we dat de identiteit, persoonlijke aandacht, de brede mogelijkheden en veiligheid hoog scoren in de waardering. Op het gebied van differentiëren en activiteiten voor leerlingen moeten we ons nog steeds verbeteren. In het kader van een breed invoeringsprogramma voor gepersonaliseerd leren krijgt dit steeds meer aandacht.

2.2 Statistieken

2.2.1 Aantal leerlingen

Het totaal aantal leerlingen van het Greijdanus stabiliseert rond de 3600. In navolging van het primair onderwijs gaat het leerlingenaantal in het voortgezet onderwijs vanaf het schooljaar 2015-2016 licht dalen. Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap verwacht dat het Greijdanus in 2030 ongeveer 3500 telt. Het voedingsgebied van Greijdanus bestaat voor een deel uit krimpregio's en regio's waar ontgroening (steeds meer ouderen en steeds minder kinderen) plaats vindt. Dit heeft gevolgen voor alle vestigingen van het Greijdanus zoals de prognose van het aantal leerlingen op de volgende pagina laat zien.

	2015			2014			2013		
Vestiging	HV	VMBO	TOTAAL	HV	VMBO	TOTAAL	HV	VMBO	TOTAAL
Hardenberg	356	521	877	323	539	862	329	524	853
Enschede	51	98	149	52	98	150	51	102	153
Meppel	171	281	452	219	290	509	238	281	519
Zwolle	1184	1018	2202	1137	962	2099	1196	898	2094
Totaal	1762	1918	3680	1730	1889	3620	1814	1805	3619

Leerlingaantallen per vestiging in de afgelopen jaren.

Voor het schooljaar 2015-16 waren de aanmeldingen van nieuwe leerlingen in Zwolle en Hardenberg hoger dan de prognoses. We zijn blij met het positieve rendement van de – schoolbrede - inspanningen en inzet van marketing en PR activiteiten om nieuwe leerlingen te werven. In Enschede en Meppel was de nieuwe instroom iets lager dan verwacht.

Opvallend was met name het opvallend lagere aantal hv-leerlingen in Meppel. Externe factoren, zoals de terugloop in leerlingpopulatie en sterke concurrentie, spelen hierbij een rol. We hebben zelf goed gekeken naar welke interne aspecten meespelen en hoe kunnen we die beïnvloeden. Om die reden is er in het najaar in Meppel een onderzoek gedaan naar beslisriteria van ouders en leerlingen. Opvallendste conclusies:

- Aspecten die bij ouders de grootste rol spelen in het keuzeproces voor een middelbare school zijn: identiteit, reisafstand en veiligheid. Sfeer, zorgstructuur, het schoolgebouw en het onderwijsaanbod worden ook genoemd. Belangrijkste factoren voor leerlingen in hun keuze (die steeds meer bepalend wordt) zijn: waar vrienden heen

gaan, reisafstand en zorg en begeleiding.

- Over het algemeen lijkt het schoolgebouw helemaal niet zo'n grote rol te spelen bij het keuzeproces. 25% Van de deelnemende ouders geeft echter wel aan dat voor Greijdanus Meppel het schoolgebouw een minpunt is.
- Redenen om niet voor Greijdanus Meppel te kiezen zijn: het schoolgebouw, de reisafstand en het onderwijsaanbod.
- Het beeld van het Greijdanus in Meppel berust vaak op (negatieve) ervaringen van ouders. De school komt bij sommigen over als ouderwets, kneuterig, op te grote afstand en met een voor de één een heel sterke en voor de ander juiste zwak geprofileerde identiteit.

	Prognose	Werkelijk	%
Enschede	46	42	91,30%
Hardenberg	200	205	102,50%
Meppel	103	88	85,44%
Zwolle	450	471	104,67%
Totaal	799	806	100,88%

Nieuwe instroom leerjaar 1 - Cursusjaar 2015/2016.

2.2.2 Prognose

Telling	Zwolle	Hardenberg	Enschede	Meppel	Totaal
11/12	2041	804	151	547	3543
12/13	2078	819	140	526	3563
13/14	2094	853	153	519	3619
14/15	2099	862	150	509	3620
15/16	2202	877	149	452	3680
16/17	2234	896	140	437	3707
17/18	2218	861	142	425	3646
18/19	2249	871	140	401	3661
19/20	2282	846	135	391	3654
20/21	2311	855	136	390	3692
21/22	2334	850	124	397	3705

Prognose leerlingaantal tot en met schooljaar 21/22.

De regionale bevolkingsprognose van het Planbureau voor de Leefomgeving tot 2040 laat zien dat behalve in de gemeente Zwolle in de andere gemeenten uit het voedingsgebied van Greijdanus het aantal twaalf- tot zeventienjarigen met maximaal 10% afneemt. In een 'afnemende markt' is het voor Greijdanus steeds belangrijker om te laten zien waarom de school bestaansrecht heeft. Onder meer met het programma Schitteren werkt de school hier hard aan.

2.2.3 Trekkingspercentage

In 2015 is er een dalend percentage leerlingen dat van een gereformeerde basisschool instroomt. Opvallend voor 2015 is dat er bij Hardenberg juist een stijging te zien is: het trekkingspercentage is hoger, evenals het aantal nieuwe GBS-leerlingen in verhouding tot het totaal aantal nieuwe leerlingen dat zich heeft aangemeld. Dat laatste is ook van toepassing in Enschede. In absolute aantallen is er de laatste jaren een toename van leerlingen van niet-gereformeerde basisscholen. Met name in Zwolle is dit aantal in 2015 significant: 212 leerlingen. Sinds 2009 het hoogste aantal. De instroom van niet-gereformeerde basisscholen is procentueel van steeds groter belang voor het leerlingenaantal. In Enschede is ongeveer 20% van de instroom in 2015 afkomstig van niet-gereformeerde basisscholen. In Zwolle en Meppel is dit rond 50%. Voor Hardenberg is dat percentage opvallend lager, namelijk rond 9%.

Vestiging	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Zwolle	67,1	71,29	72,68	71,98	68,4	77,5	69,4
Meppel	70,6	77,23	75,32	83,53	90,0	84,0	104,7
Enschede	48,6	59,62	44,26	50,82	46,4	55,4	60,0
Hardenberg	81,4	78,06	83,41	81,41	82,2	86,1	89,0
<i>Totaal</i>	<i>69,9</i>	<i>73,31</i>	<i>73,91</i>	<i>74,19</i>	<i>73,6</i>	<i>79,4</i>	<i>76,2</i>

Trekkingspercentage gereformeerde basisscholen.

Vestiging	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Zwolle	212	154	183	157	128	142	118
Meppel	46	53	70	44	37	58	48
Enschede	8	11	5	7	1	7	4
Hardenberg	17	19	27	9	12	12	6
<i>Totaal</i>	<i>283</i>	<i>237</i>	<i>285</i>	<i>217</i>	<i>178</i>	<i>219</i>	<i>176</i>

Instroom van niet-gereformeerde basisscholen.

	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Gereformeerd Vrijgemaakt	62,74	64,15	66,12	67,16	69,67	70,87
Christelijk Gereformeerd	6,79	6,08	5,90	5,94	5,56	5,73
Nederlands Gereformeerd	4,7	4,32	5,00	4,80	4,33	4,55
PKN	12,42	11,55	11,09	10,21	9,14	8,85
Evangelische Gemeente	8,99	8,39	7,52	7,65	7,32	6,23
Nieuw Vrijgemaakt	0,35	0,61	0,96	1,20	1,29	1,49
Overig	3,99	4,59	3,41	3,04	2,68	2,29

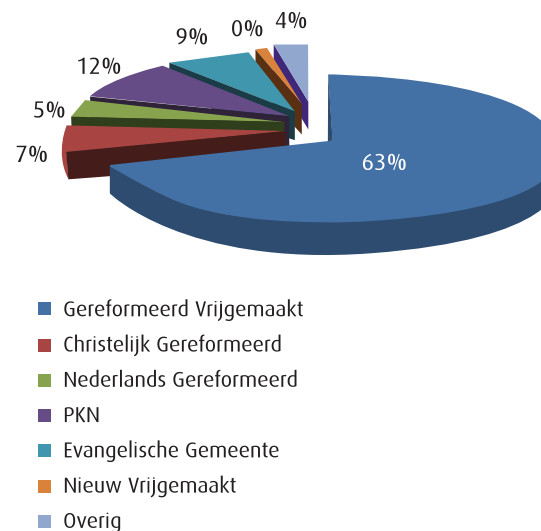
Tabel leerlingen naar kerkelijke achtergrond in de afgelopen jaren.

2.2.4. Instroom naar kerkelijke achtergrond

Ouders waren de oprichters van Greijdanus. Na de oprichting was de identiteit van de school voor ouders bepalend om hun kinderen naar één van de scholen in Enschede, Hardenberg, Meppel of Zwolle te laten gaan. Kwaliteit en de afstand waren minder bepalend. Deze laatste twee factoren spelen bij het kiezen van een vervolgschool sinds de eeuwwisseling een steeds belangrijker rol. Ouders kiezen eerder voor een kwalitatief vergelijkbare of betere school in de directe nabijheid dan voor het Greijdanus. Tegelijk merken we dat deze beweging bij Greijdanus relatief langzaam gaat in vergelijking met de gereformeerde scholen in het westen van het land.

Vanuit de Protestantse Kerken in Nederland (PKN) is rondom Zwolle een zelfde ontwikkeling zichtbaar. Met een gereformeerde school dichtbij, maken ouders minder snel de keuze voor een reformatische school verder weg.

Deze ontwikkelingen zijn zichtbaar in de tabel over leerlingen naar kerkelijke achtergrond. Het percentage leerlingen met een gereformeerd (vrijgemaakte) achtergrond is dalende, terwijl het aantal leerlingen van PKN-huize en evangelische kerken stijgt.

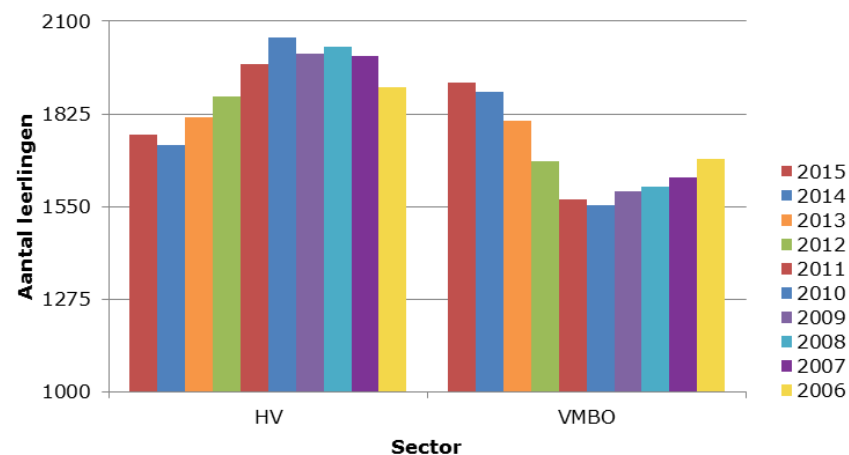
Grafiek leerlingen naar kerkelijke achtergrond 2015.

2.2.5 Verdeling hv <-> vmbo

Landelijk kiezen steeds meer leerlingen voor havo/vwo in plaats van het vmbo. De verhouding tussen havo/vwo en het vmbo is nu 48% hv en 52% vmbo. Op het Greijdanus kozen er in de voorbijaande jaren, tegen de landelijke verhoudingen in, meer leerlingen voor havo/vwo dan voor vmbo. Vanaf 2013 is er op het Greijdanus een tendens dat relatief meer leerlingen voor het vmbo kiezen. Onder meer een verbeterde plaatsing binnen het hele Greijdanus droeg hier aan bij. Nu de basisscholen een grotere rol hebben gekregen in de verwijzing verwachten we hierin wel weer een lichte stijging in het voordeel voor havo-vwo. Dit wordt al zichtbaar in 2015.

	2015	2014	2013	2012	2011	2010
hv	1762	1731	1814	1878	1972	2053
vmbo	1918	1889	1805	1685	1571	1555
<i>Totaal</i>	<i>3680</i>	<i>3620</i>	<i>3619</i>	<i>3563</i>	<i>3543</i>	<i>3608</i>

Verhouding HV <-> VMBO in de afgelopen jaren.

Grafiek verhouding HV <-> VMBO over de afgelopen jaren.

3. Onderwijs en meer

uitkomst voor de pijler 'Onderwijs en meer' moet zijn:

- Een breed en uitgesproken aanbod waarin leerlingen kunnen 'schitteren met hun talent'.
- Zo dicht mogelijk bij de leerling.
- Een in de praktijk herkenbare visie gebaseerd op ons identiteitsdocument.
- Positie voor leerlingen als medewerker waarin ze medeverantwoordelijk zijn voor de school.
- Zoveel mogelijk toegang voor ook de meest kwetsbare leerlingen (98%).
- In een bredere context van leefgemeenschap, en met aanvullende en school gerelateerde dienstverlening.
- Een vernieuwde rol voor ouders.
- Een bovengemiddelde onderwijskwaliteit.
- Aansluiting bij het bestuursconvenant VO-Raad en OCV (december 2011).

3.1 Algemeen

De school heeft een onderwijskwaliteit die op orde is. De inspectie heeft basisarrangementen voor alle afdelingen toegekend. In Hardenberg is een tweede fase vwo van start gegaan met een vijfde klas. Om dit financieel en kwalitatief verantwoord te doen voor een betrekkelijk kleine groep leerlingen werken we samen met de Stichting Leerplan Ontwikkeling, een tiental andere scholen en BMC aan een vernieuwend concept. Hierin is er een nauwe samenhang met het havo en halen alle leerlingen op weg naar het vwo-diploma tussentijds ook hun havodiploma. Greijdanus is hierin een voorloper.

In Zwolle is vwo-delta het derde jaar ingegaan. Dit is een breed concept voor meer dan gemiddeld getalenteerde leerlingen. Uitdagen, veel variatie, verbreding van het onderwijsaanbod en verbinding met het wetenschappelijk onderwijs zijn hierin speerpunten. Met de komst van Passend Onderwijs is Greijdanus onderdeel van 4 nieuwe Samenwerkingsverbanden. In alle verbanden is het 'schoolmodel' het uitgangspunt. Greijdanus heeft al een groot aantal leerlingen die meer dan gemiddeld aandacht vragen. Dat vertaalt zich in een relatief groot aantal leerlingen die in het oude systeem een rugzak hadden. Greijdanus ziet de ontwikkelingen rond Passend Onderwijs daarom vooral als een opdracht om voor misschien nog iets meer leerlingen goed onderwijs te geven, met minder geld in de onderwijsregio's waar Greijdanus onderdeel van uitmaakt. Dat vraagt veel. In dit verband is de aandacht voor onderwijskwaliteit van belang. Dat is goed voor alle leerlingen. Er zijn twee orthopedagogen in dienst genomen. Mentoren worden in cursussen toegerust om 'diagnoses' te herkennen, te duiden en ermee om te gaan. De functiemix wordt ingezet met extra eisen en taken in de functies LC en LD. De voormalig Ambulant Begeleiders van de VSO scholen zijn in het kader van het tripartite akkoord en versterking van de interne zorgstructuur in dienst genomen. Met het primair onderwijs zijn er afspraken over de overgang. En in GOJON verband wordt gewerkt aan een gemeenschappelijke inzet van expertise en beleidsmatige sturing.

De cijfers van de samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs maken zichtbaar dat Greijdanus erg weinig leerlingen verwijst naar het vso.

3.2 Onderwijsvisie

In het afgelopen jaar is weer systematisch gewerkt aan de implementatie van de speerpunten uit de onderwijsvisie. Alle teams zijn bezig met de concretisering passend bij de leerlingen uit hun afdeling. Eén van de belangrijkste praktische speerpunten blijft 'feedback'. Docenten die goede feedback geven vertellen aan de leerlingen 'waar ze staan' en 'waar ze naar toe moeten'. Ook leggen ze uit met behulp van welke leerstrategieën ze het uiteindelijke doel kunnen halen. Goede 'feedback' bevat dus altijd een element van 'feed forward'. Als school zetten we stevig in op dit punt, omdat uit onderwijskundig onderzoek duidelijk is geworden dat goede feedback een zeer positieve invloed heeft op de leerresultaten.

Een tweede punt is de toetsing. Met behulp van de systematiek van OBIT (onthouden, begrijpen, integreren, toepassen) wordt gekeken naar een didactiek en wijze van toetsen waarop de verschillende niveaus van leren goed tot uitdrukking komen. Dit is ook van belang voor keuzes voor een stroom vmbo, havo of vwo.

Naast talentontwikkeling willen we op onze school ook aandacht geven aan de persoonlijke vorming van de leerlingen. De ontwikkeling van het ID*CV-portfolio vordert gestaag. Het is de bedoeling dat leerlingen in dit (digitale) portfolio reflecteren op hun persoonlijke ontwikkeling (Wie ben ik? Wat wil ik? Wat kan ik?). Te denken valt aan elementen uit 'burgerschapsvorming' en 'geloofsontwikkeling'. Ook op het terrein van de oriëntatie op studie en beroep zijn stevige vorderingen gemaakt. Leerlingen krijgen tijdens hun schoolloop-

baan in de mentorlessen regelmatig voorlichting over toekomstmogelijkheden.

In een drietal teams is met een pilot gestart. Het ID*CV van Greijdanus is exact wat in het sector akkoord VO benoemd wordt als Plusdocument. Een presentatie voor andere scholen leverde de vraag op hierin mee te denken. Met het lectoraat van VIAA wordt dit inhoudelijk breder vormgegeven. Daarbij zijn we een voorbeeldschool in het project van de VO-Raad en werken we dit uit in nauwe samenhang met het christelijk onderwijs in het noordoosten van het land verenigd in Kring Noord. We hebben de noodzaak ervaren om na te denken over het bredere kader waarin vorming plaatsvindt. Een verkenningsteam buigt zich hierover met de opdracht een vormingscurriculum te ontwikkelen.

Er is volop geëxperimenteerd met digitale leermiddelen. Inmiddels heeft een groot aantal klassen ervaring met tablets en steeds meer met Chromebooks. Steeds meer docenten arrangeren hun eigen lessen. In de toekomst willen we toe naar een situatie waarbij docenten zelf leermiddelen vanuit verschillende bronnen samenvoegen tot aantrekkelijke lesarrangementen. Op de golf van aandacht voor 'gepersonaliseerd leren' zoeken we naar een eigen vertaling. Het thema leeft breed in de school. Als één van de foundingfathers van de Coöperatie Voor Open Onderwijs/Learn Too dragen we actief bij aan een platform dat gepersonaliseerd leren ondersteunt en faciliteert. Het is buitengewoon teleurstellend dat Thiemen via een faillissement het platform naar zich heeft toegehaald. Daarmee verdween de basis voor de coöperatie. Een Greijdanusbreed programma dat de ontwikkelingen in

het onderwijs, de teams, de ict, personeel en financieel op elkaar afstemt is onder de titel PAREL aan de slag geweest. Vervolgens zijn er deelopdrachten rond de thema's onderwijsvisie, onderwijstijd, aanbesteden van leermiddelen en arrangeren opgepakt door evenzovele verkenningsteams.

Er is speciale aandacht voor het reken- en taalbeleid. Dit vindt plaats binnen de verantwoordelijkheid van de vestigingen. Reken- en taalcoördinatoren dragen zorg voor de implementatie en uitvoering. Het blijft een opgave om met name rekenen op niveau te krijgen. We zijn blij met de genuanceerde positie die het na de kamerbehandeling in het examen heeft.

3.3 Kwaliteit

Het kwaliteitsbeleid van de school hebben we vastgesteld. Concreet betekent dit dat de beleidsnotities op de verschillende lagen in de organisaties zijn doorvertaald en dat op de thema's 3 keer per jaar wordt gerapporteerd en hierin wordt geleerd. Zo maken we de PDCA-cyclus rond.

Met een onderwijsteam wordt veel aandacht geschonken aan het monitoren en stimuleren van (het gesprek over) de kwaliteit van het onderwijs. Voor rapportenvergaderingen zijn per team statistieklijsten (behaalde cijfers per vak, inclusief gemiddelden en standaarddeviaties). Te grote afwijkingen zijn reden voor gesprek, onderzoek en een gerichte aanpak. Voorbeelden hiervan waren eerder het bovenbouwrendement in het vwo in Zwolle, de examenresultaten van de bb/kb in Zwolle en rendementen in Meppel. In Enschede werd onder aansturing van een pilotgroep

planmatig gewerkt aan verbetering van de kwaliteit waaronder de didactische en pedagogische aanpak in de klas. Magister, Qlickview, Wolf en eigen programmatuur zorgen voor het benodigde cijfermateriaal. Alle verantwoordelijke mensen kunnen zich veel nadrukkelijker spiegelen en hun eigen prestaties evalueren. Hiermee signaleren we ook eerder tekorten in kwaliteit. In sommige situaties scoren alle leerlingen heel hoog voor een bepaald vak. Dat schept verwachtingen die niet waargemaakt kunnen worden op de langere termijn. We willen de leerlingen een reëel beeld geven van hun talenten. Ook willen we op deze wijze de leerlingen eerder in een 'stroom' krijgen die bij hen past. De afstroomcijfers naar een lagere afdeling willen we verlagen. Bijkomend voordeel van de statistieklijsten is dat er meer gesprek over onderwijs plaatsvindt. Deze gesprekken leiden tot 'leervragen' die vervolgens in professionele leergemeenschappen (plg) aan de orde kunnen komen. In een aantal teams krijgen de plg's inmiddels een stevige voet aan de grond.

Met alle leidinggevendenden zijn regulier gesprekken over de ambities op het gebied van onderwijs met hun team en hoe ze die willen realiseren. De ambities staan in het kader van de onderwijsvisie van Greijdanus. Er is een lijst van thema's waarop we kwantitatief sturen. Een werkgroep Tijger 2.0 is bezig om dit te voorzien van kritische waarden. Dit blijkt een weerbarstig proces. Cijfers staan altijd in een context en hebben maar zelden absolute waarde.

Tweejaarlijks, met een wisselend ritme voor medewerkers de ene twee jaar, en ouders en leerlingen de andere twee jaar, worden tevredenheidsonderzoeken

afgenomen. Gemiddeld levert dit voldoende tot goede resultaten op. Binnen die gemiddelden vallen uitzonderingen op die expliciet bespreekbaar worden gemaakt. Vanuit de waarde 'verantwoordelijk', verantwoordt iedere medewerker zich vanuit haar/ zijn professionaliteit zich over zijn/ haar functioneren. Dit is expliciet aan de orde in gesprekken met de leidinggevende. In het verslagjaar hebben we de zelfevaluaties verbreed naar een systeem van 'waarderingsgesprekken'.

3.4 Onderwijstijd

De laatste jaren is er vanuit de schoolleiding nadrukkelijk gestuurd op het onderwerp onderwijstijd. Voor alle vestingen (Enschede, Hardenberg, Meppel, Zwolle) geldt, dat de leerlingen het wettelijke aantal dagen dat ze minimaal op school moeten zijn, ook in schooljaar 2014 -2015 is gerealiseerd. Wat betreft het daadwerkelijk aantal uren onderwijstijd dat de leerlingen maken valt het volgende op:

- In Zwolle wordt zowel bij het vmbo als het havo/vwo de urennorm (royaal) gehaald.
- Er is in Hardenberg verschil in leerweg en richting, maar de urennorm wordt gehaald.
- De urennorm in Meppel wordt gehaald; wel is er sprake van een wat hoger percentage lesuitval.
- In Enschede stond de urennorm 2013-2014 onder druk. Het is een kleine vestiging en een zieke collega - die moeilijk vervangbaar was - leidt ertoe dat de norm net niet is gehaald.

3.5 Leermiddelenbeleid

Het in 2011 vastgestelde beleidsplan Leermiddelen heeft een vervolg gekregen in een geheel nieuw opgezet Leermiddelenbeleidsplan 2.0. De inhoud bevat

hoofdstukken over onze visie, de deskundigheidsbevordering, de leermiddelen, de financiën en de ict.

Er zijn een paar belangrijke beslissing gevallen en worden (deels) ook al uitgevoerd. Zo is besloten om als school-beleid te voeren dat in geval van 1 op 1 gebruik van devices, de kosten voor de school zijn. Dit is conform het rijksbeleid en wordt door ons bekostigd uit het bedrag dat wij van het ministerie ontvangen voor de aanschaf van leermiddelen. Zo voeren wij ook een positief beleid t.a.v. de kosten voor gezinnen met kinderen. Voor privégebruik wordt een klein bedrag gerekend. Inmiddels is er voor gekozen met ingang van 1 augustus 2015 te gaan werken met Chromebooks.

Het betekent wel dat wij zeer nauwgezet moeten sturen op de kosten van leermiddelen. Dat gebeurt enerzijds door het in samenwerking met andere scholen zoeken naar terugdringing van de kosten die behoren bij de aanschaf van (digitale) leermiddelen, vooral boeken. Anderzijds sturen wij op het gebruik van VO-content Stercollecties. Die maken de docent weer regisseur van de inhoud van zijn les, stimuleert arrangeren en biedt nieuwe mogelijkheden onze identiteit in alle lessen door te laten werken. Het biedt tevens mogelijkheden personalisering van het onderwijs te bevorderen.

De twee 'voorloperteams' in Zwolle en Hardenberg werken inmiddels ook tot tevredenheid en na evaluatie in de tweede klassen 1 op 1 met devices. Enerzijds in een Windows omgeving, anderzijds met iPads. Dit gaat dus met ingang van 1 augustus 2015 veranderen in Chromebooks. In alle vestingen worden maatregelen

genomen om verdere stappen te zetten op het gebied van intensief gebruik van digitale hulpmiddelen. Daarbij is aandacht voor wat genoemd wordt 'Vier in Balans'.

PAREL

Greijdanus heeft gekozen voor een geleidelijke overgang naar flexibele en gepersonaliseerde leermiddelen. Leermiddelen die aanpasbaar zijn door de docent en waar de identiteit van de school in te proeven is. Onze wens is nog steeds om losser te raken van de uitgevers, al is dat door het ontbreken van echte marktomstandigheden een hele opgave.

Het Greijdanus staat echter niet alleen in deze wens en daarom participeert de vestiging Zwolle, samen met vier andere scholen, in het Leerlab Verbinding Curriculum, Content en Platform, onderdeel van het Doorbraakproject Onderwijs en ict van de VO-Raad. Ruim twintig docenten, verdeeld over tien vakken, zijn bezig een gedeelte van hun curriculum te herschrijven met gebruikmaking van open content.

Op de vestiging in Hardenberg wordt in de onderbouw open content al langer gebruikt. De ervaring daar is dat niet voor alle vakken goed lesmateriaal beschikbaar is, waardoor de uitgevers toch weer in beeld komen. Het speelveld voor open content en commerciële content zal worden bepaald door de uitkomst van de aanbesteding Leermiddelen.

De keuze voor het Google Chromebook als een door school beheerd en betaald standaard device, zorgde

voor de nodige dynamiek. Omdat in het schooljaar 2016-2017 alle brugklassers een eigen apparaat krijgen, moet de technische infrastructuur voor die tijd op orde zijn. De Wifi-voorziening is reeds aangepast, maar er liggen nog vraagstukken op het gebied van beheer en inrichting.

De transitie naar leren met digitale leermiddelen vraagt ook om scholing van het personeel. In het jaarprogramma was daarom veel plaats ingeruimd voor digitrainingen. De inhoud daarvan bestond uit het wegwijs maken op het Chromebook, arrangeren met Wikiwijs, gebruik van educatieve apps, ict&didactiek enz. enz.

Digitalisering stelt ons ook voor nieuwe vragen. Wat is de relatie met de onderwijsvisie? Wat zijn de gevolgen voor de onderwijstijd? Welke kaders zijn er voor arrangeren van open content? De beantwoording van deze vragen is opgedragen aan een aantal verkenningsgroepen, samengesteld uit MT-leden en deskundige docenten. De verkenningsgroepen maken daarbij gebruik van een door de afdeling P&O ingebracht verandermodel. Tenslotte geeft het programma PAREL (Persoonlijk Adaptief Relatiegericht Eigentijds Leren) binnen de school sturing aan het hele proces.

De rijksoverheid zou bij kunnen dragen aan andere marktverhoudingen door initiatieven op het gebied van leermiddelen en afzien van de verplichte aanbesteding. Een markt met een feitelijke monopolist draagt niet bij aan vernieuwing en kostenreductie.

3.6 Leerplusarrangement

De overheid heeft ter bevordering van leerachterstanden een regeling in het leven geroepen, waarbij scholen in zogenaamde 'armoedeprobleem-cumulatiegebieden' een extra bijdrage ontvangen om leerachterstanden, vooral op taal- en rekengebied, aan te pakken. Het doel is om voortijdig school-verlaten te verminderen en maatwerk te leveren aan individuele leerlingen. Omdat de vestiging Enschede in zo'n gebied ligt (deze worden bepaald op grond van postcodes), heeft het Greijdanus ook in 2014 een subsidie gekregen. Deze is in de breedte van de scholengemeenschap ingezet. In Enschede worden de reken- en taalachterstanden binnen de lessen Nederlands en wiskunde aangepakt. Leerlingen die moeite met hun basisniveau op deze gebieden hebben krijgen extra aandacht van de docent. Het blijkt vaak dat achter de taal- en rekenachterstanden een ander probleem schuilgaat.

Motivatatieproblematiek en onvoldoende studievaardigheden kunnen zorgen voor uitval op de leergebieden. Op de vestiging Enschede kennen we sinds een aantal jaren 'extra begeleiding'. Tijdens deze uren werkt een leerling in een rustige omgeving aan zijn weektaak, waarbij de begeleiding zich hoofdzakelijk richt op het leerproces. Overzicht krijgen, aan het werk gaan, aan het werk blijven, jezelf controleren: allemaal vaardigheden die van belang zijn voor een succesvolle schoolloopbaan. Deze extra begeleiding is mede mogelijk door de inzet van het leerplusarrangement.

3.7 Maatschappelijke stage

Vanuit de missie en visie van het Greijdanus als christelijke school, waarin de school zich in het onderwijs onder meer richt op de kernwaarden 'samen' en 'dienstbaar', wordt binnen de school vorm gegeven aan de maatschappelijke stage. Ook realiseert de school zich dat in de Nederlandse samenleving steeds meer een beroep gedaan wordt op vrijwilligers die hun taak en verantwoordelijkheid in de samenleving nemen. Leerlingen worden via maatschappelijke stage en in de lessen gestimuleerd om hierin binnen de samenleving ook zelf hun verantwoordelijkheid te gaan nemen.

Voor alle afdelingen geldt dat de leerlingen minimaal 30 uur besteden aan maatschappelijke stage. Op een enkele vestiging/afdeling wordt meer dan 30 uur stage gerealiseerd. De manier waarop de stage wordt gerealiseerd verschilt per vestiging/afdeling. Er zijn klassikale stages waarin het terrein van de school en de omgeving worden schoongemaakt, stages in de kerk, leerlingen die een bijdrage leveren aan een speelgoed- en kledingbank, leerlingen die het vrijwilligerswerk dat ze zelfstandig doen gehonoreerd zien als maatschappelijke stage en leerlingen die een week stage bij een instelling lopen. Waar nodig wordt voor leerlingen met een speciale ondersteuningsvraag een aangepaste stage geregeld, al dan niet binnen de school.

3.8 Examenresultaten

Onderwijs volgen op het Greijdanus betekent in bijna alle afdelingen een hogere kans van slagen dan lande-

lijk gezien. In het zoeken naar een voldoende slagingspercentage dient een voortdurende balans gevonden te worden in relatie met het 'rendement' (dit wordt negatief beïnvloed door zittenblijvers en afstromers) en het bieden van de kans op een diploma op het hoogste niveau voor zoveel mogelijk leerlingen.

Zwolle in %	2015	landelijk	2014	landelijk	2013	landelijk	2012	landelijk
vmbo BB	100	98	100	97	100	97	100	96
vmbo KB	97	95	86	95	97	93	93	93
vmbo TL	97	94	98	94	97	92	93	91
havo	90	87	86	88	90	88	90	87
vwo	95	92	94	90	93	92	93	87

Hardenberg in %	2015	landelijk	2014	landelijk	2013	landelijk	2012	landelijk
vmbo BB	100	98	100	97	100	97	100	96
vmbo KB	94	95	100	95	100	93	97	93
vmbo TL	99	94	99	94	99	92	97	91
havo	96	87	94	88	95	88	95	87

Enschede in %	2015	landelijk	2014	landelijk	2013	landelijk	2012	landelijk
vmbo TL	93	94	80	94	86	92	88	91

Meppel in %	2015	landelijk	2014	landelijk	2013	landelijk	2012	landelijk
vmbo BB	100	98	100	97	100	97	100	96
vmbo KB	100	95	100	95	100	93	94	93
vmbo TL	100	94	94	94	96	92	96	91
havo	100	87	94	88	83	88	83	87

Slagingspercentages afgelopen jaren.

3.9 Vergelijking SE en CE

De indicator Verschil SE-CE van de onderwijsinspectie is bedoeld om de civiele waarde van een diploma te waarborgen. Immers, door schoolexamens (SE) heel gunstig te becijferen kan een leerling toch slagen, ondanks dat deze een laag cijfer voor het centraal examen (CE) haalt.

Voor het gemiddelde verschil tussen het schoolexamen en het centraal examen neemt de onderwijsinspectie het gemiddelde van het verschil bij elke examenvak van elke leerling over drie jaar.

Een afdeling van een school voor voortgezet onderwijs krijgt het oordeel 'onvoldoende' bij een 'groot verschil', als het schoolexamencijfer meer dan een half punt hoger is dan het centraal examencijfer en het oordeel 'slecht' bij 'zeer groot verschil', als het schoolexamencijfer meer dan 1 punt hoger is dan het centraal examencijfer.

Uit de cijfers voor Greijdanus blijkt dat in 2015 leerlingen 34 van de 175 vakken te hoog scoren op het SE-cijfer. De onderwijsinspectie kijkt naar het gemiddelde van een afdeling. Omdat de vakken over alle vestigingen en afdelingen van het Greijdanus zijn verdeeld, betekent dat geen enkele afdeling in dit opzicht direct opviel. Want naast de gerichtheid op een afdeling, kijkt de inspectie ook naar het gemiddelde verschil tussen SE-CE gedurende de afgelopen drie jaar. Deze maat lijkt te gaan verdwijnen in het nieuwe toezichtkader van de inspectie.

Vestiging	Opleiding	SE groter dan CE		SE kleiner dan CE	
		< 0,5	> 0,5	< 0,5	> 0,5
Enschede	tk	5	0	4	1
Hardenberg	bb	2	0	4	3
	kb	5	3	0	3
	tl	6	1	6	1
	havo	5	4	5	2
Meppel	bb	1	0	3	2
	kb	3	0	1	3
	tl	4	2	1	6
	havo	3	0	7	5
Zwolle	bb	2	0	1	5
	kb	2	4	1	2
	gl/tl	4	8	3	2
	havo	3	5	8	2
	vwo	7	7	5	3
Totaal		52	34	49	40

Vergelijking cijfers schoolexamen en centraal schriftelijk examen.

4. Schitteren in en met de omgeving

De uitkomst van de pijler 'Schitteren in en met de omgeving' moet zijn: Greijdanus die als maatschappelijke onderneming en partner:

- Samen met relevante partners oplossingen organiseert voor leerlingen: zorg, inzet, doorlopende lijnen, voor medewerkers.
- Medewerkers en middelen doelmatig inzet, waar wenselijk, met anderen.
- Bijdraagt aan ontwikkelingen in de regio en het onderwijs.

4.1 Relatie met de schoolomgeving

Vanuit de waarden 'dienstbaar' en 'verantwoordelijk' zijn we steeds op zoek naar zinvolle verbindingen met onze omgeving. In het vervolg worden hiervan voorbeelden genoemd. Tegelijk zien we ook dat de schoolomgeving in sterke mate aan het veranderen is. De jeugdzorg is de verantwoordelijkheid van de gemeenten geworden. Inclusief een grote bezuinigingsopdracht. Sociale wijkteams lijken het organisatorische antwoord van de gemeenten. (Vecht-)scheidingen, eenzaamheid, psychische problematiek komen steeds breder voor. Kerken zijn aan het veranderen en de school heeft te maken met steeds meer kerkgemeenschappen. Dat betekent dat we onszelf ook de vraag moeten stellen op welke manier de school daarin mee verandert. In een verkenningsteam maatschappelijke inbedding worden de veranderingen, en de gewenste gevolgen voor Greijdanus in kaart gebracht. Wij willen present zijn.

4.2 GO|ON

GO|ON is het samenwerkingsverband van het Gereformeerd Onderwijs Oost-Nederland. Hierin werkt Greijdanus samen met 3 schoolverenigingen in het primair onderwijs: Accretio (met name rond Zwolle), De Oosthoek (met name verbonden met de vestigingen in Hardenberg en Enschede) en De Zevenster (met name verbonden met de vestiging Meppel). We kozen voor een groei-benadering. De inhoudelijke afstemming tussen de scholen voor po en de vestigingen van Greijdanus krijgt steeds meer regulier vorm: leerlingen die programma's doen in het vo, uitwisseling van leerkrachten groep 8 en mentoren klas 1, het bespreken van onderwijsresultaten, het actief informeren over gebruikte methodes, de onderwijsresultaten, warme overdracht, doorgaande leerlijnen, enz. De bureaus van Accretio, De Zevenster en Greijdanus zijn gevestigd op dezelfde plek aan de Campus in Zwolle. Na de administratieve diensten, de ict en repro is nu ook de pr en communicatie onderdeel van het gemeenschappelijke ondersteuning. De verkenning voor Passend Onderwijs, P&O en Facilitair is gestagneerd door bestuurlijke veranderingen in het po (voorbereiden van een fusie Accretio/ Zevenster en een interim-bestuurder bij De Oosthoek). De Oosthoek heeft besloten geen gebruik meer te maken van de ict. Hierin zijn we nog bezig met de financiële en organisatorische gevolgen. Een projectmatige aanpak en een verdeling van bestuurlijke verantwoordelijkheden moet voor de korte termijn meer duidelijkheid geven. Ondertussen is er op het bestuurlijke niveau aandacht gevraagd voor deze vraagstukken.

4.3 Passend Onderwijs/samenwerkingsverbanden

Greijdanus is met 4 vestigingen onderdeel van 4 samenwerkingsverbanden. Overal nemen we actief deel. In twee verbanden in het Dagelijks Bestuur, als voorzitter en penningmeester en later ook als voorzitter van een AB. Waar we 98% van de leerlingen in de school willen houden is het van belang de middelen die daarvoor nu beschikbaar zijn ook zoveel mogelijk beschikbaar te houden. Overal liggen de bevoegdheden, verantwoordelijkheden en aansprakelijkheden zo veel mogelijk bij de schoolbesturen. Met de ontwikkelingen rond Passend Onderwijs zijn de samenwerkingsverbanden van groot belang. Hier zijn erg veel verantwoordelijkheden en middelen naar overgeheveld. Tegelijk moet er in alle 4 regio's waar we meedoen vanuit de 'verevening' worden ingeleverd de komende 7 jaar. Overal waar Greijdanus onderdeel is van een samenwerkingsverband is de dominante aanpak dat schoolbesturen maximaal worden gehouden hun verantwoordelijkheid zelf – en zo nodig in samenwerking – voor de zorgplicht waar te maken. Samenwerkingsverbanden hebben daarom een hele lichte organisatievorm. Middelen voor Ambulante Begeleiding zijn als uitkomst van de tripartiete overeenkomst met medewerkers ondergebracht bij de schoolbesturen, waaronder Greijdanus.

We blijven ons zorgen maken over de onmogelijke opdracht om de code 'goed bestuur' vorm te geven en tegelijk als partner verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid te dragen. Voor een samenwerkingsverband Passend Onderwijs is de scheiding van toezicht en bestuur met de enorme belangen van de participanten niet te realiseren. Tegelijk mag verwacht worden dat

door de grote belangen samenwerkingsverbanden nooit hun eigen bestuurlijke gang zullen gaan. Principiële discussies hebben we hierover gevoerd in het SWV VO 22.03. In een landelijk leernetwerk georganiseerd door het Governance lab van TIAS hebben we hierom ook actief geparticipeerd.

4.4 Gereformeerde scholen

Aan onze verantwoordelijkheid voor gereformeerd onderwijs geven we ook vorm door in het Landelijk Verband van Gereformeerde Schoolverenigingen(LVGS) actief te zijn. Daarin werken we aan de identiteit, de herkenbaarheid en de condities voor het voortbestaan van gereformeerd onderwijs. Over onze verbinding daarmee is meer geschreven in het hoofdstuk over Identiteit en Imago.

Greijdanus is partner in het ROC Menso Alting in Zwolle. Hier krijgt in nauwe samenwerking met Landstede gereformeerd mbo vorm. Veel leerlingen van Greijdanus vinden hun weg naar dit ROC voor een vervolgstudie.

Met de vestiging Zwolle werken we nauw samen met de buurt. Dit is zichtbaar in opruimploegen van leerlingen. De school stelt faciliteiten en cursussen beschikbaar voor de buurt en de buurtvereniging. Omgekeerd maakt de school gebruik van de mogelijkheden in de buurt met een landelijke en stedelijke omgeving.

De school gaat uit van een schoolvereniging. We merken dat ook in het gereformeerd onderwijs de schoolvereniging niet meer de traditionele rollen heeft. De mensen en de maatschappij zijn veranderd. Oude

collectiviteiten werken niet meer. In dit verband is een vriendenstichting opgericht. De principes van 'friend-raising', bouwen aan nieuwe netwerkstructuren en zoveel mogelijk gebruik maken van de 'waarde' die allerlei mensen in kwaliteiten, contacten, posities en middelen vertegenwoordigen, zijn hierin leidend. Op den duur moet dit de bestaande vereniging gaan vervangen. Gestuurd wordt op opheffing in het voorjaar van 2017.

De vriendenstichting wordt steeds meer ook het platform voor de ondersteuning voor het vervoer van leerlingen: in bussen en in financiële bijdragen. De landelijke stichting ter ondersteuning van ouders in de vervoerskosten naar gereformeerd onderwijs – CFA – zal haar activiteiten overdragen aan de scholen voor gereformeerd VO en dus ook aan Greijdanus.

Bestuurlijk participeert Greijdanus in:

- de samenwerkingsverbanden vo in iedere regio;
- het Menso Alting College;
- het Landelijk Verband van Gereformeerde Schoolverenigingen;
- GO|ON (Gereformeerd Onderwijs Oost Nederland);
- Het project Identiteit als Sterk Merk van het LVGS
- Verus
- De Coöperatie voor Open Onderwijs/ Learn Too (tot aan de opheffing)
- de VO-Raad (met lidmaatschap in de Leden Advies Raad);
- het Bestuurlijk Overleg Onderwijs in Zwolle (BLOZ) (Met een formele vertegenwoordiging van de bestuurder van Greijdanus in het overleg rond jeugdzorg/ passend onderwijs met de gemeente

Zwolle);

- de ondernemersvereniging Hanzeland Zwolle;
- de ontwikkeling 2 fasen vwo;
- de opleidingsschool met Windesheim, Carmel college Salland en Nuborgh college.

4.5 Klachten en procedures

In het verslagjaar is er één klacht behandeld van ouders door de klachtencommissie voor het gereformeerd onderwijs. Dit betrof een klacht naar aanleiding van een boortje dat in het oog van een medeleerling terecht is gekomen. Over de punten rond communicatie is de school overwegend in het gelijk gesteld. Daar waar het ging om de veiligheid en de procedures daaromtrent heeft de klachtencommissie de klagers overwegend in het gelijk gesteld. Op deze punten heeft de school de praktijk en haar beleid aangepast. Op basis van de RI&E die uitgevoerd wordt in de periode november 2015 – maart 2016 zullen nadere afspraken gemaakt worden. De communicatie met de ouders hierover is nog gaande.

Naar aanleiding van een klacht in 2014 is ook gesproken over het functioneren van de klachtencommissie. Inmiddels heeft deze een bredere inbedding in een landelijke kring van klachtencommissies van het LVGS en Verus. Daarmee zijn ook de werkwijzes geüniformeerd en getoetst.

5. Onderwijs in ...

Greijdanus heeft vier vestigingen. In volgorde van aantal leerlingen: Zwolle, Hardenberg, Meppel en Enschede.

5.1 Onderwijs in Zwolle

Identiteit en imago

Opnieuw is in Zwolle sterk ingezet op verdere vergroting van de naamsbekendheid van de school. We zijn bezig geweest ons imago helder neer te zetten: 'Schitteren in Zijn licht'. Een Greijdanus magazine waarin veel over de school is verteld is in een oplage van duizenden exemplaren verspreid. Billboards zijn langs de fietsroutes van Zwolle geplaatst. Het aantal voorlichtingsavonden zowel op basisscholen als op de eigen school, is nog enigszins toegenomen. Al met al was het aantal gasten op de Open Dag weer groter dan in januari 2014. De inzet van collega's was geweldig! In augustus 2014 bleken er 412 leerlingen in de eerste klas te zijn aangemeld. In augustus 2015 startten we met 474 leerlingen in klas 1. Gezien de krimp die zich vooral op de Noord-Veluwe doet gelden, mogen we erg blij zijn met dit resultaat. In het najaar van 2015 zijn alle voorbereidingen voor de aanmeldingen van 2016 weer van start gegaan. Vanaf oktober wordt er weer voorlichting gegeven.

Onderwijs en meer

Verdere ontwikkeling van het onderwijs, voortgaande aandacht voor kwaliteit en een centralere plaats voor cultuur, bèta, sport en levenskunst hebben ook centraal gestaan in 2015. Het traject met het APS rond OBIT heeft in alle delen van de school geleid tot studiedagen en tot werkafspraken over lesinhoud en toetsopbouw.

De normen voor de hele onderbouw zijn inmiddels opnieuw vorm gegeven. Ook met de verzwaarde examennormen is het percentage geslaagden op niveau. Onderdelen van de onderwijsvisie krijgen hun plaats in de school: docententeams (plg's: professionele leergemeenschap), ouderparticipatie, talentontwikkeling en feedback. Daarnaast is er steeds meer aandacht voor gepersonaliseerd leren. Voor de zomervakantie kregen alle medewerkers van Greijdanus Zwolle de beschikking over een Chromebook.

De vaksecties binnen de vestiging hebben een duidelijker positie gekregen. Vrijwel alle secties hebben in het jaar 2015 een vakwerkplan opgeleverd. Daarin komen tenminste de volgende onderwerpen voor: visie, identiteit, vakinhoud, didactiek en toetsing.

Vmbo

In 2015 is in het vmbo het 4e jaar gestart voor leerlingen die enkele jaren geleden zijn ingestroomd in het eerste jaar van de structuurklas. De structuurklas in leerjaar 1 en 2 is bedoeld om leerlingen een plek te geven op een reguliere school waar anders verwijzing naar voortgezet speciaal onderwijs aan de orde kon zijn. Op dit moment maken deze leerlingen – ook vanwege het examenprogramma – deel uit van reguliere klassen in de bovenbouw van het vmbo.

Onze tl/havo-klassen blijken succesvol. Dit onderwijs blijkt in een behoefte te voorzien. Na 3 leerjaren is zo'n 50% doorgestroomd naar het havo. De anderen vormen nu tlh-4. Zij krijgen deels een programma op havoniveau en worden daarnaast opgeleid voor het diploma tl, met de verwachting dat deze leerlingen

in grote meerderheid dan alsnog doorstromen naar het havo. Op hun route door de school worden deze leerlingen gevolgd. Dat zal straks ook het geval zijn in de bovenbouw van het havo.

De nieuwe profielen voor de beroepsgerichte programma's in het vmbo zijn bekend. In 2016 gaan we daarmee inhoudelijk een start maken. Duidelijk is dat de programma's Techniek Breed en vooral ISDC zeer ingrijpend zullen wijzigen. De keuzes liggen inmiddels vast. ISDC zal worden gewijzigd in het programma Diensten & Producten, met op termijn ook de profielen Economie & Ondernemen en Zorg & Welzijn. Techniek Breed blijft onder die naam bestaan, maar de inhoud wordt gewijzigd in de profielen PIE (Produceren, Installeren en Energie) en BWI (Bouwen, Wonen en Interieur).

Havo-Vwo

In 2015 is klas 3-vwo gestart met het Delta-concept. Ouders en leerlingen zijn enthousiast. Ook van buiten de bekende doelgroep is belangstelling voor het concept. Voor een verdere inhoud wordt u verwezen naar de site van Greijdanus.

In de bovenbouw van het havo bleek enkele jaren geleden dat teveel leerlingen de gestelde doelen niet haalden. Het team heeft vanaf 2013 de handen ineen geslagen en de leerlingen een aanbod gedaan voor begeleiding: niet vrijblijvend en met een heldere structuur van verwachting en verplichting, onder de naam 'bootcamp'. Resultaten werden zichtbaar in examenresultaten en het percentage leerlingen dat van havo 4 naar havo 5 werd bevorderd. Deze succesformule werd ook in 2015 toegepast.

In bovenbouw-vwo is een start gemaakt met Cambridge Engels. De eerste groep heeft inmiddels examen afgelegd. In december werd duidelijk dat allen zijn geslaagd.

Passend onderwijs

Passend Onderwijs is een feit. Nadat in 2013 – 2014 is ingezet op scholing voor medewerkers, hebben we in 2014-2015 vooral verdere wijzigingen in de organisatie doorgevoerd. Dat heeft ook geleid tot het formeren van een team bestaande uit een negental medewerkers samen met een daartoe benoemde leidinggevende. In 2015 hebben afspraken met de Groene Welle geleid tot een rebound-mogelijkheid over en weer. Ook in 2015 hebben we enkele leerlingen moeten verwijzen naar De Ambelt. Een drietal leerlingen zijn dat jaar van De Ambelt ingeschreven bij Greijdanus.

In 2015 is het besluit genomen om ingaande 1 augustus 2016 Praktijkonderwijs te gaan aanbieden. Binnen het Regionaal Plan Onderwijsvoorziening is Greijdanus de ruimte gegeven om hieraan vorm te geven. Aanvankelijk zou dit zijn in een samenwerking met Landstede. Uiteindelijk stemde de MR van Landstede hiermee niet in. Gevolg is dat we met een eerste groepPro starten binnen ons vmbo. Vervolgens hopen we jaarlijks een groep toe te voegen.

Binnen de school is een beleidsplan opgesteld, zijn taal- en rekencoördinatoren en -coaches aangesteld. In de onderwijstijd is tijd ingeruimd voor toetsen en remediëring. Daarmee is de school nu volgens plan aan het werk. Er wordt voor het derde jaar op deze wijze

gewerkt. De resultaten worden beter. Er is een keuze gemaakt voor een ander digitaal rekenprogramma. De ervaringen daarmee zijn positief. Inmiddels is duidelijk dat de resultaten van rekenvaardigheid voor de meeste leerlingen niet meetellen voor het examenresultaat. Voor een aantal leerlingen is de reguliere ondersteuning door de mentor en de vakdocent onvoldoende om tot optimale prestaties te komen. Daarom wordt iedere middag vanaf 14.00 uur huiswerkbegeleiding geboden. Deze begeleiding wordt door professionals verzorgd. De school ziet deze activiteit deels als een eigen verantwoordelijkheid. Daarom biedt ze dit aan ouders en leerlingen aan tegen een gereduceerd tarief. Ongeveer 2/3 van de werkelijke kosten komen voor rekening van de school.

Digitalisering

De keuze is gemaakt om per 1 augustus 2016 voor tenminste de brugklassen over te stappen op een Chromebook. Al deze klassen krijgen daarover de beschikking. Dat heeft gevolgen voor de lessen, voor methoden en voor didactiek. Tijdens het cursusjaar 2015 – 2016 worden daarom alle medewerkers in het gebruik van het Chromebook getraind. Daarvoor zijn 7 bijeenkomsten gepland.

Een bezinning vindt plaats op de leermiddelen. Een aantal collega's is druk bezig met het zelf schrijven van een digitale methode. Dat geldt voor de hele leerroute voor: godsdienst, Diensten & Producten, Duits en voor een aantal andere vakken voor verschillende leerjaren. Daarnaast wordt nagedacht over de aanschaf van commerciële digitale methoden.

Fysieke veiligheid

Op allerlei momenten – ook in lessen – is er kans op letsel. Gelukkig is daarmee de laatste jaren slechts heel incidenteel ervaring opgedaan. Het was daarom een schok toen een leerling uit een eerste klas tijdens een les aan het oog werd verwond door een losrakend boortje. Reden om het veiligheidsbeleid bij de praktijkvakken opnieuw onder de loep te nemen. Dat heeft geleid tot een heel aantal aanpassingen:

- hernieuwde afspraken in lessen m.b.t. veiligheid;
- gebruik van de resultaten van de reguliere RI&E in 2015;
- instellen van een nieuwe Arbocommissie;
- afspraken rond studiebijeenkomsten in het kader van veiligheidsbewustzijn en EHBO op de werkvloer zijn gemaakt.

In dezelfde periode zijn we als school tweemaal geconfronteerd met agressief gedrag van een leerling jegens een medewerker. Ook deze gebeurtenissen zijn ingrijpend voor de betrokkenen. Als gevolg hiervan is een leerling van school verwijderd en is gewerkt aan een handreiking 'Richtlijnen voor opvang en nazorg voor medewerkers bij incidenten'.

Schitteren in en met de omgeving

De school is actief op vele fronten. Op het gebied van cultuur zijn de Grote Avond met 4 voorstellingen, het orkest en de bigband, het koor met diverse optredens beeldbepalend.

Maar er gebeurt veel meer. De behoefte ontstond om dit meer zichtbaar te maken in het geheel van een schooljaar. De school richt zich erop om alle leerlingen

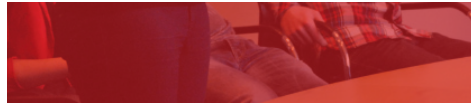
in de jaren die ze op school doorbrengen met verschillende activiteiten in contact te brengen. Soms is dat voor iedereen, soms is het een eigen keuze. Leerlingen worden gestimuleerd en uitgedaagd om hun talenten te gebruiken en verder te ontwikkelen. Zonder compleet te zijn, geeft het overzicht hiernaast een beeld van de mogelijkheden.

Het afgelopen jaar is aan de activiteiten het volgende toegevoegd:

- Leerlingen in tlh-3 en havo-3 hebben de mogelijkheid tot het behalen van een ondernemersdiploma.
- In samenwerking met Artez wordt een vooropleiding voor het conservatorium bij ons op school verzorgd. Deze lessen op school zijn voor de leerlingen kosteloos.

In november 2015 hebben we voor de tweede maal een schoolfeest georganiseerd. In maart zijn de voorbereidingen gestart. Leerlingen uit havo-4 hebben het initiatief daartoe genomen. Er was een avond voor de bovenbouwleerlingen en één voor de leerlingen van de onderbouw. In totaal zijn 1100 leerlingen aanwezig geweest. De organiserende leerlingen hebben nadrukkelijk meegedacht over de inhoud van het feest en raakvlakken met de identiteit van de school. Al met al: zeker voor herhaling vatbaar.

Ook dit jaar hebben we weer ruim energie gestoken in diverse goede doelen: Actie Noodhulp voor vluchtelingen, actie van vmbo-bovenbouw voor Serious-Request en de grote Nacht van Betekenis voor alle brugklassers ten behoeve van 'Red een Kind'. In totaal is zo'n 75.000,- euro opgebracht voor goede doelen.

Cultuur		Bèta		Sport		Levenskunst	
vmbo	hv	vmbo	hv	vmbo	hv	vmbo	hv
Koor	Koor	First Lego League	First Lego League	4 Engelse Mijl	4 Engelse Mijl	Acties goede doelen zoals Night4Uganda, AIS	Acties goede doelen zoals Night4Uganda, AIS
Big Band	Big Band	(Beroepsgerichte) stages	Samenwerking met bedrijven	Pyt	Pyt	Godsdienst	Godsdienst
Deelneme talenten wedstrijd	Deelneme talenten wedstrijd	Vrienden voor Techniek		Speciale mentor en aanpak voor topsporters	Speciale mentor en aanpak voor topsporters	Debat	Debat
Werkweek Buitenland	Werkweek Buitenland	Timmerwedstrijd Techniek Breed		Hockeytoernooi	Basketbaltoernooi	Maatschappelijk stage	Maatschappelijk stage
Leerlinguitwisseling Canada, Zuid-Afrika, India	Leerlinguitwisseling Canada, Zuid-Afrika, India	Week van de Electro		Badmintontoernooi	Badmintontoernooi	Burgerschap	Burgerschap
Exposities	Exposities	Sketchenaces				Diploma ondernemerschap	Samenwerking TU Kampen
	Samenwerking Artez en conservatorium						Mens & Religie
	Vooropleiding conservatorium						
	Spaans						
	Vooropleiding Conservatorium						

In het kader van 'internationalisering' zijn de contacten met een christelijke school voor voortgezet onderwijs in Chennai, India, verder uitgebouwd: uitwisseling van leerlingen vond plaats, ook zijn vijf collega's van onze vestiging in India geweest. Voor 2016 staat een bezoek gepland van collega's uit Chennai op de school in Zwolle.

De afgelopen jaren is steeds in het voorjaar een cursusaanbod gedaan aan de ouders van de school: ouders konden inschrijven om – soms samen met hun zoon/dochter – aan een activiteit mee te doen: hout bewerken, vakantie-Frans, prezi maken, etc. In 2015 zijn ook twee aanpalende wijken van Zwolle aangeschreven: ook bewoners kunnen zich nu inschrijven. Een aantal buurtbewoners maakte hiervan gebruik.

Professie en Passie

De eerste ronde waarderingsgesprekken is afgerond. In de gespreksvoorbereiding kon gebruik gemaakt worden van leerling-enquêtes en analyse van leeropbrengsten. In deze gesprekken komen wensen van medewerkers rond (na)scholing op tafel en kan een meerjarenplan worden gemaakt.

Volgens de cao hebben medewerkers jaarlijks recht op een bedrag van 600,- euro voor deskundigheidsbevordering. Veelal is de studiewens groter, b.v. vanwege het willen halen van een extra onderwijsbevoegdheid. Dan worden andere afspraken gemaakt. De school wil graag dat docenten bekwaam en bevoegd zijn. Wanneer nog een eerste bevoegdheid moet worden gehaald, worden daarover strikte afspraken gemaakt. De laatste anderhalf jaar heeft een

aanzienlijk aantal collega's een onderwijsbevoegdheid voor het voortgezet onderwijs behaald.

Met alle sectievoorzitters wordt jaarlijks gesproken over het vakwerkplan in relatie tot o.m. identiteit en toetsing. In 2015 is ook 'gepersonaliseerd leren' onderwerp van gesprek.

Eenzelfde gesprek wordt ook jaarlijks gehouden door de adjuncten van twee naastgelegen teams met de sectieleden van een sectie die in die teams lesgeven. Gespreksonderwerpen zijn dan in ieder geval: identiteit en vak, (borging van) toetsen, resultaten van de sectie(leden) en digitalisering.

Organisatie en financiën

De financiële situatie van de vestiging kan worden weergegeven als 'stabiel'. Na een periode van heel forse bezuinigingen kunnen we al een paar jaar met een bescheiden overschot een schooljaar afsluiten.

5.2 Onderwijs in Hardenberg

Identiteit en imago

Persoonlijke betrokkenheid en een goede zorgstructuur hebben gemaakt dat de vestiging meer dan gemiddeld in beeld is bij ouders als specifieke ondersteuning voor hun kind nodig is. De school staat dan ook bekend als een volwaardige school voor gereformeerd voortgezet onderwijs waar leerlingen op alle niveaus kwaliteit mogen verwachten. De open sfeer die leerlingen en ouders ervaren wordt onderstreept door de transparantie van het gebouw. Telkens weer blijkt dat een bezoek aan de school en een rondleiding in het gebouw leidt tot veel enthousiasme. Ook de evaluaties van de open dag spreken veelal van een goede en fijne sfeer.

De vestiging Hardenberg kent een leerling populatie die voor het overgrote deel uit onze traditionele achterban komt. Tegelijk staan we meer en meer bekend als een school voor goed gereformeerd onderwijs, waardoor ouders met een andere kerkelijke achtergrond ons steeds vaker weten te vinden. De school heeft een groeiende betekenis voor een breder wordende regio. Tegen de verwachting in kiezen mensen ervoor een flinke reisafstand voor lief te nemen om gebruik te kunnen maken van datgene wat de school te bieden heeft. Dit betreft vooral de gebieden ten noorden van Hardenberg. We zien een positieve trend vanuit de evangelische hoek. De school is verder gegroeid naar 876 leerlingen.

Een identiteitsavond voor ouders en het inrichten van klankbordgesprekken leidt tot ouderbetrokkenheid. Binnen de school wordt nadrukkelijker aandacht

gevraagd voor het actief vormgeven van onze identiteit. Er wordt veel waarde gehecht aan de gesprekken met ouders en nieuwe medewerkers omtrent identiteit. Leerkrachten en medewerkers zijn creatief in verschillende vormen van openingen, waar samen in gebed ook in de identiteitsgesprekken steeds vaker voorkomt. Zowel ten tijde van vreugde als verdriet wordt er gedeeld en is men er voor elkaar.

Onderwijs en meer

Binnen de vestiging blijven we werken aan het omgaan met verschillen. Differentiëren en toetsen zijn daarbij thema's met een meerjarig ontwikkel-perspectief. We hebben daarmee een antwoord gevonden op de verschillen die er zijn onder leerlingen. Ook helpt het om gericht te kunnen werken vanuit een duidelijk vastgesteld niveau. De ontwikkeling van het tabletonderwijs is een pilotfase voorbij. Er wordt in de breedte gewerkt aan onderwijsarrangementen, met behulp van wikiwijs en materiaal uit VO-content. De mogelijkheden recht te doen aan verschillen zijn hiermee aantoonbaar vergroot. De komende 2 jaar zal deze ontwikkeling op elke afdeling terug te vinden zijn.

Daarnaast is er ook kritiek op het gebruik van VO content vanuit een aantal secties; er zou veel materiaal ontbreken en de mogelijkheden van het volgen van leerlingen zouden beperkt zijn. We zijn hierover met secties en docenten in gesprek. Digitaliseren geeft enorme kansen voor het onderwijs, maar voor sommige docenten is het ook bedreigend. Het is goed om daar met hen over te spreken, immers de maatschappij verlangt dat onze leerlingen heel goed met digitale middelen kunnen omgaan.

De mogelijkheden van Google Chrome waarmee we dit jaar voor het eerst kennis maken zijn heel groot. Zowel in de onderbouw (tablets) als in de bovenbouw (computers) wordt er veel gebruik gemaakt van allerlei apps van Google Chrome. Zo wordt er bijvoorbeeld met leerlingen direct gecommuniceerd, worden opdrachten digitaal verzonden en ontvangen en wordt er ook al digitaal feedback gegeven.

We kunnen constateren dat we ontwikkelen vanuit een gezond pedagogisch klimaat, waarbij klassenmanagement en gerichte instructie in de breedte op orde is. Wat betreft de opbrengsten kunnen we terugzien op goede examenresultaten. Zowel het niveau van het schriftelijk eindexamen, als het verschil tussen eindexamen en schoolonderzoek, laten goede scores zien.

Schitteren in en met de omgeving

Een mooi voorbeeld van Schitteren in en met de omgeving zijn de voorbereidingen die getroffen worden in het voorzien van onderwijs aan de asielzoekers die aankomende zomer gaan komen in de gemeente Hardenberg. In samenwerking met het Vechtdal College Hardenberg en de Nieuwe Veste Hardenberg zijn de eerste stappen gezet om deze nieuwkomers te voorzien van onderwijs en dan vooral op gebied van de Nederlandse taal.

Het Greijdanus Hardenberg heeft in 2015 meegedaan aan First Lego League. De First Lego League is een wedstrijd die jongeren tussen de 9 en 15 jaar uitdaagt om de maatschappelijke rol van techniek en technologie te onderzoeken aan de hand van verschillende

opdrachten. Met succes; de regionale rondes werden winnend afgesloten waar Greijdanus Hardenberg in de Benelux finale net buiten de prijzen viel.

We zijn van betekenis door ons gebouw beschikbaar te stellen voor diverse partijen. De tevredenheid onder die gebruikers is hoog en leidt telkens weer tot mooie nieuwe contacten. Regionale binding is voor de vestiging van wezenlijk belang om van betekenis te kunnen zijn. We nemen actief deel aan het thema maatschappelijke inbedding waar nagedacht wordt hoe Greijdanus langdurige relaties kan aangaan met haar omgeving.

Verder zijn er o.a. samenwerkingen te benoemen met de burens het Vechtdal College in gebruik van de richting PIE (Producers, Installeren en Energie) en met de Hadassa Hoeve en Siriz in het kader van voorlichting. De school neemt actief deel aan het regionale samenwerkingsverband als gevolg van de wet op passend onderwijs. Ook is er goed contact met de omliggende basisscholen (De Oosthoek) en de scholen waar de leerlingen naar uitstromen (Menso Alting, Alfa, Groene Welle, Windesheim, enz.).

We zijn ons bewust van het feit dat we deel uitmaken van een grotere wereld. Het gaat verder dan onze regio. Helemaal in deze veranderende tijd, waar sneller en makkelijk reizen afstanden kleiner maken. Onze leerlingen willen we dan ook opleiden tot wereldburgers. Dat houdt in: kennis van andere culturen door ontmoeting, uitwisseling en verdieping. Ook op dit thema zijn identiteit en onderwijsinhoud

de beide pijlers. In 2015 heeft Greijdanus een docent werkzaam Hardenberg benoemd tot coördinator internationalisering om dit verder vorm te geven. Tegelijkertijd hebben er in dit kader ook in 2015 weer internationale trajecten plaatsgevonden, zoals in Londen, Berlijn en Luik. In internationale uitwisseling ervaren jaarlijks leerlingen van onze school en leerlingen uit Canada en een veelvoud aan medeleerlingen een confrontatie met een andere cultuur.

Professie en Passie

Met het team is gewerkt aan de eerder genoemde thema's: differentiëren en toetsen. Dit wordt vormgegeven doormiddel van studiedagen en teamvergaderingen, en heeft voor elke individuele docent een plek binnen de professionele leergroepen. Naast de onderwijskundige thema's wordt er structureel aandacht besteed aan onze identiteit. Op studiedagen heeft identiteit dan ook een vaste plek in het programma gekregen. Zo geven we bewust en gericht vorm aan onze rol als identiteitsdrager, van waaruit je rolmodel, leermeester en vertrouwenspersoon mag zijn.

Wat betreft bevoegdheden is het aantal scholingscontracten, gericht op het 2e graads gebied, verder afgenomen. Wel wordt nadrukkelijker ingezet op het eerstegraads gebied. Dit met oog op de vwo bovenbouw. Ook zijn er streefpercentages vastgesteld binnen de functiemix. Daarbij is gestuurd op het inzetten van LC docenten rond ontwikkelen van tabletonderwijs en LD docenten bij de ontwikkeling van 2 fasen vwo.

Het aantal scholingen is toegenomen met als focus de thematiek rond Passend Onderwijs en het intern coachen van docenten met behulp van beelden. Daarmee willen we eigen expertise verbreden en

tegelijk gericht werken aan kwaliteit van docentschap in de les. De teamleiders voeren waarderingsgesprekken met docenten, waarbij identiteit, verbinding en kwaliteit belangrijke pijlers zijn.

Organisatie en financiën

Greijdanus Hardenberg maakt volwaardig deel uit van het grote geheel Greijdanus. Op de vestiging wordt er gewerkt in een 4-tal teams die onderwijskundig verantwoordelijk zijn voor een groep leerlingen. Docenten staan om de leerlingen heen, monitoren en coachen de leerlingen. Het werken in teams zorgt ervoor dat de lijnen naar leerlingen en ouders kort zijn. De onderwijskundige teams worden ondersteund door een aantal OOP-ers. (Onderwijs Ondersteund Personeel). Financieel heeft de school gezien het meerjarenperspectief een sluitende begroting.

5.3 Onderwijs in Meppel

Identiteit en Imago

Werken aan en vanuit een gereformeerde identiteit maakt dat het Greijdanus in Meppel een duidelijk onderscheidende positie heeft. In de stad Meppel is vo in de volle breedte en met een gevarieerd aanbod te vinden. Door identiteit en kwaliteit als twee elkaar versterkende perspectieven te nemen, voegt de school iets toe in de regio. Vormgeven aan identiteit gaat verder dan een dagelijks terugkerende gevarieerde dagopening. Deze GRIP dagopeningen worden vormgegeven met digitale ondersteuning en vormen dagelijks een praktische vertaling van de Bijbelse boodschap naar het leven in de huidige maatschappij.

Een belangrijk uitgangspunt voor de medewerkers is het vormgeven aan rolmodel, leermeester en vertrouwenspersoon zijn. Daarmee willen we een antwoord geven op de zoektocht van de generatie waarmee we mogen werken, naar identiteitsdragers en voorbeelden. Door hier bewust vorm aan te geven is Greijdanus Meppel een aantrekkelijke speler in de markt. Juist in een regio waar identiteit een grote rol speelt, bijvoorbeeld Rouveen en Staphorst. Vanuit reformatorische hoek is een toename van het aantal leerlingen op te merken, naast een zich verbredende doelgroep als het gaat om de kerkelijke achtergrond.

Greijdanus Meppel besteedt veel aandacht aan de persoonlijke relatie met ouders. Zo wordt met elke ouder een kennismakingsgesprek gehouden, waarin beide partijen bespreken welke betekenis er voor elkaar kan worden uitgesproken. Ook is er gedurende

het schoolseizoen gelegenheid elkaar buiten de formele schoolactiviteiten te ontmoeten. Thema avonden zijn daar een voorbeeld van.

Onderwijs en meer

Er is de afgelopen jaren ingezet op diverse onderwijskundige ontwikkelingen. Te noemen valt het werken vanuit de principes van didactisch coachen, wat uitgaat van gerichte feedback als krachtig leermiddel. Te noemen valt ook het vormgeven aan differentiatie op basis van een verschil in begripsniveau bij de benadering van leerprocessen. OBIT wordt daarbij als leidend principe ingezet.

Daarnaast vormen de vijf rollen van de docent een fundament van waaruit elke docent werkt. Het afgelopen jaar is vormgegeven aan samenhang tussen de diverse ontwikkelingen. Onderwijs op maat vormt daarbij een belangrijk doel. Om maatwerk te kunnen bieden is Greijdanus Meppel gestart met de ontwikkeling van een curriculum in leerroutes. Daarmee moet het mogelijk worden dat leerlingen invloed hebben op de inrichting van hun persoonlijke onderwijstijd, werken met een hoger leerrendement en waar het kan differentiëren in niveau. Daarmee wordt aangesloten op landelijke ontwikkelingen.

Vormgeven aan genoemde ontwikkelingen ligt voor de hand, omdat er de voorliggende periode hard gewerkt is aan de opbrengsten. Deze geven een gezond beeld, waarmee we kunnen doorontwikkelen vanuit een gezonde basis. In 2015 kende de vestiging een slagingspercentage van 100% in het eerste tijdvak.

Dat tekent de kwaliteit en geeft tegelijk een extra prikkel om werk te maken van onderwijs op maat. Daarmee willen we af van het principe dat een leerling gebonden is aan een diploma op het niveau van het vak wat het laagst scoort. De examenresultaten in tl en kader en basis waren naar verwachting en boven het landelijk gemiddelde. Met docenten van enkele vakken die lager scoorden zijn individuele afspraken gemaakt.

Met alle besturen van het voortgezet onderwijs in Meppel en de besturen van de toeleverende basisscholen in de regio is de overeenkomst om de Plaatsingswijzer te gaan gebruiken en het gebruik daarvan geëvalueerd. Geconcludeerd is dat deze plaatsingswijzer een goed instrument vormt om een advies te kunnen geven zonder eindtoets. Ook ondersteunt deze werkwijze een gefundeerde onderbouwing van een plaatsingsadvies en het gesprek met ouders daarover. Bijkomend effect blijkt een ondersteuning van het inhoudelijke debat over plaatsing en verwijzing zoals dat tussen po en vo plaatsvindt. Afgesproken is dit instrument te blijven gebruiken.

Er zijn in het samenwerkingsverband 22.03 en met de scholen in Meppel goede afspraken gemaakt, waardoor er een dekkend netwerk is van zorg voor de leerlingen. De identiteit van onze school blijft onderscheidend. In het ondersteuningsprofiel van Greijdanus Meppel wordt beschreven wat wij aan zorg bieden en waar onze grenzen voor die zorg liggen. Dit profiel is op de *website* te vinden.

Intern wordt gewerkt aan de herinrichting van de ondersteuning structuur. Een belangrijk effect daarvan is dat leerlingen ondersteuning krijgen binnen het reguliere onderwijsproces waarbij het verlaten van de groep tot een minimum wordt beperkt. Ook bij deze ontwikkeling is het denken vanuit maatwerk uitgangspunt.

Schitteren in en met de omgeving

Greijdanus Meppel biedt verschillende regionale initiatieven ruimte, door samen te werken of door het beschikbaar stellen van een deel van het schoolgebouw. In dat kader gebruikt de Speelgoed- en Kledingbank kosteloos een ruimte binnen de school. Dat geldt ook voor stichting Present, een stichting die maatschappelijk actief is door vrijwilligerswerk aan hulpbehoevenden te coördineren, zowel op sociaal vlak als op praktisch vlak. Leerlingen lopen er maatschappelijke stage waar dat kan.

Leerlingen gingen ook veelvuldig op pad buiten de school. Altijd in het kader van onderwijs of een goede groepsvorming. Zo gingen de brugklasleerlingen op brugklaskamp, de leerlingen van klas 3 isdc naar Londen, de leerlingen van klas 4 tl naar Parijs en de leerlingen van klas 4 havo naar Berlijn. Ook werd er door 3hv leerlingen een taalreis gemaakt van enkele dagen naar Frankrijk en Duitsland. De leerlingen van de onderbouw gingen verschillende keren op pad in het kader van de afsluiting of start van een (techniek) project.

Met de bibliotheek in Meppel werd een overeenkomst gesloten, zodat leerlingen de bibliotheek onder leiding van een docent of in eigen vrije tijd als mediatheek kunnen gebruiken. Daarnaast is er een overeenkomst gesloten met de Provincie Drenthe met als doel vergroting van het netwerk met bedrijven om via samenwerking betekenisvol onderwijs te kunnen bieden.

Professie en Passie

Goed onderwijs is in belangrijke mate afhankelijk van goede docenten. Daar wordt dan ook aandacht aan gegeven door zowel collectief als individueel deskundigheidsbevordering te stimuleren. Collectief krijgt dit vorm door elke docent te scholen op het gebied van didactisch coachen. Intern zijn er inmiddels 4 coaches opgeleid die ook als train de trainer kunnen optreden. Dit schooljaar is de laatste groep docenten gestart met deze vorm van professionalisering. Individuele trajecten lagen vooral op het vlak van leerlingbegeleiding en ondersteuning, als gevolg van de ontwikkelingen Passend Onderwijs.

Vormgeven aan leren wordt ook gestructureerd en gefaciliteerd. Daarvoor worden er onderwijskundige middagen gepland, waar te ontwikkelen thema's als OBIT, differentiëren en werken aan maatwerk onderwijs centraal staan.

Het sturen op bevoegdheden heeft ertoe geleid dat op 1 na, alle docenten binnen de gestelde termijn de benodigde bevoegdheid hebben behaald.

Om in gezamenlijkheid vorm te geven aan de schoolontwikkeling, is een structuur van ontwikkelgroepen en een stuurgroep ingericht. Te ontwikkelen thema's zijn daarbij: differentiëren, pedagogisch klimaat, vaardigheden, onderwijsconcept, digitalisering, internationalisering en gebouw. Elke docent heeft een plek naar keuze in één van de ontwikkelgroepen, afhankelijk van interesse en expertise. Elke ontwikkelgroep levert 1 persoon aan de stuurgroep om op schoolniveau verbinding te leggen tussen de diverse thema's. Samen leren wordt zo samen bouwen.

Organisatie en financiën

In het najaar werd bekend dat Greijdanus Meppel kan gaan uitbreiden op de huidige locatie door een deel nieuwbouw te gaan realiseren. Daartoe is overeenstemming met de Gemeente Meppel bereikt. Verwacht wordt dat schooljaar 2016-2017 gestart kan worden in het nieuwe deel, waarmee afscheid genomen kan worden van een tijdelijk betrokken pand welke niet meer aan de eisen van deze tijd voldoet. Deze bouwplannen komen op een moment dat het onderwijsconcept tegen het licht worden gehouden, waardoor er een vertaling naar het nieuw te bouwen deel wordt gerealiseerd.

De verplichte onderwijstijd wordt ruimschoots gehaald. Ook dit jaar werd lesuitval bestreden door het inzetten van stipuren waarbij de zieke docent vervangen wordt door een collega. Wat betreft de financiële positie werkt de vestiging binnen een sluitende begroting. Dit is haalbaar gebleken na diverse ingrepen op formatieve en faciliterende vlak.

5.4 Onderwijs in Enschede

Identiteit en Imago

Een kleine school met een duidelijke gereformeerde identiteit wordt aantoonbaar gewaardeerd door ouders die kleinschaligheid en betrokkenheid zoeken. In dat opzicht blijkt de vestiging Enschede een school van betekenis. Onderlinge communicatie en zichtbaar werken aan onderwijskwaliteit zijn twee concrete punten die door ouders als 'sterk verbeterd' worden gekwalificeerd.

Toch staat de vestiging onder druk. Met 150 leerlingen blijkt de kleinschaligheid van grote invloed op de hervonden stabiliteit en kwaliteit. Het is opvallend hoe sterk het imago van de school aan verandering onderhevig is en hoe snel dat ten positieve of ten negatieve kan ontwikkelen. Verdere samenwerking met het aanleverend po is een weg waarlangs ook afgelopen jaar gewerkt is aan imagoverbetering. Ouders blijken erg betrokken en zien de school graag blijven bestaan.

Vanuit de genoemde betrokkenheid en kleinschaligheid trekt de school een hoger aantal leerlingen die specifieke ondersteuning nodig hebben. Daar ligt een spanningsveld als we kijken wat de school ook daadwerkelijk kan bieden. Om kwaliteit te waarborgen wordt samengewerkt met het interconfessionele Bonhoeffer College. Ook beoogt die samenwerking een goede doorlopende leerlijn van hv3 naar hv4. Er is binnen deze samenwerking actief gebruik gemaakt van het expertisecentrum rond leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte.

Onderwijs en meer

De school is op vele fronten heringericht tijdens een periode van verscherpt toezicht. Dat heeft eind 2014 geleid tot een basisarrangement, waarbij werd uitgesproken dat de school aantoonbaar vormgeeft aan het omgaan met verschillen. Deze ontwikkeling vormt nog steeds de rode draad bij de school en onderwijsontwikkeling. Handelingsgericht werken en het denken vanuit de onderwijsbehoefte van de leerling vormt telkens het uitgangspunt.

Vanuit een ingericht steunpunt zijn de leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte goed in beeld. Van daaruit worden docenten ook gevoed met relevante informatie om in de klas recht te doen aan de groeiende verschillen tussen leerlingen. De doorlopende lijn met het primair onderwijs is vooral geborgd langs het thema handelingsgericht werken. Op dat vlak is er ook expertise uitwisseling georganiseerd.

Vanwege sterke personele wisseling is de continuïteit van deze ontwikkelingen onder druk komen te staan. Veel aangetreden jonge docenten moeten ingeleid worden in het schoolconcept. Dat heeft ertoe geleid dat er ook tijdens het schooljaar personele wissel heeft plaatsgevonden, vanwege het feit dat niet elke docent op zijn plek bleek binnen deze school. Deze personele wisseling, in combinatie met langdurige ziekte uitval heeft gemaakt dat ontwikkelingen een tijdje stil hebben gelegen. Met de start van 2016 is er echter weer vorm aan gegeven met behulp van een stabiel personeelsbestand en gere-integreerde collega's.

Schitteren in en met de omgeving

Er wordt gewerkt aan maatschappelijke bewustwording en betrokkenheid via de maatschappelijke stage. Verder geeft de school maatschappelijke betrokkenheid vorm via gezamenlijke projecten. Ook afgelopen jaar heeft een dergelijk project vorm gekregen, waarbij er ook een financiële bijdrage kon worden gerealiseerd.

Professie en Passie

De inhoudelijke thema's van schoolontwikkeling hebben een aanjager en eigenaar. De thema's zijn: pedagogisch klimaat, handelingsgericht werken, toetsbeleid, kwaliteitszorg, taal en rekenbeleid en mentoraat. Deze structuur maakt de school slagvaardig en zal voor langere termijn de leidende praktijk blijven.

De beschreven schoolontwikkeling wordt ondersteund door verder samenwerking met het plaatselijke PO. Er wordt daarbij sterk ingezet op het didactisch handelen in een doorlopende leerlijn po-vo. Dat is terug te zien in de lessen en blijft de centrale focus bij individuele en gezamenlijke ontwikkeling.

Het personeelsbestand van de vestiging Enschede kende het afgelopen jaar diverse mutaties. Interne (Greijdanus) mobiliteit en nieuwe docenten van buiten hebben geleid tot deze wisselingen. In samenhang met de aanstelling van een nieuwe leidinggevende leidde dat tot enige vertraging bij de geschetste doorontwikkeling.

Twee docenten hebben een opleiding tot beeldcoach afgerond binnen het project Meesterschap Oost. Dat

project is een samenwerking met de RUG en met Windesheim Zwolle en richt zich op efficiënte begeleiding van startende docenten. In het najaar zijn deze twee docenten gestart met een verdiepende opleiding voor beeldcoach. Binnen de vestiging zetten zij de opgedane expertise in om samen te werken aan goed docentschap.

Organisatie en financiën

Ook afgelopen schooljaar is gewerkt met een sluitende begroting, ondanks het feit dat we te maken hebben met een geringe omvang en weinig efficiëntie rond formeren van klassen. Middelen ter ondersteuning van leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte zijn via het samenwerkingsverband veilig gesteld tot en met 2016. Daarna vindt er een vermindering van deze middelen plaats vanwege het vereveningseffect.

Samenwerking binnen Greijdanus verband is een nader uit te werken thema gebleken. Samenwerking in de vorm van docentuitwisseling en mobiliteit blijkt telkens van tijdelijke aard. Reisafstand is daar in belangrijke mate debet aan. Samenwerking in de regio vormt een nieuw perspectief via het plaatselijk po en het reeds genoemde Bonhoeffer College.

6. Professie en Passie

De uitkomst voor de pijler 'Professie en Passie' moet zijn: Greijdanus-professionals die met elkaar leerlingen, collega's, de school en de omgeving laten schitteren. In de operationele en geplande doelen in 'Professie en Passie' realiseren we de doelen van akkoorden tussen de VO-Raad en OCW.

6.1 Doelen

Doelstelling van het personeelsbeleid zijn:

- zorg dragen dat Greijdanus haar doelstellingen kan realiseren;
- zorg dragen dat medewerkers vanuit de verbinding met de grondslag en het identiteitsdocument van de school, vanuit eigen professionaliteit, als leermeester, rolmodel en vertrouwenspersoon, merkbaar bijdragen aan het realiseren van de missie van de school;
- zorg dragen dat leidinggevend in staat worden gesteld om uitvoering te geven aan hun personeelsmanagement, zodanig dat medewerkers met passie en professie hun bijdrage kunnen leveren aan de doelstellingen van Greijdanus;
- zorg dragen voor goed werkgeverschap in de uitvoering van CAO, wetgeving, arbeidsvoorwaarden en arbeidsomstandigheden.

In onze visie op personeelsmanagement willen we, naast deze doelen, inhoudelijk bereiken dat professionals met passie invulling kunnen geven aan hun professie.

We geven personeelsbeleid vorm vanuit onze missie dat we Christus willen volgen. We hebben binnen onze organisatie 7 waarden beschreven waarlangs we ook vorm en inhoud willen geven aan personeelsbeleid. De uitwerking van onze visie op personeelsmanagement is beschreven in de nota 'Professie en Passie'. Met name de koppeling aan inhoudelijke waarden maakt dit plan tot een ambitieus plan wat we per jaar verder vorm geven. Met het realiseren van de doelen in 'Professie en Passie' realiseren we de doelen van het sectorakkoord 2014- 2017:

- De passie om in samenwerking, kwaliteit van onderwijs en professionaliteit, ons werk te doen voor leerlingen en daarin Christus te volgen als rolmodel, leermeester en vertrouwenspersoon. We willen dit stimuleren en bewaken door met iedere medewerker ieder jaar een waarderingsgesprek te voeren op basis van zijn of haar zelfevaluatie.
- Verdere professionalisering van leidinggevend en medewerkers gericht op klantgerichte kwaliteit, professionele docenten en organisatie gericht op eigentijds onderwijs, gepersonaliseerd onderwijs, brede vorming en maatschappelijke inbedding voor elke leerling. We willen dat doen vanuit lerende houding en een lerende organisatie. We willen dat medewerkers voldoen aan de standaarden voor de beroepsgroep en aan datgene wat wij van de Greijdanus professional verwachten. Tot slot verwachten wij van onze docenten en leidinggevend dat zij deelnemen aan registratie.
- Verantwoording over de bijdrage aan de organi-

- satie, over besteding van tijd en geld (o.a. voor studie, verlof etc.).
- Creëren van mogelijkheden om kwaliteit te laten bloeien waar dat het beste kan, door aandacht te geven aan:
 - o goede aansluiting op de arbeidsmarkt;
 - o interne en externe flexibiliteit en mobiliteit;
 - o levensfase gericht personeelsmanagement;
 - o goede introductie en mentorschap;
 - o goede arbeidsomstandigheden;
 - o mogelijkheden scholing en persoonlijke ontwikkeling.

6.2 Kader door waarden

We zijn een gereformeerde school. Dat betekent dat we verwachten dat alle mensen in de school zich willen funderen, laten inspireren en richten naar wat de God van de Bijbel met ons wil, vanuit de verbondsrelatie die Hij met ons is aangegaan. Heel kort duiden we dat met de woorden 'Christus volgen'. Medewerkers hebben hierin naar leerlingen een rol van voorleven en voorzeggen. Onder deze brede opdracht werken we met de waarden zoals in het schema rechts op deze pagina.

In een 'Identiteitsdocument' zijn ze uitgewerkt voor de hele organisatie. Toegepast op het personeelsbeleid spreken we kernachtig over 'Professie en Passie'. We willen een lerende cultuur en structuur versterken waarin 'Professie en Passie' kunnen bloeien. 'Professie en Passie' krijgen hun kleur door de hierboven

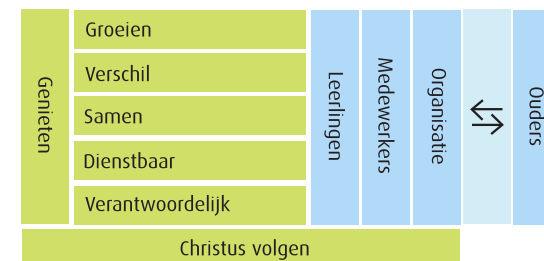
genoemde 7 waarden. Die hebben we vertaald naar een verwachting van de Greijdanus professional. Zo geven deze waarden helderheid over wat we verwachten van een medewerker van Greijdanus. In het vernieuwde identiteitsdocument is er een aanvulling gekomen door een concrete zichtbare verwachting te beschrijven als rolmodel, leermeester en vertrouwenspersoon.

6.3 Functiemix

Op het gebied van de functiemix zijn afspraken gemaakt in het kader van het actieplan Leerkraft en de CAO. Na de bijstelling op basis van de rekentool zoals die is ontwikkeld in overleg tussen bonden, OCW en de VO-Raad hebben we onze streefcijfers voor 2020 vastgesteld en ook opnieuw de verdeling van de diverse deskundigheden over de vestigingen herzien zodat beloning volgt op gewenste deskundigheid en kwaliteit in relatie tot het gevraagde onderwijs per vestiging.

		LB	LC	LD	Totaal
2012	fte	128	72	43	243
2013	fte	129	72	40	240
2014	fte	128	61	52	241
2015	fte	130	64,5	49,5	244
	%	53%	26,80%	20,20%	100%
streefgetal 2020	fte	160	78	55	239
streefpercentages 2020	%	44%	33%	23%	100%

Streefgetallen functiemix.

Greijdanus waarden.

6.4 Gesprekscyclus

Met alle medewerkers wordt jaarlijks een waarderingsgesprek gehouden gericht op waardering en ontwikkeling. De kern van deze aanpak is dat zelfevaluatie op basis van 360 graden feedback de basis en input vormt voor het gesprek. Aan de hand van o.a. competenties, kernwaarden en resultaten kan de medewerker zelf toetsen in hoeverre hij/zij voldoet aan de professionele eisen van Greijdanus en daar ook op te reflecteren. Medewerkers en leidinggevenden worden hiermee in staat gesteld om zich te verantwoorden, samen te leren en te waarderen. Deze gesprekken worden gekoppeld aan het opstellen van een professioneel ontwikkelplan per medewerker in een cyclus van drie jaar.

6.5 Deskundigheidsbevordering

Greijdanus professionals blijven investeren in hun ontwikkeling. Greijdanus faciliteert en stimuleert dit. In het jaar 2015 is een kader voor scholing en ontwikkeling neergezet waarmee alle medewerkers worden gestimuleerd om het beschikbare budget daadwerkelijk in te zetten voor scholing en ontwikkeling voor jezelf of samen binnen het team.

Door de hele school zijn professionele leergemeenschappen (plg's) geformeerd die invulling geven aan deskundigheidsbevordering in de praktijk. Daarnaast zijn studiedagen georganiseerd voor het onderwijsgevend personeel onder andere gericht op kwaliteit van onderwijs en ontwikkeling van onderwijs in de richting van gepersonaliseerd onderwijs en digitalisering.

Een aantal medewerkers is bezig met het behalen van de bevoegdheid.

Inmiddels zijn 5 (adjunct) directeuren gestart met het behalen van een (hbo) master in schoolmanagement. Op deze wijze en ook door managementdagen wordt gewerkt aan de ontwikkeling van leiderschap.

Tot slot zijn we bezig met de ontwikkeling van een opleiding gericht op een diploma gereformeerd (of christelijk) onderwijs voor alle docenten om docenten daarmee te steunen in hun rol als leermeester op het gebied van de gereformeerde identiteit. Met deze inspanningen willen we de professionele ontwikkeling van medewerkers en leidinggevenden koppelen aan de eigen ambities en aan de ambities uit het onderwijsakkoord 2014-2017.

6.6 Opleiden in de school

Greijdanus participeert in een samenwerking met Windesheim en andere scholen voor vo in een partnerschap. Samen opleiden van goede docenten vormt daarbij het doel. In dat partnerschap (Windesheim, Greijdanus, Nuborgh College en Carmel College Raalte) heeft zich een wijziging voorgedaan. Het Twents Carmel college heeft zich aangesloten bij een gesubsidieerde partner en daarmee de samenwerking verbroken.

Binnen de partnerschappen die met de lerarenopleiding van Windesheim samen opleiden vormgeven is het afgelopen jaar gewerkt aan een bekostigd model. Een vrij gegeven subsidie is daar aanleiding

voor geweest. Rond de zomer heeft een aanvraag vanuit het partnerschap plaatsgevonden om bekostigde opleidingsschool te worden. Opmerkelijk is dat 8 van de 9 partnerschappen die een aanvraag hebben gedaan zijn afgewezen. Het partnerschap waar Greijdanus in participeert werkt aan een verlengde aanvraag om alsnog in aanmerking te komen.

Los van deze bekostiging is er vooral gewerkt aan de verbeterpunten zoals die zijn genoteerd bij de visitatie van de opleidingsschool in 2014. Daarmee is er een herkenbaarder structuur ingericht en heeft samenwerking meer vorm gekregen. Het gezamenlijk ontwikkelen van een module 'begeleiden van onderzoek vaardigheden' is daar een voorbeeld van. Ook konden op de verschillende scholen studenten worden geplaatst. Greijdanus gaf plaats aan ongeveer 80 studenten die bezig zijn met een 2e graads lerarenopleiding en 3 studenten 1e graads.

Besloten is om als partnerschap te participeren in een onderzoek naar efficiënte begeleiding van startende leraren. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door de universiteit van Groningen, in samenwerking met Windesheim. Dit initiatief heeft een looptijd van 3 jaar.

6.7 Arbeidsomstandigheden

In het jaar 2015 is een notitie m.b.t. Arbo vastgesteld waarin een eenduidige verdeling van de verantwoordelijkheden op basis van de indeling van de vo Arbo catalogus is vastgesteld. Daarnaast is een Arbo-adviescommissie in het leven geroepen die op organisatieniveau de voortgang van de afhandeling van het plan van aanpak controleert en desgewenst de

bestuurder adviseert. Op vestigingsniveau heeft een herinrichting van vertrouwenspersonen plaatsgevonden en is per vestiging een stuurgroep Arbo/BHV ingericht. Per vestiging is een coördinator BHV/preventie-medewerker aangesteld.

Tot slot is met name voor de sociale veiligheid van leerlingen een coördinator leerling zorg aangesteld die de beleidsverantwoordelijkheid heeft voor leerlingzorg en sociale veiligheid van leerlingen. Met dit alles staat een stevige structuur voor het cyclisch verbeteren van arbeidsomstandigheden en veiligheid.

Eind 2015 is een nieuwe cyclus voor verbeteren van de arbeidsomstandigheden gestart en voor alle vestigingen een RI&E uitgevoerd. Hiervoor is gebruik gemaakt van het instrument Arbo-scan van de VO-raad. Daarbij is specifiek aandacht besteed aan veiligheid in de praktijklokalen, dit mede naar aanleiding van een paar vervelende incidenten. De RI&E geeft een overzicht van de aangetroffen knelpunten en in een plan van aanpak worden alle acties vastgelegd om aan deze knelpunten te werken. De Arboscan en het PVA worden begin 2016 voorgelegd aan de MR en vervolgens cyclisch tot uitvoering gebracht.

6.7.1 BHV

Elke vestiging beschikt over een bedrijfsnoodplan. Per vestiging zijn er voldoende mensen opgeleid voor de BHV-organisatie. Alle BHV'ers hebben de basistraining BHV gevolgd en volgen jaarlijks een herhalingstraining. Op deze manier worden kennis en vaardigheden actueel gehouden. Jaarlijks wordt er minimaal één keer een calamiteitenoefening gehouden. Na een calami-

teiten oefening worden de geconstateerde knelpunten geëvalueerd en eventuele verbeterpunten verwerkt in het bedrijfsnoodplan. Iedere BHV'er ontvangt deze terugkoppeling. Per vestiging is er een aanspreekpunt BHV aanwezig en/of een stuurgroep BHV.

6.7.2 EHBO

Alle conciërges en LO-docenten zijn in het bezit van een geldig EHBO-diploma. Zij volgen jaarlijks de verplichte EHBO-herhalingslessen. Naast deze groep zijn er ook een aantal extra collega's die in het bezit zijn van een geldig EHBO-diploma. Wanneer er incidenten plaatsvinden, worden deze door de conciërges geregistreerd.

6.7.3 Schoolveiligheid

Veiligheidsbeleid is een belangrijk thema. In het verslagjaar heeft dit hernieuwde aandacht gekregen. Er is een vernieuwd Arbo beleid beschreven. Daarin is een afzonderlijk onderdeel 'veiligheidsbeleid voor leerlingen'. Met de invoering hiervan is een start gemaakt. Eerder is er al expliciete aandacht gegeven aan omgaan met pesten.

Parallel aan het proces van Arbo is ook de structuur van vertrouwenspersonen onder de loep genomen. Voor leerlingen is de keuze gemaakt om externe vertrouwenspersonen te vervangen door interne vertrouwenspersonen.

Het thema veiligheidsbeleid heeft extra kleur gekregen door een melding van een oud-leerling van ernstig grensoverschrijdend gedrag door een collega. Na onderzoek door de politie bleek deze melding te

berusten op onwaarheden. Het was wel aanleiding voor teams en medewerkers om hun eigen relatie met leerlingen nog weer eens te doordenken vanuit het oogpunt van veiligheid.

In de tevredenheidsonderzoeken en leerling enquêtes komt de school steeds naar voren als 'veilig'. In een klachtenprocedure van ouders naar aanleiding van een ongeluk dat hun zoon is overkomen is de school er tegelijk op gewezen door de klachtencommissie dat de school op een aantal punten de zaken niet voldoende geregeld heeft. Daar zijn op de korte termijn aanpassingen op gerealiseerd en voor de middellange termijn worden veranderingen doorgevoerd op basis van de uitkomsten van de RI&E.

6.7.4 Verzuimbeleid

Greijdanus geeft uitvoering aan verzuimbeleid gericht op preventie, verzuimen als het noodzakelijk is en werken als het kan. Daarbij wordt intensief samengewerkt met een Arbodienst met onder andere spreekuur van de bedrijfsarts in huis. De lijnen tussen alle betrokkenen die met verzuim en verzuimbegeleiding te maken hebben worden zo kort mogelijk gehouden. De komende jaren zal meer aandacht besteed worden aan (vroeg) re-integratie van langdurig zieken en medewerkers die ziek uit dienst zijn gegaan. Medewerkers worden in de gelegenheid gesteld gebruik te maken van de diensten van de arbo-arts als zij dat wensen.

6.7.5 Privacy

De bepalingen omtrent de geautomatiseerde en niet geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens is vastgelegd in het *Privacyreglement* van de school.

Voor de geautomatiseerde verwerking van gegevens die nodig zijn voor de verdeling van leermiddelen is, in navolging van het convenant van de VO-raad, een overeenkomst gesloten met de leverancier. De beveiliging van gevoelige leerling-gegevens heeft inmiddels een plek gekregen in de mentortrainingen.

6.8 Statistieken

Ziekteverzuim	2015	2014	2012-13	2011-12	2010-11
Onderwijsteams	4,03	3,27	3,71	3,83	4,79
Ondersteunende teams	2,89	3,07	4,52	3,24	3,48

Het ziekteverzuim is in 2015 licht gestegen ten opzichte van 2014. Deze stijging wordt met name veroorzaakt door toename van langdurig ziekteverzuim binnen het OP.

Aantal personeelsleden		Man		Vrouw		Eindtotaal		gem. partime %	
OOP		2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
	aantal	68	72	62	67	130	139	75,34%	75,06%
	fte	60,15	63,17	37,79	41,16	97,94	104,33		
OP	aantal	209	208	109	119	318	327	79,68%	78,23%
	fte	184,38	180,31	68,99	75,51	253,37	255,82		
Eindtotaal	aantal	277	280	171	186	448	466	78,42%	77,29%
	fte	244,53	243,48	106,78	116,67	351,31	360,15		

Het personeelsbestand is in 2015 opnieuw toegenomen met 18 medewerkers en bijna 9 fte ten opzichte van het jaar 2014.

Aantal leidinggevend	Man		Vrouw		Totaal	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Aantal	26	25	5	6	31	31
fte	25,4	24,7	4,7	5,45	30,1	30,15

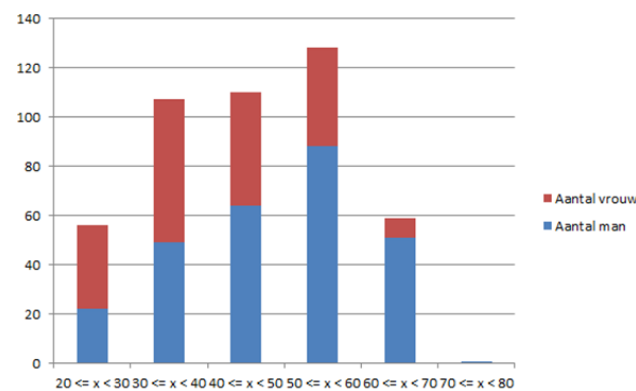
Bevoegd lesgeven

Het aantal bevoegde docenten is in het algemeen gelijk gebleven of licht toegenomen. Met name in

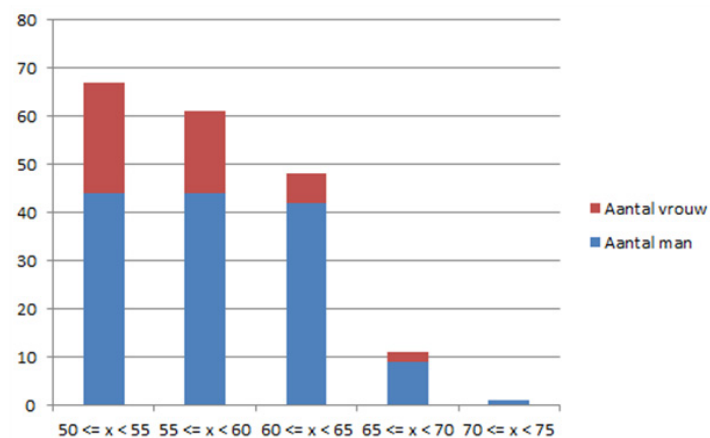
Enschede is het percentage onbevoegden behoorlijk toegenomen. Dit heeft te maken met een vrij forse personeelsswisseling in 2015. Er zijn veel docenten die hun bevoegdheid hebben behaald, maar er zijn in 2015 ook weer veel jonge docenten benoemd die hun bevoegdheid nog moeten halen. Het uitgangspunt is en blijft dat elke medewerker bevoegd is voor het vak waar hij/zij les in geeft. Voor nieuwe docenten geldt dat zij binnen 2 of in uitzonderingsgevallen, maximaal vier jaar hun bevoegdheid moeten halen.

Vestiging	2015	2014	2013	2012
Zwolle	83%	82%	82%	81%
Hardenberg	71%	71%	66%	73%
Meppel	74%	72%	62%	71%
Enschede	67%	74%	70%	92%

Het percentage lessen dat bevoegd wordt gegeven.

Personeelsopbouw in december 2015 in fte's 0 jarigen en ouder.

Personeelsopbouw in december 2014 in fte's 0 jarigen en ouder verdeeld over mannen en vrouwen.

7. Ondersteuning

De uitkomst van de pijler 'ondersteuning' moet zijn: een ondersteuningsorganisatie die bijdraagt aan de doelstelling van Greijdanus en GO|ON, die kwalitatief hoogwaardig en buitengewoon doelmatig werkt.

7.1 MR

Op Greijdanus zijn meerdere medezeggenschapsraden actief: de MR (medezeggenschapsraad) en vier VMR-en (vestigingsmedezeggenschapsraden): VMR-Zwolle, VMR-Meppel, VMR-Hardenberg en VMR-Enschede. De MR behandelt de onderwerpen die schoolbreed spelen of meer dan 1 vestiging aangaan. Gesprekspartner van de MR is het College van Bestuur. Elk van de vestigingsraden bespreekt de onderwerpen die van toepassing zijn op de eigen vestiging. Gesprekspartner is dan de vestigingsdirecteur.

Alle raden zijn in 2015 volledig bezet geweest. Er waren slechts enkele kortdurende vacatures, die ook weer konden worden vervuld. Binnen deze raden hebben de ouders en leerlingen naast de personeelsleden een heel eigen inbreng. Zo worden binnen verschillende vestigingen door de leerlingen zogenaamd leerling-podia georganiseerd, waar zij leerlingen bevragen op hun mening over schoolzaken.

De communicatie met de achterban vindt voor het grootste gedeelte plaats via de verschillende portalen (voor personeel, leerlingen en ouders) en d.m.v. emailcontacten. Zo worden vanuit meerdere raden publicatieverslagen gepost richting personeel en/of

ouders. Het vergroten van de betrokkenheid van de achterban is een regelmatig terugkerend agendapunt. Want hoewel het door iedereen als belangrijk wordt gezien, blijkt het in de praktijk lastig vorm te geven.

Per raad wordt gemiddeld zo'n zeven keer per jaar vergaderd, maar als het nodig is worden extra vergaderingen uitgeschreven. Voorafgaand aan de vergaderingen is er meestal sprake van agendaoverleg met het bevoegd gezag. De raden proberen hun agenda zoveel mogelijk te plannen aan de hand van een jaaragenda. Hierop keren bepaalde onderwerpen elk jaar terug, maar er wordt ook steeds meer gekozen voor eigen initiatief: het op de agenda zetten van punten die de raad zelf belangrijk vindt. Voorbeelden hiervan zijn de correctie invulling van Foleta conform het taakbeleid en de procesvorming rond het project Parel op school. Naast de reguliere vergaderingen zijn er ook gezamenlijke vergaderingen van alle raden, of die van de voorzitters en secretarissen van alle raden. Dit in verband met de onderlinge communicatie en afstemming. De raden worden overkoepelend ondersteund door een ambtelijk secretaris.

In 2015 is gebruikt gemaakt van het project Versterking Medezeggenschap vanuit de overheid. Zowel de MR als de vestigingsraad van Meppel hebben meegedaan aan 'Quickstart'. Een medezeggenschapstrainer heeft met die raden zaken doorgenomen als:

- Hoe krijgen we goede mensen in de raden?
- Hoe kun je op een effectieve manier invloed uitoefenen in de MR?
- Wat zijn belangrijke punten voor een nieuw Strategisch Beleidsplan?

Door ook op deze manier met medezeggenschap bezig te zijn houden raad en bevoegd gezag elkaar scherp, wat de kwaliteit van die medezeggenschap ten goede komt.

Binnen alle raden wordt gebruik gemaakt van de instemmings- en adviesbevoegdheden. Zo is er in 2015, naast de gebruikelijk instemming met het jaarplan en het vakantierooster, ingestemd met o.a.

- de invoering van nieuwe PR-functies in het functiebouwwerk;
- de aanstelling van vertrouwenspersonen;
- de Arbo voor veiligheid, gezondheid en welzijn;
- het Kader voor ontwikkeling, professionalisering en scholing;
- de Regeling Werving & Selectie;
- de Regeling Individueel basisbudget;
- de Werkkostenregeling.

In Meppel is positief geadviseerd t.a.v. een nieuwe locatieleider. En natuurlijk wordt ook in alle raden geadviseerd t.a.v. het financiële beleid.

Naast de formele bevoegdheden maken de raden ook gebruik van het informatierecht. Alle belangrijke plannen en besluiten komen binnen de raden aan de orde. Zo waren dat bijvoorbeeld in 2015: de aankomende invoering van het Praktijkonderwijs op Greijdanus Zwolle, de samenwerking met een school in India, de verder uitwerking van het sectorakkoord VO, de nieuwe Vriendenstichting van school en met de voortzetting van de maatschappelijke stage op school

De raden worden voldoende gefaciliteerd om hun werk te kunnen doen. Het gaat dan om uren voor het personeel, vacatievergoedingen voor ouders en leerlingen, maar ook om scholingsmogelijkheden. Jaarlijks wordt het WMS-congres bezocht (door zowel ouders, leerlingen als personeel) en worden er cursussen gevolgd bij bijvoorbeeld de AOb of bij het LAKS (door de leerlingen).

Voor het bijhouden van alle veranderingen binnen de onderwijswereld wordt gebruikt gemaakt van sites van de overheid (WMS), en van de vakverenigingen (FvOv, AOb), maar ook van de VO-raad en van Verus (vereniging voor christelijk onderwijs).

Het overleg met het bevoegd gezag heeft ook in 2015 in een goede, open sfeer plaatsgevonden. Er is, mede op grond van het medezeggenschapsstatuut van Greijdanus, herkenning van een gemeenschappelijk belang, maar ook ruimte om op te komen voor de belangen van de verschillende geledingen. Het is ook de visie van de medezeggenschapsraden op Greijdanus om het op deze manier te doen.

Al met al krijgt de medezeggenschap op Greijdanus voldoende kansen. Er wordt ook al weer volop naar de toekomst gekeken. Het Strategisch Beleidsplan zal worden herzien, en Greijdanus zelf is met een aantal grote projecten bezig.

Op het gebied van de identiteit wordt samengewerkt met andere gereformeerde scholen voor voortgezet onderwijs om deze richting binnen het bijzonder

onderwijs opnieuw en sterk op de kaart te zetten. Op het gebied van het onderwijs zelf is de school bezig met gepersonaliseerd leren, ondersteund door lessen via Chromebooks. Op het gebied van maatschappelijke inbedding is de school bezig met het uitleggen van relaties om steeds meer mensen te betrekken bij school, en om de leer- en leefomgeving van school te verbreden. Allemaal punten waarop de medezeggenschap sterk betrokken is. Inhoudelijk, maar zeker ook als het gaat om het proces.

7.2 ICT

Het afgelopen jaar stond in het teken van de uitrol van Chromebooks. Na een aantal voorlopers met andere hardware is de keuze op Chromebooks gevallen. Docenten en de eerste 300 leerlingen zijn voorzien van en werken nu met Chromebooks. De Chromebooks worden centraal beheerd en zijn gekoppeld aan het Greijdanus-ID van de leerlingen en medewerkers. Voor de ondersteuning zijn op locatie voorzieningen getroffen. Daarbij worden ook steeds meer leerlingen ingeschakeld.

Het traject van professionalisering en ontwikkeling is nog niet afgerond. Ook in 2015 zijn de producten verder ontwikkeld. De problemen met VDI zijn na een valse start in januari van het jaar verholpen, al bleek het soms nog niet geheel een stabiele en werkbare werkplekomgeving voor docenten en leerlingen. Het Wifi-netwerk is met de toename van Chromebooks flink uitgebreid en op de toekomstige belasting voorbereid.

Naast het personeels- en ouderportaal is in 2015 het leerlingenportaal volledig in gebruik genomen. De portalen vormen nu een integraal informatie- en communicatieplatform voor ouders, leerlingen en medewerkers.

Ook basisscholen zijn zich bewust van het belang van een goede website en het stimuleren van ouderparticipatie via tweezijdige communicatie. Ook in 2015 zijn weer een aantal basisscholen gestart met een nieuwe web-omgeving. Ongeveer 65% van de basisscholen maakt nu actief gebruik van de web-mogelijkheden die GOJON biedt.

Ondanks de grote inzet is de klanttevredenheid niet voldoende. Dit is de aanleiding geweest voor een scan door een externe partij voor een check op de technische infrastructuur. De resultaten hiervan komen in 2016 beschikbaar. Ook bleek De Oosthoek op een zodanige manier niet tevreden met de kwaliteit van de ICT dat ze besloten hebben over te stappen naar een andere 'leverancier'. Over de financiële, personele en infrastructurele gevolgen wordt nog gesproken.

7.3 Facilitaire zaken

Jaarlijks worden huisvesting en facilitaire zaken waar mogelijk aangepast op nieuwe wensen vanuit het onderwijs binnen de verschillende vestigingen. De uitstraling van en de beleving binnen het gebouw wordt ook bij de schoolkeuze steeds belangrijker. Binnen de financiële middelen die we hebben is dit jaarlijks weer een uitdaging en maken we keuzes in uit te voeren schilderwerk, vervanging van vloer-

bedekking, meubilair etc. Ook op het gebied van duurzaamheid hebben we inmiddels de nodige stappen gezet door bijvoorbeeld diverse isolatiemaatregelen te treffen en spaarverlichting toe te passen. Goed voor het milieu en de portemonnee.

Door de veroudering van ons gebouw in Zwolle zijn een aantal bouwkundige projecten opgepakt in 2015. Zo kon de renovatie van de toiletgroepen worden afgerond en is we een vervolg gegeven aan het project gevelrenovatie. Hiermee konden de uitstraling van het gebouw en het gevoel van comfort worden verbeterd en de exploitatielasten op het gebied van energie, onderhoud en schoonmaak verlaagd.

We zijn in Meppel al ruim 5 jaar bezig om passende huisvesting te vinden voor de extra leerlingen. Gelukkig zijn we eind 2015 met de gemeente tot overeenstemming gekomen. Hierdoor kunnen we medio 2016 starten met een uitbreiding van circa 700m² op onze huidige locatie.

7.4 Communicatie, Marketing en PR

‘Schitteren in Zijn licht’ is als motto van de school richtinggevend, ook voor de werkzaamheden van de afdeling Communicatie. Positionering (identiteit en imago), de werving van nieuwe leerlingen en communicatie met personeel en ouders zijn hierin speerpunten.

Marketingcommunicatie

Met de komst van een nieuwe directeur in Meppel is er een intern proces gestart met onderzoeken en

besprekingen wat de kracht van de school is en hoe we het onderwijs voor de komende jaren willen vormgeven. We hebben hard gewerkt aan een duidelijke(re) profilering van de school en de boodschap vertaald naar concrete middelen en activiteiten voor de voorlichtingsactiviteiten in het kader van de werving voor cursusjaar 2016-17. In die communicatie hebben we ook de uitspraak van de gemeente Meppel, met toestemming voor de bouw van een extra vleugel op de aula, meegenomen om zo in te spelen op het aspect schoolgebouw als één van de negatieve punten in de onderzoeken.

Ook voor de andere vestigingen geldt dat de afdeling Communicatie marketingdata aanlevert en in samenspraak met de betrokkenen per locatie een nieuwe marketingstrategie wordt opgesteld, dat wordt vastgelegd in marketingplannen per vestiging. Gedurende het hele cursusjaar worden de vestigingen ondersteund bij de uitvoering daarvan. We focussen daarbij op het profileren van de identiteit van de school, onder de vlag van “schitteren in Zijn licht” en het profileren van het onderwijsaanbod. In Zwolle zetten we ‘cultuur, bèta, sport en levenskunst’ in de spotlights, in Hardenberg focussen we op de kwaliteit van onderwijs en op bereikbaarheid, Enschede als kleine locatie met veel aandacht voor leerbegeleiding en Meppel met een nieuwe inhoud van het onderwijsconcept ‘Ontdek, Ontwikkel en Groei’, wat zich richt op maatwerk, leerroutes en uitdaging op een hoger niveau. Dit alles in relatie tot de vormingskant van onderwijs: dat je mag leren over God, jezelf, de wereld en het leven, passend bij wie jij bent en wat je

kunt en gericht op het ontdekken en ontwikkelen van talenten om te groeien als persoon en vol vertrouwen – als christen – je plek in de maatschappij te kunnen innemen.

Een van de speerpunten in de marketingcommunicatie is het magazine voor nieuwe leerlingen. Dit jaar met ook wat digitale ‘features’. Bekijk [hier](#) de uitgaven van 2015-16 per vestiging.

PR en interne communicatie

Met PR dragen we bij aan de relatie en communicatie met de omgeving. Schitterende interne en externe initiatieven geven we een platform via landelijke en lokale media, onze website en sociale media. Afgelopen jaar hebben we dit ook concreet gemaakt middels de pr/communicatie van de Vriendenstichting en het Bureau van Waarden, waar de leerling als medewerker een baantje binnen de school kan krijgen.

Voor communicatie met ouders en personeel wordt steeds meer gebruik gemaakt van de webportalen. Hiermee stimuleren en faciliteren we communicatie onderling en dragen we bij aan ouderbetrokkenheid. In 2015 is met succes de leerling-versie mijn.greijdanus.nl in gebruik genomen. Momenteel wordt gewerkt aan de verdere ontwikkeling van de portalen en website, onder andere voor het optimaliseren van het gebruik via mobiele telefoon of tablet.

Identiteit als ‘sterk merk’

Om als organisatie het interne proces de verdere ontwikkeling van identiteit, gekoppeld aan de

nevendoele rond PAREL (digitaal en gepersonaliseerd leren) en maatschappelijke inbedding, te faciliteren, stimuleren en te coördineren zijn er verkenningsteams opgericht. De afdeling communicatie adviseert en ondersteunt actief rond interne en externe communicatie om bij te dragen aan het (verander)proces voor het (door)ontwikkelen van identiteit. Centrale overlegmomenten – zoals MT, RvT, RvI, MR, studiedagen, teamoverleg etc. – worden hiervoor zoveel mogelijk benut, alsmede persoonlijke communicatie en centrale communicatie, bijvoorbeeld via het portaal.

Identiteit als ‘sterk merk’ is niet alleen een Greijdanus-project; we werken hierin ook samen met GO|ON en zijn als school voorloper en actief lid in het LVGS-project ‘Identiteit als sterk merk’.

Vanwege de relatie met marketing, het met communicatie ondersteunen van het proces en omdat identiteit de kern is van onze organisatie en dus de profilering, is het stafhoofd Communicatie projectleider identiteit en afgevaardigde om Greijdanus te vertegenwoordigen in het LVGS-project en projectleider voor de samenwerking op GO|ON niveau.

GO|ON

Vanuit het belang van de verbinding met het gereformeerd primair onderwijs –onder andere voor de doorstroom van leerlingen en relatie in het kader van het gezamenlijk werken aan en profileren van een ‘sterk merk’ – heeft de afdeling verder vorm gegeven aan werkzaamheden voor GO|ON. We ondersteunen de 34 PO-scholen met communicatiedienstverlening.

7.5 Vrienden van Greijdanus

In december 2014 is de stichting Vrienden van Greijdanus opgericht. Het concept dat aan de basis van de Vriendenstichting ligt, is in de voorliggende maanden door de verenigingsmanager ontwikkeld. De fundraising methode 'friendraising' vormt de basis voor dit concept.

Bij 'friendraising' staat het aangaan en verdiepen van relaties door te delen van het eigen kapitaal centraal. Het warme netwerk van de school, oftewel de relaties met mensen die al op enige wijze aan de school verbonden zijn, is daarin de eerste stap. Maar ook de cirkels rond het warme netwerk verdienen aandacht.

Doel is die relaties (verder) te verdiepen en zo een duurzame vorm van betrokkenheid te realiseren. De insteek die tot deze duurzame betrokkenheid moet leiden is dat een ieder zich kan verbinden op basis van zogenaamd 'persoonlijk kapitaal'. Daarbij kan gedacht worden aan het delen van creatief kapitaal in de vorm van ideeën, sociaal kapitaal door het eigen netwerk in te zetten, financieel kapitaal in de vorm van geldelijke ondersteuning, talenten als menselijk kapitaal en spiritueel kapitaal, waarin het geloof in God de drijfveer is.

Om concreet verbindingen aan te kunnen gaan, was er in het afgelopen jaar een sterke focus op het organiseren van activiteiten waarin kapitaal gedeeld kan worden en het opbouwen van een organisatie waarbinnen dit mogelijk is. Daarnaast is er op beleidsmatig vlak een ontwikkeling ingezet waarin het operationele van de Vriendenstichting wordt ingebed in een bredere ontwikkeling waarin dienstbaarheid aan de maatschappij en het welbevinden van de leerling in brede zin centraal staan.

8. Blik vooruit, de toekomst

In het nieuwe kalenderjaar zullen een aantal dingen onze specifieke aandacht hebben.

Er staan drie grote thema's in het jaarplan. Dit is tegelijk een aanzet voor een vernieuwd strategisch beleidsplan. De grote thema's zijn:

De doorwerking van het vernieuwde Identiteitsdocument in

- een vernieuwde onderwijsvisie (inclusief PAREL, arrangeren),
- een vormingscurriculum en
- maatschappelijke inbedding (inclusief ontwikkelingen van de vriendenstichting).

Annex daaraan is dat er veel (regel-)technische zaken moeten worden uitgezocht. Dit betreft een aanbesteding leermiddelen, onderwijstijd, allerlei zaken rond ict.

Digitalisering van en maatwerk in het onderwijs vraagt de nodige aandacht in financiële zin (met een oligo-/monopolie bij de aanbieders van leermiddelen en een substitutie van boeken naar ict en digitaal), in termen van een platform dat digitale middelen op een specifieke manier aanbiedt, en scholing en selectie van medewerker.

Met deze zaken sluiten we ook goed aan op wat rond het curriculum 2032 aan beelden voor de toekomst is gepresenteerd.

Met de vriendenstichting maken we werk van nieuwe verbindingen met onze stakeholders. Daarin moeten veel mensen partner worden en moeten er nieuwe bronnen van inkomsten worden gevonden. Daarin is er meer aandacht voor ouders voor wie het niet mogelijk is zelf te voorzien in de kosten van vervoer naar onze vestigingen, terwijl zij heel graag gereformeerd onderwijs voor hun kinderen willen.

Samen met partners in het Landelijk Verband voor Gereformeerde Schoolbesturen werken we in een project Identiteit als Sterk Merk. Dit moet antwoorden geven op de veranderingen in de context van het gereformeerd onderwijs. In een gedeelde levensbeschouwelijke identiteit die relevant is voor het onderwijs en personeelsbeleid, in pedagogiek en in didactiek.

Dit alles heeft ook consequenties voor de huisvesting. Voor een deel worden die zaken voorbereid in vooral de vestigingen Meppel en Zwolle. Deze zijn ofwel toe aan uitbreiding ofwel zodanig verouderd dat investering ook vanuit dat oogpunt verantwoord zijn.

9. Financiën

9.1 Financiële resultaat

In deze paragraaf wordt eerst aandacht besteed aan het financiële resultaat over 2015. Daarna komt de continuïteitsparagraaf aan de orde waarin wordt vooruit gekeken naar de financiële positie in de komende jaren.

9.1.1 Resultaat 2015

De begroting gaf een resultaat te zien van € 189.000 negatief, het werkelijke resultaat bedroeg € 173.000 positief.

Ten opzichte van de begroting stegen de baten met € 1.497.000 en de lasten met € 1.132.000, per saldo een voordeel van € 365.000. De financiële baten en lasten daalden met € 3.000. De totale afwijking ten opzichte van de begroting komt hiermee op € 368.000 positief.

Conform het memo van afsluiten worden alleen die posten toegelicht die, ten opzichte van de begroting, meer afwijken dan 1% van de rijksbekostiging. In onderstaand overzicht worden de posten Rijksbijdragen, Overige baten, Personele lasten en Overige lasten cijfermatig en daarna tekstueel toegelicht.

De rijksbijdragen wijken in totaal € 731.000 positief af van begroot. Deze afwijking is op te delen in: lumpsum (€ 360.000), doel subsidies (€ 260.000) en ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage SWV (€ 111.000).

- De Lumpsum geeft een verhoging te zien van zowel de personele als de materiële component,

Rijksbijdragen

Lump-sum
Doelsubsidies
Doorbetalings SWV

Overige baten

Personeel
Materieel

Personele lasten

Salarissen en soc. Lasten

Overige lasten

Kosten leerlingen.

Totalen

Intern	Extern	Niet Voorspelbaar voorspelbaar		Incidenteel	Structureel
	360		360		360
	260		260	171	89
	111		111		111
	259	159	100	171	88
167	227	167	227	57	337
	-753	-180	-573	-330	-423
-346	-116	-274	-188	-48	-414
-179	348	-128	297	21	148
	169		169		169

respectievelijk € 181.000 en € 179.000. De oorzaken van de verhoging liggen voor een deel in een hoger leerlingaantal. Begroot was een leerlingaantal van 3.573, in werkelijkheid bedroeg dit 3.635, in euro's. Dit resulteert in een hogere subsidie van resp. € 380.000 en € 56.000. Daarnaast is voor de personele lumpsum een verhoging begroot die in werkelijkheid lager was. Dit heeft een negatief effect van € 199.000. De materiële lumpsum per leerling is juist hoger dan begroot. Dit geeft een voordelig effect van € 123.000.

- De doelsubsidies hebben o.a. betrekking op Lerarenbeurs, Maatschappelijke stage, Leer+ arrangement, Prestatiebox, Leermiddelen. De belangrijkste afwijkingen zijn Zij-instroom (uit 2007) (€ 125.000), Prestatie box 2012 (€ 46.000) en Prestatie box 2015 (€ 79.000).
- De Rijksbijdragen ontvangen via Samen Werkingen Verbanden zijn ontvangen na 1 augustus 2014. De herverdelingseffecten waren bij het opmaken van de begroting niet volledig bekend.

De overige baten wijken € 653.000 positief af van de begroting.

- Uitkeringen UWV. Dit betreft uitkeringen zwangerschapsverlof ad € 100.000. Deze post wordt niet begroot. Tegenover deze uitkeringen staan hogere kosten personeel i.v.m. vervanging. Deze post is niet voorspelbaar.
- De samenwerking tussen de GO|ON partners is hoger dan begroot. Dit houdt in dat de opbrengsten als ook de uitgaven stijgen. Voor de personele kant betreft dit een verhoging van € 88.000, dit

betreft een structurele ophoging.

- De post detachering is € 71.000 is hoger dan begroot
- De werkweken zijn niet volledig begroot. per saldo worden werkweken op 0 begroot. Zowel de uitgaven en inkomsten zijn € 167.000 te laag begroot.
- De inzet en gebruik van de afdelingen Ict en Repro is ook dit jaar ten opzichte van de begroting gegroeid, totaal met € 212.000, waarvan € 42.000 als incidenteel kan worden aangemerkt.

De personeelslasten wijken € 753.000 negatief af van de begroting.

- De lonen en salarissen zijn gestegen met € 344.000. De stijging wordt grotendeels veroorzaakt door een stijging in de formatie met 7 fte (€ 365.000).
- De werkgeverslasten zijn gedaald met € 105.000. Met name de premies voor OP/NP en Vut zijn fors gedaald met 185.000. De sociale lasten zijn gestegen met € 80.000.
- De dotaties voorzieningen zijn gestegen met € 367.000. De volgende bedragen zijn toegevoegd: voorziening Individueel keuzebudget € 156.000, Jubileumvoorziening € 60.000 en voorziening Toekomstige uitkeringen € 151.000.
- De overige personeelskosten zijn per saldo gestegen met € 147.000. De belangrijkste afwijkingen zijn lagere kosten outplacement € 82.000 en hogere kosten van inhuur extern personeel € 180.000.

De overige lasten wijken € 462.000 negatief af van de begroting.

- De werkweken zijn niet volledig begroot. per saldo worden werkweken op 0 begroot. Zowel de uitgaven en inkomsten zijn € 167.000 te laag begroot. De kosten van excursies zijn € 30.000 hoger dan begroot.
- De kosten van leermiddelen zijn € 140.000 hoger dan begroot. Als gevolg van de aanbesteding van leermiddelen wordt nagenoeg het hele budget besteed aan het uitbesteed boekenfonds.
- De kosten van accountant, zowel de reguliere controle als incidentele adviezen op diverse terreinen, zijn € 39.000 hoger dan begroot.

9.1.2 Balans 31-12- 2015

Het balanstotaal nam in 2015 af met € 247.000, een daling van 2%. De posten met een grotere afwijking zijn de vorderingen (+515.000) en de materiële vaste activa (-741.000). In de toelichting op de balans wordt deze daling nader toegelicht.

Treasury verslag

De aanwezige liquide middelen staan op een bankrekening bij de Rabobank en zijn vrij opneembaar. De middelen staan enerzijds in rekening courant (betaalrekening) en anderzijds op een spaarrekening. In 2015 zijn geen middelen via deposito's weggezet. Ook zijn er in 2015 geen beleggingen gedaan.

Er is in 2015 geheel gehandeld volgens het treasury-statuut van de school.

9.1.3 Kasstroomoverzicht 2015

Door een terughoudend investeringsbeleid zijn de laatste jaren de investeringen lager dan de afschrijvingen. De komende jaren zal door groot onderhoud de post voorzieningen gaan dalen. De in 2013 aangetrokken geldlening ad € 750.000 wordt miv 2015 jaarlijks met € 100.000 afgelost.

9.2 Continuïteitsparagraaf

In deze continuïteitsparagraaf wordt inzicht gegeven in de financiële positie de komende jaren. De impact van belangrijke ontwikkelingen in beleid, omgeving of regelgeving worden hierin zichtbaar gemaakt. Een belangrijke variabele in de toekomstige financiële positie is de ontwikkeling van het aantal leerlingen.

Aantallen leerlingen en personele bezetting.

	2015	2016	2017	2018
Leerlingen (excl VAVO)	3680	3707	3646	3661
Management	28,2	28,2	28,2	28,2
Onderwijzend personeel	249,7	241,6	237,4	238,4
Onderwijsondersteunend personeel	74,2	74,2	74,2	74,2

De prognose voor het aantal leerlingen laat de komende jaren geen grote mutaties zien. Zowel de instroom uit de reguliere achterban (de gereformeerde basisscholen) als de instroom van andere basisscholen blijft stabiel de komende jaren. Een substantiële daling van leerlingen door afname van de totale populatie VO-leerlingen in de regio wordt de komende 5 jaar niet verwacht. De personele bezetting zal wel dalen, omdat het huidige kostenniveau te hoog is.

Meerjarenbegroting

Het Greijdanus heeft een cyclus op schooljaar. Alles binnen scholen is geënt op schooljaar en daarom is de sturing in de cyclus hierop ingericht.

De inspectie heeft naar aanleiding van de jaarrekening 2014 opgemerkt dat de meerjarenbegroting op kalenderjaar moet worden weergegeven. In deze jaarrekening is daaraan gehoor gegeven.

De meerjarenbegroting wordt daarom onderstaand weergegeven op kalenderjaar. Als basis hiervoor is gebruikt de meerjarenbegroting op schooljaar die tegelijk is vastgesteld met de begroting over schooljaar 2015-2016. De berekening naar kalenderjaar is gedaan op basis van 5/12 cq 7/12 van de meerjarenbegroting.

In hiernaast staande cijfers zijn vanwege de leerlingprognose de rijksinkomsten aangepast (conform het aantal leerlingen dat hierboven is benoemd). Ook is het effect van de dalende inkomsten vanuit samenwerkingsverbanden verwerkt in verband met de verevening en het toekomstig effect van de afspraken NOA en herfstakkoord. De formatieomvang is aangepast op basis van de ontwikkeling in de leerlingaantallen en in de inkomsten.

De exploitatie van de jaren 2016 en 2017 geeft een negatief resultaat te zien. De dekking van deze negatieve resultaten komt uit de middelen die in 2013 zijn ontvangen vanuit het NOA.

Resultaat	2015	2016	2017	2018
Rijksbijdrage	29.296	28.149	28.376	28.380
Overige overheidsbijdragen- en subsidies	373	301	305	305
Overige baten	2.215	1.999	2.014	2.114
Baten	31.884	30.449	30.695	30.799
Personeelslasten	25.289	24.542	24.700	24.558
Afschrijvingen	1.110	970	970	970
Huisvestingslasten	1.614	1.426	1.426	1.426
Overige lasten	3.685	3.710	3.710	3.810
Lasten	31.698	30.648	30.806	30.764
Financiële baten en lasten	-13	-13	-13	-13
Resultaat	173	-212	-124	22

Meerjarenbalans

In de meerjarenbalans zijn de resultaten van de meerjarenbegroting verwerkt. Vanaf 2013 is er de beschikking over een langlopende lening. Deze lening wordt vanaf 2015 jaarlijks met een bedrag van € 100.000 afgelost. Voor het overige wordt geen aanpassing in de financieringsstructuur voorzien. De komende jaren zal extra worden geïnvesteerd in gebouwen in verband met de aantrekkelijkheid, maar ook vanwege onderwijskundige ontwikkelingen. In Meppel vindt er gedeeltelijke nieuwbouw plaats. Voor het grootste deel wordt dit bekostigd door de gemeente. Er vindt gelijktijdig ook een aantal interne aanpassingen plaats die voor eigen rekening komen. Ook zal het nodige aan gebouwonderhoud moeten worden gedaan met een afname van de voorziening Groot Onderhoud als gevolg. De liquide middelen nemen af door de geplande investeringen in gebouwen en chromebooks (i.v.m. onderwijskundige ontwikkelingen) en door het geplande onderhoud.

	2015	2016	2017	2018
ACTIVA				
VASTE ACTIVA				
Materiële vaste activa	6.903	7.306	6.775	6.608
Financiële vaste activa	1.286	1.286	1.286	1.286
	8.189	8.592	8.061	7.894
VLOTTENDE ACTIVA				
Vorderingen	1.265	841	841	841
Liquide middelen	3.189	1.996	1.985	1.955
	4.454	2.837	2.826	2.796
TOTAAL ACTIVA	12.643	11.429	10.887	10.690
PASSIVA				
Eigen vermogen	50.51	5.224	5.013	4.889
Voorlopig resultaat	173	-211	-124	22
	5.224	5.013	4.889	4.911
Voorzieningen	2.916	2.496	2.240	2.182
Langlopende schulden	658	558	458	358
Kortlopende schulden	3.845	3.362	3.300	3.239
TOTAAL PASSIVA	12.643	11.429	10.887	10.690

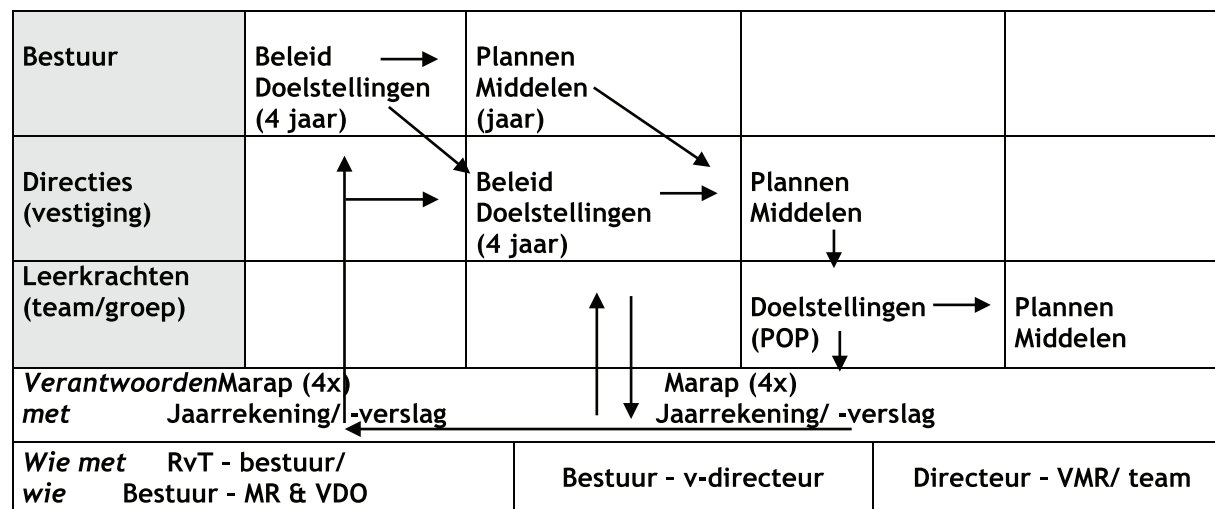
Interne risicobeheersing- en controlsysteem

Het risicobeheersingsysteem wordt vormgegeven binnen de P&C-cyclus. Voor de inrichting van (bij) sturing en verantwoording maakt het Greijdanus gebruik van het INK-managementmodel. Dit INK-model is gevuld op bestuursniveaus, maar ook op verschillende niveaus eronder. Zo ontstaat een breed pallet aan instrumenten die richting geven aan sturing of aanleiding geven aan bijsturing.

In het schema hiernaast staat de basis voor de besturingscyclus.

De rapportage (marap) is op de verschillende niveaus in de organisatie onderwerp van gesprek (RvT - bestuurder en bestuurder - vestigingsdirecteur) onderwerp van gesprek. Hier worden waar nodig bijsturingafspraken gemaakt.

In de P&C cyclus zijn op de hoofdonderdelen in het strategisch beleidsplan prestatie-indicatoren geformuleerd. Deze prestatie-indicatoren worden in rapportages of rapportagegesprekken gerapporteerd.

Risico's en onzekerheden

Een aantal risico's wordt voor de komende jaren onderkend:

1. De komende jaren is het doel om flinke stappen te zetten op het vlak van gepersonaliseerd leren. Eén van de ontwikkelingen hierin is dat de komende jaren alle leerlingen zullen gaan werken met een chromebook. Om dit te financieren zullen middelen moeten worden vrijgespeeld. De beoogde substitutie tussen de middelen die nu worden uitgegeven aan commercieel lesmateriaal en de chromebooks lijkt niet op elke vestiging haalbaar of wenselijk. De mate waarin dit wordt gerealiseerd hangt ook af van de afspraken die hierover met de leverancier van lesmateriaal worden gemaakt. Ook speelt de ontwikkeling bij commerciële marktpartijen in het flexibeler aanbieden van hun producten hierin een rol. Deze effecten zijn nog niet volledig te overzien en geeft een mogelijk financieel risico. Aan de vestigingen is gevraagd dit op de vestigingen op te vangen. De omvang van dit financiële risico is dan ook niet zo groot.
2. De financiële gevolgen van passend onderwijs zijn inmiddels behoorlijk duidelijk. De grootste onduidelijkheid zit nog op het vlak de (V)SO middelen die aan ons gealloceerd worden en de verwijzingen die we gaan doen. De inschatting is dat het financiële risico niet groot is. Onze vertegenwoordigers in de besturen van de samenwerkingsverbanden zijn er op gericht dit risico zoveel mogelijk minimaliseren. Overigens kunnen er ook positieve effecten hieruit ontstaan.
3. Het aantal leerlingen in het huidige schooljaar in Meppel was fors lager dan in het jaar ervoor. Er is wel een goede open dag geweest en de voorgenomen onderwijskundige veranderingen lijken in goede aarde te vallen. Dit is ook zichtbaar in het aantal nieuwe aanmeldingen voor schooljaar 2016-2017 dat weer beduidend hoger is. Het risico is dus niet zo groot en effecten zullen in de begroting van Meppel moeten worden opgevangen.
4. Het aantal leerlingen in Enschede blijft ook onder druk staan. De onrust die er op die vestiging is draagt niet bij aan een goed imago. Volgens de huidige meerjarenprognoses daalt het aantal leerlingen in 2021 onder de 120. Dit zou leiden tot een korting op de bekostiging met ruim € 150.000. De focus blijft in Enschede erg op kwaliteit van het onderwijs en ook de wervingsinspanningen zijn er op gericht om de leerlingenaantallen weer te verhogen.
5. De liquiditeit daalt zoals gepland door keuzes rond huisvesting en digitalisering en blijft boven de gestelde norm van 0,75. Mocht het Greijdanus onder deze norm uitkomen, dan kan dit mogelijk leiden tot verscherpt financieel toezicht. Ook al worden de kengetallen meer in samenhang gewogen dan voorheen, dit risico moeten we zien te voorkomen. Financiële afwegingen worden altijd getoetst aan de liquiditeit. De meerjarenbegroting laat een liquiditeit zien die boven deze norm zit.
6. Inmiddels is duidelijk dat er uitbreiding in Meppel op de bestaande locatie mogelijk is. De gemeente heeft hier geld voor beschikbaar gesteld. Deze uitbreiding van het gebouw leiden soms ook tot aanpassingen of wensen in het bestaande gebouw. Hiervoor is een bedrag van € 200.000 meege-

nomen. Gezien de liquiditeit is het van belang dat er wordt gestuurd op het realiseren van alleen dat wat noodzakelijk is.

7. De minister bereidt een vereenvoudiging van de bekostiging voor. De effecten van deze vereenvoudiging zijn nog niet volledig duidelijk. Er bestaat een reële kans dat dit een negatief effect op onze begroting. Gelet om samenhang met krimp en de verevening in verband met passend onderwijs wordt gesproken over een latere invoeringsdatum. Er is nog geen zicht op de omvang van dit risico.

Daar staan ook een aantal positieve zaken tegenover:

1. De stijging van het aantal leerlingen op de vestigingen in Zwolle en Hardenberg zet echt door. De school heeft een goede naam en aantrekkingskracht op bestaande en nieuwe doelgroepen.
2. Het eigen vermogen van de school is goed. De solvabiliteit van geconsolideerde partijen samen is rond 60%. Dit geeft ruimte om een aantal tegenvallers als gevolg van de hierboven genoemde risico's op te vangen.
3. Het economische klimaat is beter geworden en er is weer een redelijke mate van stabiliteit in de rijksmiddelen die we ontvangen.
4. De kwaliteit van het onderwijs is goed. Alle vestigingen hebben een basisarrangement. Dit heeft een positieve uitstraling op het imago van de school.
5. Er vindt een steeds grotere samenwerking plaats tussen het gereformeerde basisonderwijs en het Greijdanus. Het is reëel te verwachten dat dit een positief effect heeft op het trekkingsspercen-

tage vanuit de eigen achterban. Ook geeft dit de mogelijkheid om kosten op andere terreinen door schaalvoordelen te verlagen.

Conclusies continuïteitsparagraaf

Greijdanus is financieel gezond. Dit blijkt ook uit de kengetallen in het onderstaande overzicht.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Solvabiliteit	61%	61%	65%	66%	65%	66%
Liquiditeit	0,83	0,89	1.16	0,84	0,86	0,86
Kapitalisatiefactor	23%	27%	26%	25%	27%	25%
Weerstandsvermogen	18%	18%	18%	18%	17%	17%
Rentabiliteit	2,3%	0,2%	0.5%	-0,7%	-0,4%	0,1%

Solvabiliteit = (eigen vermogen + voorzieningen) / totaal vermogen.

Liquiditeit = (vorderingen + liquide middelen) / kortlopende schulden.

Kapitalisatiefactor = (totaal vermogen-gebouwen en terreinen) / totale baten.

Weerstandsvermogen = eigen vermogen / bijdrage ministerie OCW.

Rentabiliteit = resultaat / totale baten.

De solvabiliteit blijft op peil en is voldoende om tegenvallers op te vangen. Uit onze jaarlijkse beoordeling van mogelijke risico's komt naar voren dat onze buffer voldoende is om ze op te vangen. De liquiditeit blijft zoals gepland boven de signaleringsgrens van 0,75. Vooral noodzakelijk onderhoud aan gebouwen zorgt voor een daling van de liquiditeit de komende jaren. Voor de komende jaren wordt een stabiel leerlingen-aantal verwacht. Er zijn dus geen drastische maatregelen in verband met krimp nodig.

Bijlage 1: Jaarrekening

Model A. Geconsolideerde balans per 31 december 2015 (x € 1.000,-)

(balans na verwerking resultaatsbestemming)

1	Activa	31-12-2015	31-12-2014
	Vaste activa		
1.2	Materiële vaste activa	6.903	7.682
1.3	Financiële vaste activa	<u>1.286</u>	<u>1.286</u>
		8.189	8.968
	Vlottende activa		
1.5	Vorderingen	1.265	750
1.7	Liquide middelen	<u>3.189</u>	<u>2.992</u>
		4.454	3.742
	Totaal activa	12.643	12.710
2.	Passiva	31-12-2015	31-12-2014
2.1	Eigen vermogen	5.224	5.052
2.2	Voorzieningen	2.916	2.690
2.3	Langlopende schulden	658	750
2.4	Kortlopende schulden	<u>3.845</u>	<u>4.218</u>
	Totaal passiva	12.643	12.710

Model B. Geconsolideerde staat van baten en lasten 2015 (x € 1.000,-)

	2015	Begroting 2015	2014
Baten			
3.1 Rijksbijdrage OCW	29.296	28.565	27.907
3.2 Overige overheidsbijdragen	373	260	327
3.5 Overige baten	<u>2.215</u>	<u>1.562</u>	<u>2.205</u>
Totaal baten	31.884	30.387	30.439
Lasten			
4.1 Personele lasten	25.289	24.536	24.219
4.2 Afschrijvingen	1.110	1.117	1.110
4.3 Huisvestingslasten	1.614	1.690	1.600
4.4 Overige lasten	<u>3.685</u>	<u>3.223</u>	<u>3.416</u>
Totaal Lasten	31.698	30.566	30.345
Saldo baten en lasten	<u>186</u>	<u>-179</u>	<u>94</u>
5 Financiële baten en lasten	-13	-10	-22
Saldo exploitatie	<u>173</u>	<u>-189</u>	<u>72</u>
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>

Model C. Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2015 (x € 1.000,-)

	2015	2014
4 Kasstroom uit operationele activiteiten		
resultaat uit gewone bedrijfsvoering	186	94
Aanpassingen voor:		
- afschrijvingen	1.110	1.110
- mutaties voorzieningen	226	10
	<u>1.336</u>	<u>1.120</u>
mutaties werkkapitaal:		
- vorderingen	-515	39
- schulden	-374	75
	<u>-889</u>	<u>114</u>
Ontvangen interest	24	34
Betaalde interest	37	56
	<u>-13</u>	<u>-22</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	620	1.306
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings materiële vaste activa	-331	-957
Bijzondere waarde vermindering		0
	<u>-331</u>	<u>-957</u>
Kasstroom uit financiering		
Lening o/g	-92	0
	<u>-92</u>	<u>0</u>
Kasstroom uit investeringen/financiering	-423	-957
Mutatie liquide middelen	197	349
Beginstand liquide middelen	2.992	2.643
Mutatie liquide middelen	<u>197</u>	<u>349</u>
Eindstand liquide middelen		
Liquide middelen	3.189	2.992

Grondslagen voor de geconsolideerde jaarrekening

Algemene toelichting

Kernactiviteit

De stichting heeft ten doel:

- a. het aanbieden en/of doen aanbieden van gereformeerd voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 2 van de Wet op het voortgezet onderwijs.
- b. het verrichten van alle verdere handelingen, die met het sub a genoemde in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

Algemeen

Het bestuur van de stichting heeft het jaarverslag en de geconsolideerde jaarrekening opgesteld dd 19 mei 2016 in overeenstemming met de Nederlandse Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving waaronder richtlijn 660 en met inachtneming van de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek als ook met de regeling Jaarverslag Onderwijs van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de wijziging van de Regeling Jaarverslag Onderwijs.

Oordelen en schattingen

Bij de toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van de groep zich diverse oordelen en schattingen. De belangrijkste oordelen en schattingen, inclusief de bijbehorende veronderstellingen zijn toegelicht bij de posten waar deze van toepassing zijn.

Salderen

Een actief en een post van het vreemd vermogen worden gesaldeerd in de jaarrekening opgenomen

uitsluitend indien en voor zover:

- een deugdelijk juridisch instrument beschikbaar is om het actief en de post van het vreemd vermogen gesaldeerd en simultaan af te wikkelen en
- het stellige voornemen bestaat om het saldo als zodanig of beide posten simultaan af te wikkelen.

Consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening worden opgenomen de financiële gegevens van de Stichting Gereformeerd Voortgezet Onderwijs voor Oost Nederland, de Gereformeerde Schoolvereniging Prof. Dr. S. Greijdanus, de exploitatiestichting Prof. Dr. S. Greijdanus en de Stichting Vrienden van Greijdanus per 31 december van het boekjaar.

De posten in de geconsolideerde jaarrekening worden volgens uniforme grondslagen van waardering en resultaatbepaling vastgesteld.

Balans

Waardering activa en passiva

De activa en passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij anders is vermeld.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs, minus eventuele investeringssubsidies en verminderd met lineaire afschrijvingen gebaseerd op de verwachte economische levensduur.

De verwachte economische levensduur is als volgt:

Gebouwen	40 jaar
Verbouwingen	10 jaar
Meubilair	25 jaar
Meubilair met aanschafdatum na 01-01-2007	15 jaar
Machines (automatisering)	3-6 jaar
Machines (overig)	10 jaar
Overige inventaris	10 jaar
Leermiddelen	4 jaar

Gebouwen

Gebouwen waarvan het economisch claimrecht niet berust bij het bevoegd gezag worden niet in de balans opgenomen.

De activeringsgrens bedraagt € 500.

Studieboeken

De studieboeken worden geactiveerd tot en met het cursusjaar 2015-2015. Deze boeken worden tegen verkrijgingsprijs gewaardeerd, verminderd met lineaire afschrijvingen gebaseerd op verwachte economische levensduur. De economische levensduur van boeken is vastgesteld op 4 jaar. Indien nodig wordt rekening gehouden met extra afwaarderingen wegens incourantheid. Aan het eind van het cursusjaar 2014-2015 is de voorraad verkocht. Met ingang van het cursusjaar 2015-2016 is overgegaan naar een extern boekenfonds en worden de boeken telkens voor 1 jaar gehuurd.

Financiële vaste activa

De financiële activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzeningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Eigen vermogen

De algemene reserve fungeert als buffer om de continuïteit van de school te waarborgen. Het exploitatiesaldo van een boekjaar wordt toegevoegd/ onttrokken aan de algemene reserve. Het eigen vermogen en de daarin opgenomen delen worden in beginsel, tenzij de onderwijsinstelling de private herkomst ervan kan aantonen, verantwoord als publieke middelen.

Indien een deel van het eigen vermogen is afgezonderd omdat daaraan een beperktere bestedingsmogelijkheid is gegeven worden deze als bestemmingsfondsen aangemerkt.

In de toelichting worden het bedrag en de beperkte doelstelling van ieder bestemmingsfonds vermeld, alsmede de reden van deze beperking en alle overige voorwaarden die door de derden zijn gesteld.

Indien de beperktere bestedingsmogelijkheid door het bestuur is aangebracht, wordt het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsreserve. De gelden voor LGF worden regulier in augustus voor het schooljaar daaraan voorafgaand

ontvangen. Om die reden is in de bestemmingsreserve hiervoor een post opgenomen. Ook is hier het restant van de gelden voor doorontwikkeling verwerkt.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor concrete of specifieke risico's en verplichtingen, die op de balansdatum bestaan. Op de balans worden voorzieningen opgenomen indien:

- de stichting/vereniging een verplichting heeft (in rechte afdwingbaar of feitelijk);
- het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen noodzakelijk is;
- een betrouwbare schatting kan worden gemaakt van de omvang van de verplichting.

De voorzieningen worden gevormd door dotaties ten laste van de exploitatierekening. Vrijvallen van de voorzieningen worden ten gunste van de exploitatierekening gebracht. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde met uitzondering van de voorziening voor jubileumuitkeringen, deze wordt berekend tegen contante waarde.

Kortlopende schulden

Ministerie van OCW

Overschotten op geoormerkte rijksbijdragen mogen in de volgende jaren worden aangewend. Niet bestede geoormerkte gelden dienen bij beëindiging van het project aan het Ministerie te worden terug betaald. De niet bestede geoormerkte rijksbijdragen worden daarom als schuld verantwoord.

Tekorten op deze rijksbijdragen worden ten laste van de normatieve rijksbijdragen gebracht.

Alle overige schulden worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Voor zover niet te amortiseren valt, komt de geamortiseerde kostprijs overeen met de nominale waarde.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Voor zover niet te amortiseren valt, komt de geamortiseerde kostprijs overeen met de nominale waarde.

Financiële instrumenten

Algemeen

De in deze toelichting opgenomen gegevens verschaffen informatie die behulpzaam is bij het schatten van de omvang van risico's die verbonden zijn aan zowel de in de balans opgenomen als de niet in de balans opgenomen financiële instrumenten. De primaire financiële instrumenten anders dan derivaten, dienen ter financiering van de operationele activiteiten van de groep of vloeien direct uit deze activiteiten voort. Er is geen sprake van afgeleide financiële instrumenten (derivaten). De belangrijkste risico's uit hoofde van de financiële instrumenten zijn het kredietrisico, het liquiditeitsrisico, het kasstroomrisico en het prijsrisico bestaande uit het rente- en marktrisico.

Het beleid van de groep om deze risico's te beperken, luidt als volgt:

Kredietrisico

De overige vorderingen uit hoofde van handelsdebiteuren betreffen vorderingen op subsidieverstrekkers en vorderingen op overige debiteuren. Het kredietrisico in deze vorderingen is beperkt.

Liquiditeitsrisico

Het risico dat toekomstige kasstromen verbonden aan een monetair financieel instrument fluctueren in omvang is minimaal, aangezien er per ultimo 2014 geen sprake is van langlopende vorderingen dan wel leningen.

Renterisico

De stichting heeft geen langlopende vorderingen dan wel leningen. Derhalve is er in beperkte mate sprake van renterisico's.

Marktrisico

Het marktrisico voor de onderwijsinstelling is minimaal. Wel ziet zij zich geconfronteerd met van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Dit risico wordt beheerst door specifieke aandacht voor deze regelgeving op te nemen in de reguliere bedrijfsuitoefening en periodiek constructief overleg met toezichthoudende instanties.

Het saldo van de liquide middelen is voldoende om aan de lopende verplichting te kunnen voldoen.

Liquide middelen, vorderingen en kortlopende schulden

Gezien de korte looptijd van deze instrumenten benadert de boekwaarde de waarde in het economisch verkeer.

Staat van baten en lasten

Bepaling exploitatiesaldo

De bepaling van het exploitatiesaldo geschiedt op basis van historische kosten. De baten en lasten worden verantwoord in het jaar waarop zij betrekking hebben, ongeacht of deze hebben geleid tot ontvangsten of uitgaven in het verslagjaar.

De afschrijvingen geschieden tijdsevenredig op basis van de verwachte economische levensduur. Op aanschaffingen in het verslagjaar wordt naar tijdsgelang afgeschreven.

Rijksbijdragen

De normatieve rijksbijdrage per cursusjaar is naar rato van het aantal verstreken kalendermaanden opgenomen in de jaarrekening. De doelsubsidies zonder terugbetalingsverplichting worden in beginsel direct verantwoord als bate. Indien er in de komende perioden nog prestaties te leveren zijn c.q. kosten te maken zijn met betrekking tot het doel van de subsidie dan worden deze verantwoord onder de kortlopende schulden.

Overige overheidsbijdragen

In de jaarrekening zijn opgenomen huuropbrengsten van gemeentelijke overheden die betrekking hebben op de gebouwen die gefinancierd zijn met eigen middelen.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

Model D. Toelichting op het Geconsolideerd Eigen Vermogen (x € 1.000,-)

2.1. Eigen vermogen

	Stand per 31 december 2014	Mutatie Eigen vermogen 2015	Resultaat 2015	Stand per 31 december 2015
Algemene reserve				
2.1.1 Algemene reserve publiek	3.830	0	250	4.080
2.1.2 Algemene reserve privaat	1.222	0	-77	1.144
	<u>5.052</u>	<u>0</u>	<u>173</u>	<u>5.224</u>

Model G1. Geormerkte doelsubsidies OCW en LNV

Omschrijving	Jaar	Kenmerk	Bedrag van toewijzing	Ontvangen tm verslagjaar	Prestatie afgerond
Stimulering zij- instromers	2007	BVO-07/91873U	150	150	Ja
Studieverlof	2014	644834-1	94	94	Ja
Studieverlof	2015	708828-1	133	133	Nee
Zij-instroom	2015	705890-1	20	20	Nee
 Totalen			 366	 366	

I. Toelichting op de geconsolideerde balans (x € 1.000)

Vaste activa

1.2 Materiële vaste activa

	Aanschaf- waarde31- 12-2014	Afschrijving t/m 31-12-2014	Boekwaarde 31-12-2014	investering 2015	Afschrijving 2015	Boekwaarde 31-12-2015
1.2.1.1 Gebouwen	10.356	5.311	5.044	189	514	4.719
1.2.2.2 Meubilair	2.553	1.355	1.198	25	128	1.095
1.2.2.3 Apparatuur	1.345	938	407	42	101	348
1.2.2.4 ICT	3.294	2.337	957	529	385	1.101
	7.192	4.630	2.562	596	614	2.544
1.2.3 Studie boeken	5.818	5.171	647	-454	175	18
Egalisatierekening	-966	-395	-571	0	-193	-378
Totaal	22.400	14.717	7.682	331	1.110	6.903

De post gebouwen betreft zowel verbouwingen als nieuwbouw. Van alle gebouwen berust het economisch claimrecht bij de gemeenten.

In begin 2015 heeft de aanbesteding van studieboeken plaatsgevonden. Dit heeft geresulteerd in een extern boekenfonds. De voorwaarden voor het externe fonds hield onder andere in dat de aanwezige voorraad tegen boekwaarde (€ 474.000) door de leverancier zijn overgenomen.

Aan het begin van het nieuwe schooljaar is voor € 20.000 voor eigen rekening geïnvesteerd in studieboeken.

I. Toelichting op de geconsolideerde balans (x € 1.000)

1.3 Financiële vaste activa	31-12-2014	Verstrekkingsen	Aflossingen	31-12-2015
1.3.4 Ministerie van OCW	1.286	0	0	1.286
Totaal	1.286	0	0	1.286

Ministerie van OCW

De vordering op het ministerie van OCW is bepaald aan de hand van de toekenning personele subsidie 2005-2006, kenmerk BVO-05/207268M conform de Regeling met kenmerk WJZ-2005/54063802.

In de exploitatie is 5/12 deel van de totale toekenning opgenomen als baten. Echter, het toegepaste betaalritme wijkt af van deze berekening. Het verschil tussen de exploitatie en het betaalritme is als vordering in de jaarrekening opgenomen.

Deze vordering komt pas tot uitbetaling op het moment van staken van de onderwijsactiviteiten. Dit bedrag zal aangepast moeten worden op het moment dat de verplichtingen aan het personeel (o.a. verschuldigd vakantiegeld per ultimo van het jaar) muteren.

De reële waarde van deze vordering is nihil.

I. Vervolg toelichting op de geconsolideerde balans (x € 1.000)

1.5 Vorderingen

	31-12-2015	31-12-2014
1.5.1 Debiteuren	558	469
1.5.6 Overige overheden	31	0
1.5.7 Overige vorderingen	584	81
1.5.8 Overlopende activa	92	200
Totaal	1.265	750

De vorderingen op debiteuren betreffen vorderingen algemeen (€225), op ouders voor wat betreft ouderbijdragen (€133) en kosten van vervoer (€ 225). Per 25-03-2015 bedroeg het openstaande saldo € 188. Op de debiteuren is een voorziening ad € 25 (2014: € 20) wegens vermoedelijke oninbare posten in mindering gebracht.

De vordering op overige overheden betreft gemaakte kosten inzake nieuwbouw en huurinkomsten. De overige vorderingen hebben betrekking op rente baten, projectkosten en de vordering op de leverancier van leermiddelen als gevolg van de overdracht van het interne boekenfonds. De overlopende activa hebben betrekking op vooruitbetaalde kosten..

1.7 Liquide middelen

	31-12-2015	31-12-2014
1.7.1 Kasmiddelen	3	3
1.7.2 Tegoeden op bankrekeningen	3.186	2.989
Totaal	3.189	2.992

De liquide middelen staan ter vrije beschikking.

I. Vervolg toelichting op de geconsolideerde balans (x € 1.000)

Passiva

2.1. Eigen vermogen

	Stand per 31 december 2014	Mutatie Eigen vermogen 2015	Resultaat 2015	Stand per 31 december 2015
Algemene reserve				
2.1.1 Algemene reserve publiek	3.830	0	250	4.080
2.1.2 Algemene reserve privaat	1.222	0	-77	1.144
Totaal	5.052	0	173	5.224

2.2 Voorzieningen

	Balans 31-12-2014	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Balans 31-12-2015
2.2.1 Onderhoudsvoorziening	2.353	250	351	0	2.252
2.2.2.3 Individueel keuzebudget	80	156	0	0	236
2.2.2.4 Jubileumvoorziening	257	78	58	0	277
2.2.2.5 Voorziening toekomstige uitkeringen	0	151	0	0	151
Totaal	2.690	635	409	0	2.916

De onderhoudsvoorziening is gevormd om groot onderhoud aan gebouwen gelijkmatig over de jaren te verdelen. Er is een meerjaren onderhoudsplan opgesteld in begin 2015. Dit plan wordt 1 keer in de 2 jaar herzien. Grondslag voor de voorziening is het meerjarenplan van 2015. De onttrekking voor het jaar 2015 betreft het groot onderhoud aan wanden en vloeren, schilderwerk en onderwijskundige aanpassingen aan de gebouwen. Het deel van de voorziening met een looptijd korter dan één jaar bedraagt €720, het deel met een looptijd tussen de 1 en 5 jaar bedraagt €1.667. Het restant kent een looptijd langer dan 5 jaar.

De voorziening Individueel Keuzebudget vloeit voort uit de CAO VO 2014-2015. Hiermee krijgen werknemers de beschikking over 50 klokuren die hen in staat stelt keuzes te maken die passen bij hun levensfase. Medewerkers hebben de mogelijkheid deze uren te sparen. Daarnaast heeft een medewerker de mogelijkheid aanvullend 120 uren te sparen. In het beleid is opgenomen dat het recht om 120 uren te sparen geldt als dit specifiek door medewerkers is aangegeven. De voorziening betreft de gespaarde uren per 31-12-2015. Deze uren kunnen op een later tijdstip aangewend worden verlof, werkdrukvermindering of bepaalde doelbestedingen in geld.

De jubileum-voorziening is gevormd ten behoeve van toekomstige jubileumuitkeringen. Ze is actuariael berekend. Hierbij is rekening gehouden met de sterf-tetabel voor mannen en vrouwen, toekomstig personeelsverloop en salarisstijgingen. De voorziening is contant gemaakt tegen een rekenrente van 2,5%. Het deel van de voorziening met een looptijd korter dan één jaar bedraagt € 41, het deel met een looptijd tussen de 1 en 5 jaar bedraagt € 85. Het restant kent een looptijd langer dan 5 jaar.

Voorziening toekomstige uitkeringen. Sinds de aanschaffing van het Participatiefonds per 1 januari 2007 zijn scholen deels eigen risicodragers voor wachtgeld-uitgaven. Van de wachtgelduitgaven wordt 75% verevend tussen de scholen; dit deel wordt begroot en verrekend in de exploitatie. Voor de overige 25% dragen scholen volledig eigen risico; wij berekenen voor de betrokken werknemers het wettelijk en bovenwettelijke deel. De waardering van de voorziening wordt bepaald op basis van de individuele situatie per medewerker en correspondentie met de uitkeringsorganisaties. In de berekening wordt rekening gehouden met de kans op uitstroom van een medewerker uit de wachtgeld-regeling.

I. Vervolg toelichting op de geconsolideerde balans (x € 1.000)

2.3 Langlopende schulden

	Stand 01-01-2015	Aangegane leningen 2015	Aflossingen 2015	Stand 31-12-2015	Looptijd >1jaar	Looptijd >5jaar
2.3.5 Lening Rabobank IJsseldelta	750	0	92	658	558	158
Totaal	750	0	92	658	558	158

Op 7 november 2013 is een lening afgesloten bij de Rabobank IJsseldelta als gevolg van de gestelde liquiditeitseisen door het Ministerie van OC&W. De lening heeft een looptijd van 8,5 jaar tegen een rentepercentage van 4,1% (5 jaar vast). De aflossing vindt lineair

plaats, € 8.333 per maand achteraf. De 1e aflossing vond plaats op 31 januari 2015. Ten behoeve van deze lening is een pandrecht gevestigd op de inventaris en alle rechten en vorderingen uit hoofde van bedrijf of beroep.

2.4 Kortlopende schulden

	31-12-2015	31-12-2014
2.4.3 Crediteuren	623	671
2.4.4 OCW	196	704
2.4.7 Belastingen en sociale premies	991	984
2.4.8 Pensioenlasten	246	344
2.4.9 Overige kortlopende schulden	1.316	1.284
2.4.10 Overlopende passiva	473	231
Totaal	3.845	4.218

De schuld aan het Ministerie van OCW vloeit voort uit het (nog) niet geheel besteden van de bekostiging als gevolg van diverse subsidie regelingen. Besteding vindt plaats in het komende jaar.

De overige kortlopende schulden bestaan voor een belangrijk deel (€ 891.000) uit verplichtingen per-

soneel, waaronder te betalen vakantiegeld (€ 783.000).

De overlopende passiva betreft vooruit ontvangen ouderbijdragen. Deze bijdragen worden aan het beginjaar van het schooljaar in rekening gebracht en vallen maandelijks vrij ten gunste van de exploitatie.

Niet in balans opgenomen verplichtingen en regelingen

Per 31 december 2011 zijn verplichtingen aangegaan voor kopieermachines/printers met een looptijd van 36 maanden. Deze verplichting is aangegaan na Europese Aanbesteding voor een bedrag van € 397.000,-. De overeenkomst is per 31-12-2014 met 2 jaren verlengd.

Per 1 augustus 2015 zijn verplichtingen aangegaan voor de schoonmaak voor de vestigingen Enschede, Hardenberg, Meppel en Zwolle.

Deze verplichting is aangegaan na Europese Aanbesteding voor een totaal bedrag van € 748.000. De looptijd van de verplichting is 2 jaar met de optie van 2 x 1 jaar verlenging. De resterende looptijd bedraagt 19 maanden voor een bedrag van € 592.000.

J. Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten (x € 1.000)

3. Baten

3.1 Rijksbijdragen OCW

	2015	Begroting 2015	2014
3.1.1 Normatieve rijksbijdrage OCW	25.622	25.262	24.979
3.1.2.1 Geormerkte subsidies OCW	219	83	100
3.1.2.2 Overige subsidies OCW	2.347	2.224	2.273
3.1.4 Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage SWV	1.107	996	555
Totaal	29.296	28.565	27.907

De normatieve rijksbijdrage OCW van €25.621.722 is toegekend met beschikking nrs.5664513-1 en 664033-1.

De verrekening van uitkeringskosten collectief ad € 267.077 met beschikkingnrs. 665514-3 en ODS-15/20229M en de verrekening van uitkeringskosten organisatie ad € 107.664 met beschikkingnrs. OND-15/16518M en 710886-1 zijn verantwoord onder de personele lasten.

De geormerkte subsidies OCW van € 219 hebben betrekking op de volgende geormerkte subsidies:

Omschrijving	Jaar	Kenmerk	Bedrag van toewijzing	Balans 31-12-2014	Ontvangen in 2015	Baten 2015	Balans 31-12-2015
Stimulering zij-instromers	2007	BVO-07/91873U	150	125	0	125	0
Studieverlof	2014	644834-1	94	55	0	55	0
Studieverlof	2015	708828-1	133	0	133	39	94
Zij-instroom	2015	705890-1	20	0	20	0	20
Totalen			366	180	153	219	114

J. Vervolg toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten (x € 1.000)

De overige subsidies OCW van € 2.301 hebben betrekking op de volgende doelsubsidies:

Omschrijving	Jaar	Kenmerk	Bedrag van toewijzing	Balans 31-12-2014	Ontvangen in 2015	Baten2015	Balans 31-12-2015
VSV vast	2015	649508-1	35	35	0	35	0
VSV vast	2016	711619-1	35	0	35	0	35
VSV VO prestatie	2014	651752-1	10	10	0	0	10
VSV VO prestatie	2015	650818-3	14	0	14	0	14
Prestatiebox VO	2012	414849-1	422	46	0	46	0
Prestatiebox VO	2015	682813-1	671	0	671	671	0
Lesmateriaal	2014	639542-1	1.087	323	0	323	0
Lesmateriaal	2015	704067-2	1.121	0	1.121	1.121	0
Maatsch. Stage	2014	652464-1	189	110	0	110	0
Leer+ arrangement	2015	700472-1	41	0	41	41	0
Innovatie effectmeting	2015	723306-1	5	0	5	0	5
Na/bijbscholing VMBO leerkr.	2015	721544-1	15	0	15	0	15
Totalen			4.697	524	1.902	2.347	79

De doelsubsidies lesmateriaal zijn volledig in het verslagjaar verantwoord. Tot en met het cursusjaar 2014-2015 was er sprake van een intern boekenfonds, de subsidie werd afhankelijk van de bestedingen verantwoord in de exploitatie. Met ingang van het cursusjaar 2015-2016 is overgegaan naar een extern boekenfonds.

De ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage SWV zijn ten opzichte van 2014 gestegen i.v.m. de wijzigingen in de leerling gebonden financiering.

J. Vervolg toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten (x € 1.000)

3.2 Overige Overheidsbijdragen

	2015	Begroting 2015	2014
3.2.1 Gemeentelijke bijdrage huisvesting	278	220	278
3.2.2 Overige overheidsbijdragen	95	40	49
Totaal	373	260	327

De gemeentelijke bijdragen huisvesting hebben betrekking op de ontvangen huurvergoedingen van 1 gemeente evenals vergoedingen van zakelijke heffingen. De overige overheidsbijdragen hebben betrekkingen diverse gesubsidieerde projecten.

3.5 Overige baten

	2015	Begroting 2015	2014
3.5.1 Verhuur	56	54	55
3.5.2 Detachering personeel	74	56	99
3.5.5.1 Ouderbijdragen	299	257	579
3.5.5.2 Ouderbijdragen, werkweken	318	151	0
3.5.6.1 Overige baten	75	19	42
3.5.6.2 Overige baten, keuken	29	29	29
3.5.6.3 Overige baten, ziekengeld	120	19	124
3.5.6.4 Overige baten, vervoer	223	130	189
3.5.6.5 Overige baten, algemeen	1.022	719	1.088
Totaal	2.215	1.562	2.205

De uitkeringen ziekengeld evenals detachering personeel zijn niet begroot, tegenover deze opbrengsten staan uitgaven personeel. De overige baten algemeen zijn €303.000 hoger dan begroot door o.a. gedeeltelijk niet begrote inkomsten als gevolg van het voeren van

dienstverlening aan PO organisaties. De opbrengsten vervoer worden aan het begin van het schooljaar in rekening gebracht, de opbrengsten vallen op basis van gerealiseerde kosten.

J. Vervolg toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten (x € 1.000)

4. Lasten

4.1	Personele lasten	2015	Begroting2015	2014
4.1.1	Lonen en salarissen	18.661	18.317	17.766
4.1.2.1	Sociale lasten	2.573	2.493	2.495
4.1.2.2	Pensioenpremies	2.439	2.624	2.699
4.1.3	Overige personele lasten			
4.1.3.1	Dotatie voorzieningen	385	18	32
4.1.3.2	Vrijval voorziening		0	0
4.1.3.3	Overige kosten	1.231	1.084	1.227
		1.616	1.102	1.259
Totaal		25.289	24.536	24.219

Het Greijdanus College heeft haar pensioenen ondergebracht bij het Bedrijfstakpensioenfonds ABP. De regeling is eentoegezegde pensioenregeling. De rechtspersoon heeft ingeval van tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds geen andereverplichting dan toekomstig hogere premies.

De dekkingsgraad bedroeg per 31 december 2015 97,2%, en per 31 december 2014 101,1%. Het gemiddeld aantal fte bedroeg in 2015 358,4 en in 2014 342,2.

J. Vervolg toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten (x € 1.000)

WNT-verantwoording 2015 Greijdanus

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op het Greijdanus van toepassing zijnde regelgeving: het WNT-maximum voor het voortgezet onderwijs, plafond € 178.000.

Het bezoldigingsmaximum in 2015 voor het Greijdanus is € 178.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Het individuele WNT-maximum voor de leden van Raad van Toezicht bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband.

In de berekening van de bezoldiging van 2014 is ten onrechte de salderingsregeling (- € 374), de belastbare onkostenvergoeding (+ 152) en de premie OAP (+ €247) niet meegenomen. De vergelijkende cijfers zijn hierop aangepast (was € 119.792). De hertoetsing van de gecorrigeerde cijfers aan de destijds toepasselijke normen leidt niet tot wijzigingen in onverschuldigde betalingen.

<i>bedragen x € 1</i>	M.J. de Jong
Functie(s)	VoorzitterCvB
Duur dienstverband in 2015	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0
Gewezen topfunctionaris?	Nee
Echte of fictieve dienstbetrekking?	Ja
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?	n.v.t.
Individueel WNT-maximum	178.000
Bezoldiging	
Beloning	105.884
Belastbare onkostenvergoedingen	189
Beloningen betaalbaar op termijn	15.031
<i>Subtotaal</i>	<i>121.104</i>
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-
Totaal bezoldiging	121.104
Motivering indien overschrijding: zie	n.v.t.
Gegevens 2014	
Duur dienstverband in 2014	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband 2014 (in fte)	1,0
Bezoldiging 2014	
Beloning	102.437
Belastbare onkostenvergoedingen	152
Beloningen betaalbaar op termijn	17.229
Totaal bezoldiging 2014	119.818
Individueel WNT-maximum 2014	187.000

J. Vervolg toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten (x € 1.000)

Toeziethoudende topfunctionarissen

<i>bedragen x € 1</i>	A. Hoogendoorn	J.A. Drieënhuizen – Kok	S.H. Koning – Klapwijk	M. Pool	H.W. Rietberg
Functie(s)	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid
Duur dienstverband	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Individueel WNT-maximum	26.700	17.800	17.800	17.800	17.800
Bezoldiging					
Beloning	1.042	-	-	3.306	-
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-
<i>Subtotaal</i>	<i>1.042</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>3.306</i>	<i>-</i>
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-	-	-
Totaal bezoldiging	1.042	-	-	3.306	-
Motivering indien overschrijding: zie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2014					
Duur dienstverband in 2014	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband 2014 (in fte)	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Bezoldiging 2014					
Beloning	4.958	3.306	2.893	3.306	3.306
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-
Totaal bezoldiging 2014	-	-	-	-	-
Individueel WNT-maximum 2014	13.350	8.900	8.900	8.900	8.900

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2015 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben

ontvangen. Er zijn in 2015 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

J. Vervolg toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten (x € 1.000)

4.2 Afschrijvingen

	2015	Begroting 2015	2014
4.2.2 Gebouwen	514	523	510
4.2.3 Meubilair, Inventaris en apparatuur	614	609	498
4.2.4 Studietoeken	175	177	299
4.2.5 Onttrekking egalisatierekening	-193	-192	-197
Totaal	1.110	1.117	1.110

4.3 Huisvestingslasten

	2015	Begroting 2015	2014
4.3.1 Huur	136	132	130
4.3.3 Onderhoud	203	278	185
4.3.4 Energie	292	344	339
4.3.5 Schoonmaakkosten	503	509	469
4.3.6 Heffingen	195	175	185
4.3.7 Dotatie onderhoudsvoorziening	250	250	250
4.3.8 Overige huisvestingslasten	35	2	42
Totaal	1.614	1.690	1.600

4.4 Overige materiële lasten

	2015	Begroting2015	2014
4.4.1 Administratie en beheerslasten	1.453	1.337	1.612
4.4.2.1 Inventaris en apparatuur lasten	182	197	281
4.4.2.2 Leermiddelen	1.349	1.210	912
4.4.4.2 Overigen, keuken	83	70	87
4.4.4.3 Overigen, vervoer	237	220	215
4.4.4.4 Overigen, werkweken/excursies	381	189	308
Totaal	3.685	3.223	3.415

J. Vervolg toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten (x € 1.000)

Accountantkosten

De ten laste van het boekjaar gebrachte kosten voor de externe accountant en de accountantsorganisatie, genoemd in artikel 1, eerste lid, onder a en e, van de Wet toezicht accountantsorganisaties, zijnde Ernst & Young Accountants LLP zijn als volgt:

	2015	2014
Totale honoraria voor het onderzoek van de jaarrekening	54	28
Totale honoraria voor andere controleopdrachten	0	6
Totale honoraria voor andere niet-controlediensten	19	0
Totaal accountantskosten	73	34

5 Financiële baten en lasten

	2015	Begroting 2015	2014
5.1 Financiële baten			
5.1.2 Rente spaarrekening	24	31	34
5.2 Financiële lasten			
5.2.1 Rente lening			
5.2.2 Rente lasten overig	37	41	56
Totaal	-13	-10	-22

Overige gegevens

1. Bestemming geconsolideerd exploitatiesaldo

Het exploitatie saldo ad. € 173 over het boekjaar 2015
is als volgt in de jaarrekening verwerkt:
algemene reserve publiek € 250, algemene reserve
privaat € -77.

2. Gebeurtenissen na balansdatum

Geen.

Enkelvoudige Jaarrekening

Model K. Enkelvoudige balans per 31 december 2015 (x € 1.000,-)

(balans na verwerking resultaatsbestemming)

1	Activa	31-12-2015	31-12-2014
	Vaste activa		
1.2	Materiële vaste activa	6.178	6.919
1.3	Financiële vaste activa	<u>2.286</u>	<u>2.286</u>
		8.464	9.205
	Vlottende activa		
1.5	Vorderingen	1.040	749
1.7	Liquide middelen	<u>3.028</u>	<u>2.982</u>
		4.068	3.731
	Totaal activa	12.532	12.936

2.	Passiva	31-12-2015	31-12-2014
2.1	Eigen vermogen	4.038	3.788
2.2	Voorzieningen	2.858	2.632
2.3	Langlopende schulden	1.558	1.650
2.4	Kortlopende schulden	4.078	4.866
	Totaal passiva	12.532	12.936

Model L. Enkelvoudige staat van baten en lasten 2015 (x € 1.000,-)

	2015	Begroting 2015	2014
Baten			
3.1 Rijksbijdrage OCW	29.296	28.565	27.907
3.2 Overige overheidsbijdragen	373	260	327
3.5 Overige baten	<u>2.133</u>	<u>1.419</u>	<u>2.141</u>
Totaal baten	31.802	30.244	30.375
Lasten			
4.1 Personele lasten	25.289	24.536	24.198
4.2 Afschrijvingen	1.072	1.079	1.073
4.3 Huisvestingslasten	1.720	1.796	1.706
4.4 Overige lasten	<u>3.491</u>	<u>3.110</u>	<u>3.345</u>
Totaal Lasten	31.572	30.521	30.322
Saldo baten en lasten	<u>230</u>	<u>-277</u>	<u>53</u>
5 Financiële baten en lasten	20	23	11
Saldo exploitatie	<u>250</u>	<u>-254</u>	<u>64</u>

Grondslagen voor de eenvoudige jaarrekening

Algemene toelichting

Voor de grondslagen ten aanzien van activa en passiva en voor de opstelling van de winst-en-verliesrekening wordt verwezen naar het op pagina 40 en verder opgenomen onderdeel grondslagen.

Voor zover de posten opgenomen in de eenvoudige jaarrekening niet nader worden toegelicht, wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening.

Model M. Verbonden partijen

Naam	Juridische Vorm	Statutaire Zetel	Code activi- teiten	Eigen vermogen 31-12-2014	Resultaat 2014	Verklaring art 2:403 BW	Deel- name	Conso- lidatie
Ger. Schoolvereniging	Vereniging	Zwolle	4	968	0	Nee	0%	100%
Expl. Stichting	Stichting	Zwolle	4	296	8	Nee	0%	100%
Vrienden v. Greijdanus	Stichting	Zwolle	4	0	0	Nee	0%	100%

Consolidatie 100% houdt in dat in de rapportage aan OCW de jaarrekeningen van de school, de Geref. Schoolvereniging, de Exploitatiestichting en de stichting Vrienden van Greijdanus volledig moeten worden geconsolideerd.

Model N. Toelichting op de enkelvoudige balans (x € 1.000,-)

1.2 Materiële vaste activa

	Aanschaf- waarde31- 12-2014	Afschrijving t/m 31-12-2014	Boekwaarde 31-12-2014	investering 2015	Afschrijving 2015	Bijzondere waarde vermindering	Boekwaarde 31-12-2015
1.2.1.1 Gebouwen	8.847	4.566	4.281	189	476	0	3.994
1.2.2.2 Meubilair	2.553	1.355	1.198	25	128	0	1.095
1.2.2.3 Apparatuur	1.345	938	407	42	101	0	348
1.2.2.4 Overigen	3.294	2.337	957	529	385	0	1.101
	7.192	4.630	2.562	596	614	0	2.544
1.2.3 Studie boeken	5.818	5.171	647	20	175	474	18
Egalisatierekening	-966	-395	-571	0	-193	0	-378
Totaal	20.891	13.972	6.919	805	1.072	474	6.178

De post gebouwen betreft zowel verbouwingen als nieuwbouw. Van de gebouwen berust het economisch claimrecht bij de gemeenten.

Per 1 januari 2012 zijn een aantal dienstverlenende activiteiten BTW plichtig geworden, de in vooraf trek genomen BTW over de investeringen in voorgaande jaren is in het verloopoverzicht van de materiële vaste activa als bijzondere waardevermindering verantwoord.

De investeringen bij studieboeken hebben betrekking op de inzet van leerboeken, werkboeken worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.

Model N. Vervolg toelichting op de enkelvoudige balans (x € 1.000,-)

1.3 Financiële vaste activa

	31-12-2014	Verstrekkingsen	Aflossingen	31-12-2015
1.3.3 Overige leningen	1.000	0	0	1.000
1.3.4 Ministerie van OCW	1.286	0	0	1.286
Totaal	2.286	0	0	2.286

Overige leningen

Dit betreft een lening uitgegeven aan de Exploitatie-
stichting Greijdanus. De lening is uitgegeven voor
onbepaalde tijd zonder jaarlijkse aflossingsverplichting.
Het rente percentage bedraagt 6%. De rente wordt per
kwartaal achteraf voldaan.

Ministerie van OCW

De vordering op het ministerie van OCW is bepaald aan
de hand van de toekenning personele subsidie 2005-
2006, kenmerk BVO-05/207268M conform de Regeling
met kenmerk WJZ-2005/54063802. In de exploitatie
is 5/12 deel van de totale toekenning opgenomen als
bate. Echter, het toegepaste betaalritme wijkt af van
deze berekening. Het verschil tussen de exploitatie
en het betaalritme is als vordering in de jaarrekening
opgenomen.

Deze vordering komt pas tot uitbetaling op het
moment van staken van de onderwijsactiviteiten. Dit
bedrag zal aangepast moeten worden op het moment
dat de verplichtingen aan het personeel (o.a. verschul-
digd vakantiegeld per ultimo van het jaar) muteren.

Model N. Vervolg toelichting op de enkelvoudige balans (x € 1.000,-)

1.5 Vorderingen

	31-12-2015	31-12-2014
1.5.1 Debiteuren	333	469
1.5.6 Overige overheden	14	0
1.5.7 Overige vorderingen	597	80
1.5.8 Overlopende activa	96	200
Totaal	1.040	749

De vorderingen op debiteuren betreffen vorderingen algemeen (€225) en op ouders voor wat betreft ouderbijdragen (€133). Per 21-04-2015 bedroeg het openstaande saldo € 85. Op de debiteuren is een voorziening ad € 25 (2014: € 20) wegens vermoede-

delijke oninbare posten in mindering gebracht. De vordering op overige overheden betreft gemaakte kosten inzake nieuwbouw tbv de vestiging Meppel. De overige vorderingen hebben betrekking op rente baten, projectkosten en de vordering op de leverancier

van leermiddelen als gevolg van de overdracht van het interne boekenfonds.

De overlopende activa hebben betrekking op vooruit-betaalde kosten.

1.7 Liquide middelen

	31-12-2015	31-12-2014
1.7.1 Kasmiddelen	3	3
1.7.2 Tegoeden op bankrekeningen	3.025	2.979
Totaal	3.028	2.982

De liquide middelen staan ter vrije beschikking.

Passiva

2.1. Eigen vermogen

	Stand per 31 december 2014	Mutatie Eigen vermogen 2015	Resultaat 2015	Stand per 31 december 2015
Algemene reserve				
2.1.1 Algemene reserve publiek	3.830	0	250	4.080
2.1.2 Algemene reserve privaat	-42			-42
Totaal	3.788	0	250	4.038

Model N. Vervolg toelichting op de enkelvoudige balans (x € 1.000,-)

2.2 Voorzieningen

	Balans 31-12-2014	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Balans 31-12-2015
2.2.1 Onderhoudsvoorziening	2.295	250	351	0	2.194
2.2.2.3 Individueel Keuzebudget	80	156	0		236
2.2.2.4 Jubileumvoorziening	257	78	58		277
2.2.2.5 Voorziening toekomstige uitkeringen	0	151	0	0	151
Totaal	2.632	635	409	0	2.858

De onderhoudsvoorziening is gevormd om groot onderhoud aan gebouwen gelijkmatig over de jaren te verdelen. Er is een meerjaren onderhoudsplan opgesteld in begin 2013. Dit plan wordt 1 keer in de 2 jaar herzien. Grondslag voor de voorziening is het meerjarenplan van 2013.

De voorziening Individueel Keuzebudget vloeit voort uit de CAO VO 2014-2015. Hiermee krijgen

werknemers de beschikking over 50 klokuren die hen in staat stelt keuzes te maken die passen bij hun levensfase. De voorziening betreft de gespaarde uren augustus t/m december. Deze uren kunnen op een later tijdstip aangewend worden verlof, werkdruk-vermindering of bepaalde doelbestedingen in geld.

De jubileumvoorziening is gevormd ten behoeve van toekomstige jubileumuitkeringen. Ze is actuarieel

berekend. Hierbij is rekening gehouden met de sterftetabel voor mannen en vrouwen, toekomstig personeelsverloop en salarisstijgingen. De voorziening is contant gemaakt tegen een rekenrente van 2,5%.

Per ultimo 2015 is een voorziening gevormd ter dekking van de kosten die Greijdanus moet dragen als gevolg van ww-uitkeringen van ex-werknemers. Het aandeel van Greijdanus bedraagt 25% van de uitkeringskosten.

2.3 Langlopende schulden

	Stand 01-01-2015	Aangegane leningen 2015	Aflossingen 2015	Stand 31-12-2015	Looptijd >1jaar	Looptijd >5jaar
2.3.5 Leningen o/g	900	0	0	900	0	900
Lening Rabobank IJsseldelta	750		92	658	558	158
Totaal	1.650	0	92	1.558	558	1.058

De lening o/g betreft een schuld aan de Gereformeerde Schoolvereniging Prof. Dr. S. Greijdanus te Zwolle. De rentevoet van deze lening bedraagt 3%. De school is niet verplicht tot het doen van tussentijdse aflossingen. Er is geen onderpand verstrekt.

Op 7 november 2013 is een lening afgesloten bij de Rabobank IJsseldelta als gevolge van de gestelde liquiditeitseisen door het Ministerie van OC&W. De lening heeft een looptijd van 8,5 jaar tegen een rente percentage van 4,1% (5 jaar vast). De aflossing vindt

lineair plaats, € 8.333 per maand achteraf. De 1e aflossing vond plaats op 31 januari 2015. Ten behoeve van deze lening is een pandrecht gevestigd op de inventaris en alle rechten en vorderingen uit hoofde van bedrijf of beroep.

Model N. Vervolg toelichting op de enkelvoudige balans (x € 1.000,-)

2.4 Kortlopende schulden		31-12-2015	31-12-2014
2.4.3	Crediteuren	623	671
2.4.4	OCW	196	704
2.4.5	Rekening courant	548	648
2.4.7	Belastingen en sociale premies	991	984
2.4.8	Pensioenlasten	246	344
2.4.9	Overige kortlopende schulden	1240	1.284
2.4.10	Overlopende passiva	234	231
Totaal		4.078	4.866

De schuld aan het Ministerie van OCW vloeit voort uit het (nog) niet geheel besteden van de bekostiging als gevolg van diverse subsidie regelingen. Besteding vindt plaats in het komende jaar.

De overige kortlopende schulden bestaan voor een belangrijk deel (€891.000) uit verplichtingen personeel, waaronder te betalen vakantiegeld (€ 783.000).

De overlopende passiva betreft vooruit ontvangen ouderbijdragen. Deze bijdragen worden aan het beginjaar van het schooljaar in rekening gebracht en vallen maandelijks vrij ten gunste van de exploitatie.

Niet in balans opgenomen verplichtingen en regelingen

De verplichtingen wijken niet af van de toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening.

Model O. Toelichting op de enkelvoudige staat van baten en laten (x € 1.000,-)

3. Baten

3.5 Overige baten

	2015	Begroting 2015	2014
3.5.1 Verhuur	56	54	55
3.5.2 Detachering personeel	127	56	99
3.5.5.1 Ouderbijdragen	267	242	505
3.5.5.2 Ouderbijdragen, werkweken	318	151	0
3.5.6.1 Overige baten	75	19	52
3.5.6.2 Overige baten, keuken	28	29	29
3.5.6.3 Overige baten, ziekengeld	120	19	124
3.5.6.4 Overige baten, vervoer	120	130	189
3.5.6.5 Overige baten, algemeen	1.022	719	1.088

De uitkeringen ziekengeld evenals detachering personeel zijn niet begroot, tegenover deze opbrengsten staan uitgaven personeel. De overige baten zijn € 303 hoger dan begroot. De opbrengsten hebben betrekking op de periode januari tot en met juli 2015.

Totaal	2.133	1.419	2.141
---------------	--------------	--------------	--------------

4.2 Afschrijvingen

	2015	Begroting 2015	2014
4.2.2 Gebouwen	476	485	473
4.2.3 Meubilair, Inventaris en apparatuur	614	609	498
4.2.4 Studietoeken	175	177	299
4.2.5 Onttrekking egalisatierekening	-193	-192	-197

Totaal	1.072	1.079	1.073
---------------	--------------	--------------	--------------

4.3 Huisvestingslasten

	2015	Begroting 2015	2014
4.3.1 Huur	242	238	237
4.3.3 Onderhoud	203	278	185
4.3.4 Energie	291	344	339
4.3.5 Schoonmaakkosten	504	509	469
4.3.6 Heffingen	195	175	185
4.3.7 Dotatie onderhoudsvoorziening	250	250	250
4.3.8 Overige huisvestingslasten	35	2	41

Totaal	1.720	1.796	1.706
---------------	--------------	--------------	--------------

Model O. Vervolg toelichting op de enkelvoudige staat van baten en laten (x € 1.000,-)

4. Lasten

4.4 Overige materiële lasten

	2015	Begroting 2015	2014
4.4.1 Administratie en beheerslasten	1.362	1.326	1.571
4.4.2.1 Inventaris en apparatuur lasten	182	197	281
4.4.2.2 Leermiddelen	1.349	1.210	911
4.4.4.2 Overigen, keuken	83	70	87
4.4.4.3 Overigen, vervoer	134	117	187
4.4.4.4 Overigen, werkweken/excursies	381	190	308
Totaal	3.491	3.110	3.345

5 Financiële baten en lasten

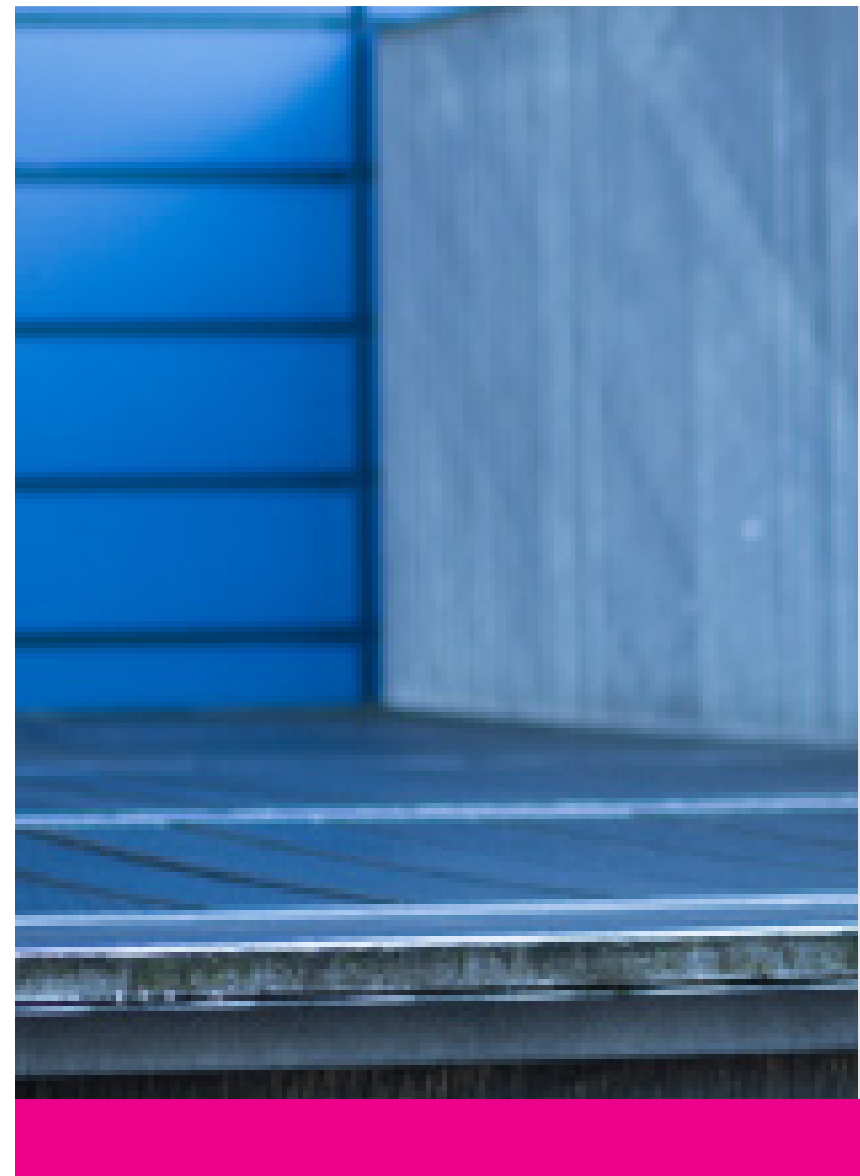
	2015	Begroting 2015	2014
5.1 Financiële baten			
5.1.1 Rente lening u/g	60	60	60
5.1.2 Rente spaarrekening	24	31	34
Saldo financiële baten	84	91	94
5.2 Financiële lasten			
5.2.1.1 Rente lening o/g vereniging	27	27	27
5.2.1.2 Rente lening Rabo	27	27	29
5.2.2 Rente lasten overig	10	14	27
Saldo financiële lasten	64	68	83
Totaal	20	23	11

1. Bestemming enkelvoudige exploitatie-saldo

Het exploitatie saldo ad. € 250 over het boekjaar 2015 is als volgt in de jaarrekening verwerkt:
algemene reserve publiek € 250 algemene reserve
privaat € 0.

2. Gebeurtenissen na balansdatum

Geen.

Campus 5, 8017 CB Zwolle
Postbus 393, 8000 AJ Zwolle
038 - 469 8698

www.greijdanus.nl